

Raport Banku Millennium S.A.

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2012 r.

WYBRANE DANE FINANSOWE

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	okres od 1.01.2012 do 31.12.2012	okres od 1.01.2011 do 31.12.2011	okres od 1.01.2012 do 31.12.2012	okres od 1.01.2011 do 31.12.2011
Przychody z tytułu odsetek	2 979 723	2 574 691	713 946	621 891
Przychody z tytułu opłat i prowizji	596 859	579 946	143 008	140 080
Przychody operacyjne	1 857 045	1 774 400	444 950	428 589
Wynik działalności operacyjnej	556 871	523 939	133 427	126 552
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	556 871	523 939	133 427	126 552
Wynik finansowy po opodatkowaniu	450 141	415 342	107 854	100 322
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	215 672	565 463	51 675	136 582
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 568 395	239 524	854 992	57 855
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 035 377)	1 481 759	(248 078)	357 904
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	118 351	(1 337 359)	28 357	(323 026)
Przepływy pieniężne netto, razem	2 651 369	383 924	635 271	92 733
Aktywa razem	52 113 387	49 613 277	12 747 269	11 232 856
Zobowiązania wobec banków	2 253 000	1 522 406	551 098	344 685
Zobowiązania wobec klientów	41 552 183	37 549 802	10 163 931	8 501 585
Kapitał własny	4 475 868	4 260 196	1 094 826	964 544
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	296 736	274 660
Liczba akcji	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	3,69	3,51	0,90	0,80
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	3,69	3,51	0,90	0,80
Współczynnik wypłacalności	13,52%	12,43%	13,52%	12,43%
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	0,10	-	0,03

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EURO

Dla wyliczenia wielkości w EURO zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji bilansowych 4,0882 EUR/PLN kurs z dnia 31 grudnia 2012 r. (dla danych porównywalnych na dzień 31 grudnia 2011 r.: 4,4168 EUR/PLN),
- dla pozycji rachunku zysków i strat za okres 1 stycznia - 31 grudnia 2012 r. - 4,1736 EUR/PLN, kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec miesięcy objętych sprawozdaniem (dla danych porównywalnych za okres 1 stycznia - 31 grudnia 2011 r.: 4,1401 EUR/PLN).

WYBRANE KWARTALNE DANE FINANSOWE

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

w tysiącach zł	1.01.2012- 31.12.2012	1.10.2012- 31.12.2012*	1.01.2011- 31.12.2011	1.10.2011- 31.12.2011*
Przychody z tytułu odsetek	2 979 723	769 129	2 574 691	699 622
Koszty z tytułu odsetek	(1 941 330)	(517 757)	(1 552 230)	(433 383)
Wynik z tytułu odsetek	1 038 393	251 372	1 022 461	266 239
Przychody z tytułu opłat i prowizji	596 859	148 187	579 946	139 506
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(89 515)	(24 700)	(64 276)	(19 959)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	507 344	123 487	515 670	119 547
Przychody z tytułu dywidend	41 467	0	13 545	19
Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych	25 362	16 454	8 419	5 980
Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	212 407	81 760	185 033	53 875
Pozostałe przychody operacyjne	32 072	8 705	29 272	8 710
Przychody operacyjne	1 857 045	481 778	1 774 400	454 370
Koszty działania	(1 008 364)	(256 522)	(997 427)	(253 851)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(205 919)	(61 600)	(150 277)	(36 866)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(219)	(148)	562	(358)
Amortyzacja	(53 530)	(13 327)	(62 325)	(14 443)
Pozostałe koszty operacyjne	(32 142)	(5 824)	(40 994)	(11 285)
Koszty operacyjne	(1 300 174)	(337 421)	(1 250 461)	(316 803)
Wynik na działalności operacyjnej	556 871	144 357	523 939	137 567
Wynik finansowy przed opodatkowaniem	556 871	144 357	523 939	137 567
Podatek dochodowy	(106 730)	(31 713)	(108 597)	(28 454)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	450 141	112 644	415 342	109 113

* dane kwartalne nie podlegały badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

w tysiącach zł	1.01.2012- 31.12.2012	1.10.2012- 31.12.2012*	1.01.2011- 31.12.2011	1.10.2011- 31.12.2011*
Wynik finansowy po opodatkowaniu	450 141	112 644	415 342	109 113
Inne składniki całkowitych dochodów:				
Efekt wyceny papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	46 046	42 316	(13 249)	(2 735)
Efekt wyceny akcji z portfela "dostępne do sprzedaży"	0	0	(2 532)	(5 133)
Rachunkowość zabezpieczeń	(335 514)	(13 200)	201 115	40 814
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem	(289 468)	29 116	185 334	32 946
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	54 999	(5 532)	(35 213)	(6 260)
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	(234 469)	23 584	150 121	26 686
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	215 672	136 228	565 463	135 799

* dane kwartalne nie podlegały badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta

ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 12 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2012 R.

Spis treści

I.	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
II.	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
III.	BILANS	8
IV.	ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁAŚNYCH	10
V.	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	11
VI.	INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE	13
VII.	POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	14
1)	OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ	14
2)	STANDARDY I INTERPRETACJE NIE OBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ BILANSOWY	14
3)	PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	19
VIII.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	37
1)	MISJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU	37
2)	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	39
3)	RYZYO KREDYTOWE	39
4)	RYZYO RYNKOWE	52
5)	RYZYO PŁYNNOŚCI	57
6)	RYZYO OPERACYJNE	60
IX.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	61
1)	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	61
2)	TRANSAKCJE Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK	63
3)	INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM	64
X.	WARTOŚĆ GODZIWA	65
XI.	ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	68
XII.	NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	72
1)	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	72
2)	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	72
3)	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPLAT I PROWIZJI	73
4)	PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	73
5)	WYNIK Z INWESTYCYJNYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH	74
6)	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	74
7)	KOSZTY DZIAŁANIA	75
8)	KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH	76
9)	KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH	76
10)	AMORTYZACJA	76
11)	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	76
12)	PODATEK DOCHODOWY	77

13) ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ.....	78
14) KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM	78
15) LOKATY W INNYCH BANKACH ORAZ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE INNYM BANKOM	79
16) AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (PRZEZNACZONE DO OBROTU) ORAZ KOREKTA Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ WARTOŚCI GODZIWEJ	80
17) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE.....	83
18) KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM.....	86
19) INWESTYCYJNE AKTYWA FINANSOWE.....	88
20) NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU ZAKUPIONYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU	92
21) RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	92
22) WARTOŚCI NIEMATERIALNE	95
23) AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA	96
24) AKTYWA Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	97
25) POZOSTAŁE AKTYWA	99
26) ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW	99
27) ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	100
28) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE.....	100
29) ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW.....	101
30) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SPRZEDANYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRZYRZECZENIEM ODKUPU	102
31) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH.....	102
32) REZERWY	104
33) REZERWA NA ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY	105
34) POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	105
35) ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	107
36) KAPITAŁ WŁASNY.....	108
37) LUKA PŁYNNOŚCI WG TERMINÓW WYMAGALNOŚCI.....	112
XIII. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE	114
1) DYWIDENDA ZA ROK 2012	114
2) REKLASYFIKACJA PAPIERÓW DŁUŻNYCH.....	114
3) DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	115
4) PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU	116
5) DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH.....	117
6) INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ.....	117
7) LEASING OPERACYJNY	117
8) PŁATNOŚCI NA BAZIE AKCJI	118
9) ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DATĄ, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO RAPORT FINANSOWY A DATĄ JEGO PUBLIKACJI.....	119

I. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Przychody z tytułu odsetek	1	2 979 723	2 574 691
Koszty z tytułu odsetek	2	(1 941 330)	(1 552 230)
Wynik z tytułu odsetek		1 038 393	1 022 461
Przychody z tytułu opłat i prowizji		596 859	579 946
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(89 515)	(64 276)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	3	507 344	515 670
Przychody z tytułu dywidend	4	41 467	13 545
Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych	5	25 362	8 419
Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	5	212 407	185 033
Pozostałe przychody operacyjne	6	32 072	29 272
Przychody operacyjne		1 857 045	1 774 400
Koszty działania	7	(1 008 364)	(997 427)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	8	(205 919)	(150 277)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	9	(219)	562
Amortyzacja	10	(53 530)	(62 325)
Pozostałe koszty operacyjne	11	(32 142)	(40 994)
Koszty operacyjne		(1 300 174)	(1 250 461)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem		556 871	523 939
Podatek dochodowy	12	(106 730)	(108 597)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		450 141	415 342

II. SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW**SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW**

<i>w tysiącach zł</i>	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Wynik finansowy po opodatkowaniu	450 141	415 342
Inne składniki całkowitych dochodów:		
Efekt wyceny papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	46 046	(13 249)
Efekt wyceny akcji z portfela "dostępne do sprzedaży"	0	(2 532)
Rachunkowość zabezpieczeń	(335 514)	201 115
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem	(289 468)	185 334
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	54 999	(35 213)
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	(234 469)	150 121
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	215 672	565 463

III. BILANS

AKTYWA

w tysiącach zł	Nota	31.12.2012	31.12.2011
Kasa, środki w Banku Centralnym	14	2 465 640	2 017 550
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	1 392 424	2 660 366
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	16	664 682	729 029
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17	277 812	130 636
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	39 341 449	39 832 055
Inwestycyjne aktywa finansowe	19	6 750 830	3 133 585
- dostępne do sprzedaży		6 750 830	3 133 585
- utrzymywane do terminu zapadalności		0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	19	308 648	311 303
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	20	17 469	2 209
Rzeczowe aktywa trwałe	21	179 842	206 525
Wartości niematerialne	22	41 375	31 895
Aktywa trwałe do zbycia	23	0	0
Należność z tytułu podatku dochodowego		8 989	86 342
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24	104 569	66 750
Pozostałe aktywa	25	559 658	405 032
Aktywa razem		52 113 387	49 613 277

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

w tysiącach zł	Nota	31.12.2012	31.12.2011
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	26	2 253 000	1 522 406
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	27	467 634	574 418
Instrumenty pochodne zabezpieczające	28	1 115 202	2 298 099
Zobowiązania wobec klientów	29	41 552 183	37 549 802
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	30	174 788	1 622 335
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	767 586	394 775
Rezerwy	32	40 705	34 970
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	33	0	0
Pozostałe zobowiązania	34	652 811	693 048
Zobowiązania podporządkowane	35	613 610	663 228
Zobowiązania razem		47 637 519	45 353 081
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy	36	1 213 117	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	36	1 147 241	1 147 241
Kapitał z aktualizacji wyceny	36	(134 604)	99 865
Zyski zatrzymane	36	2 250 114	1 799 973
Kapitał własny razem		4 475 868	4 260 196
Zobowiązania i kapitał własny razem		52 113 387	49 613 277

IV. ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁAŚNYCH

	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane
Kapitał własny na początek okresu (B/O) 01.01.2012	4 260 196	1 213 117	1 147 241	99 865	1 799 973
- całkowite dochody za rok 2012	215 672	0	0	(234 469)	450 141
Kapitał własny na koniec okresu (B/Z) 31.12.2012	4 475 868	1 213 117	1 147 241	(134 604)	2 250 114

	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane
Kapitał własny na początek okresu (B/O) 01.01.2011	3 816 045	1 213 117	1 147 241	(50 256)	1 505 943
- dywidenda za rok 2010	(121 312)	0	0	0	(121 312)
- całkowite dochody za rok 2011	565 463	0	0	150 121	415 342
Kapitał własny na koniec okresu (B/Z) 31.12.2011	4 260 196	1 213 117	1 147 241	99 865	1 799 973

Szczegółowe zmiany stanu poszczególnych pozycji kapitałów własnych zostały zaprezentowane w **nocie (36)**.

V. SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH**A. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ**

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2012 - 31.12.2012	1.01.2011 - 31.12.2011
Zysk (strata) netto	450 141	415 342
Korekty razem:	3 118 254	(175 818)
Zysk/ strata z akcji (udziałów) w podmiotach podporządkowanych	0	0
Amortyzacja	53 530	62 325
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	(122 300)	192 780
Przychody z tytułu dywidend	(39 383)	(13 545)
Rezerwy	5 735	14 467
Wynik na sprzedaży i likwidacji składników działalności inwestycyjnej	(35 458)	(6 951)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(459 908)	834 359
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	1 037 138	(845 215)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	486 268	(4 168 689)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	(15 260)	52 876
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(1 289 681)	752 231
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	667 245	180 282
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	4 002 381	2 012 265
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(1 447 547)	948 141
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	372 811	10 238
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu odroczonego podatku dochodowego	194 632	33 974
Podatek dochodowy zapłacony	(104 819)	(119 683)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(205 147)	(147 265)
Pozostałe pozycje	18 017	31 592
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 568 395	239 524

B. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

w tysiącach zł	1.01.2012 - 31.12.2012	1.01.2011 - 31.12.2011
Wpływy z działalności inwestycyjnej	177 765 054	82 217 639
Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	8 836	303
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	7 274	0
Zbycie aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	177 709 561	82 203 791
Pozostałe wpływy inwestycyjne	39 383	13 545
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(178 800 431)	(80 735 880)
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(25 014)	(18 021)
Nabycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	0
Nabycie aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(178 775 417)	(80 717 859)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 035 377)	1 481 759

C. PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

w tysiącach zł	1.01.2012 - 31.12.2012	1.01.2011 - 31.12.2011
Wpływy z działalności finansowej	298 750	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	298 750	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(180 399)	(1 337 359)
Splata kredytów długoterminowych	(140 844)	(787 520)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	(362 040)
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	(121 312)
Pozostałe wydatki finansowe	(39 555)	(66 487)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	118 351	(1 337 359)

D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)

D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	2 651 369	383 924
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	3 642 752	3 258 828
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	6 294 121	3 642 752

VI. INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE

Bank Millennium S.A. (Bank) jest ogólnopolskim, uniwersalnym bankiem oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 0000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego ma swoją siedzibę na ul. Stanisława Żaryna 2 a w Warszawie.

Bank jest obecny na Gieldzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 6000 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa, leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa oraz zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. na dzień 31.12.2012 r.:

Walne Zgromadzenie Banku w dniu 20 kwietnia 2012 powołało na członków Rady Nadzorczej Banku w porządku alfabetycznym:

1. Pana Nuno Manuela da Silva Amado,
2. Pana Macieja Bednarkiewicza,
3. Pana Miguela de Campos Pereira de Bragança,
4. Pana Luísa Maria França da Castro Pereira Coutinho,
5. Pana Marka Furtka,
6. Pana Bogusława Kotta,
7. Pana Andrzeja Koźmińskiego,
8. Pana Krzysztofa Kwiatkowskiego (w piśmie z dnia 12 grudnia 2012 r. Pan Krzysztof Kwiatkowski złożył oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka Rady Nadzorczej Banku z uwagi na dodatkowe plany zawodowe)
9. Panią Marię da Conceição Mota Soares de Oliveira Callé Lucas,
10. Pana Marka Rockiego,
11. Pana Dariusza Rosati,
12. Pana Rui Manuela da Silva Teixeira.

Powołanie Pana Bogusława Kotta nastąpiło pod warunkiem złożenia przezeń rezygnacji ze stanowiska Prezesa Zarządu Banku, jednak nie wcześniej niż 1 lipca 2013 r.

W dniu 20 kwietnia 2012 r. odbyło się posiedzenie Rady Nadzorczej Banku, powołanej tego samego dnia przez Walne Zgromadzenie Banku na nową kadencję, na którym Rada Nadzorcza ukonstytuowała się powołując Pana Macieja Bednarkiewicza na Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Pana Nuno Manuel da Silva Amado na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, Pana Marka Furtka na Sekretarza Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza ustaliła, że Zarząd Banku będzie liczył 8 osób, powołując z dniem 20 kwietnia 2012 r.:

1. Pana Bogusława Kotta na Prezesa Zarządu,
2. Pana Joao Bras Jorge na Pierwszego Wiceprezesa Zarządu,
3. Pana Fernando Bicho i Pana Artura Klimczaka na Wiceprezesów Zarządu,
4. oraz Panią Juliannę Boniuk-Gorzelańczyk, Pana Wojciecha Haase, Pana Andrzeja Glińskiego i Panią Marię Jose Campos na pozostałych członków Zarządu.

VII. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

1) OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ

Sprawozdanie finansowe Banku zostało przygotowane zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską, a w zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych. Przedmiotowe sprawozdanie finansowe wypełnia obowiązki informacyjne określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 209).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 27 lutego 2013 r.

2) STANDARDY I INTERPRETACJE NIE OBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ BILANSOWY

Szereg nowych Standardów (MSSF), zmian do Standardów i Interpretacji nie jest jeszcze obowiązujących dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2012 r. i nie zostały one zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym. Spośród nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji wybrano i zamieszczono poniżej te, które mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Banku ze względu na ich zakres przedmiotowy oraz zakres działalności Banku. Bank ma zamiar zastosować je, dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy.

STANDARDY I INTERPRETACJE ZATWIERDZONE PRZEZ UE, KTÓRE NIE WESZŁY JESZCZE W ŻYCIE DLA OKRESÓW ROCZNYCH KOŃCĄCYCH SIĘ W DNIU 31 GRUDNIA 2012 R.

Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 lipca 2012 oraz później

Opis zmian:

Zmiany wymagają, aby:

- jednostka prezentowała osobno te pozycje innych całkowitych dochodów, które mogą w przyszłości być przeklasyfikowane do wyniku finansowego, od tych, które nigdy nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego. Jeśli pozycje innych całkowitych dochodów są prezentowane przed ich odpowiednimi skutkami podatkowymi, wówczas łączne kwoty podatku powinny być zaalokowane do poszczególnych części innych całkowitych dochodów.
- zmienić nazwę tytułu „sprawozdanie z całkowitych dochodów” na „rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody”, inne tytuły również mogą być używane.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Zmiany Standardu nie będą miały wpływu na sytuację finansową i wyniki działalności Banku a jedynie na sposób prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym.

MSR 19 (2011) Świadczenia pracownicze

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2013 oraz później

Opis zmian:

- Zmiany wymagają aby zyski i straty aktuarialne były ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach.
- Zmiany usuwają metodę korytarza stosowaną w przeszłości do ujmowania zysków i strat aktuarialnych, oraz eliminują możliwość ujmowania w wyniku finansowym wszystkich zmian w zobowiązaniach z tytułu określonych świadczeń i w aktywach programu świadczeń pracowniczych, co jest aktualnie dozwolone zgodnie z wymogami MSR 19.

Zmiany wymagają również aby spodziewany zwrot z aktywów programu świadczeń rozpoznawany w rachunku zysków i strat był obliczany w oparciu o wskaźnik użyty do dyskontowania zobowiązania z tytułu określonych świadczeń.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank jest w trakcie analizy wpływu nowego Standardu, jednakże nie spodziewa się, aby miał on istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Banku.

Zmiany do MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji- Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2013 oraz później

Opis zmian:

Zmiany zawierają nowe wymagania w zakresie ujawniania informacji dla aktywów i zobowiązań finansowych, które:

- są kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, lub
- podlegają ramowym umowom dotyczącym kompensat lub innym podobnym umowom

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank jest w trakcie analizy wpływu nowego Standardu, jednakże nie spodziewa się, aby miał on istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Banku.

MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2013 oraz później

Opis zmian:

MSSF 13 zastąpi wskazówki dotyczące ustalania wartości godziwej zawarte w poszczególnych standardach jednym źródłem wskazówek w zakresie ustalania wartości godziwej. Definiuje on pojęcie wartości godziwej, ustala ramy ustalania wartości godziwej oraz określa wymagania, co do ujawniania informacji dotyczących ustalania wartości godziwej. MSSF 13 wyjaśnia „jak” ustalić wartość godziwą, jeśli jest to wymagane lub dozwolone przez inne standardy.

Standard zawiera szczegółową strukturę ujawnień, która dodaje do istniejących wymogów ujawnienia w celu dostarczenia informacji, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę metod i danych wykorzystanych przy ustalaniu wartości godziwej a dla powtarzalnego ustalania wartości godziwej, które wykorzystuje niedostępne dane, wpływ ustalania wartości godziwej na wynik finansowy lub inne całkowite dochody.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Do momentu pierwszego zastosowania tego Standardu Bank nie jest w stanie przeprowadzić analizy jego wpływu na sprawozdanie finansowe.

MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2014 oraz później

Opis zmian:

MSSF 12 zawiera dodatkowe wymogi związane z ujawnianiem informacji dotyczących znaczących osądów, przy określaniu charakteru posiadanych udziałów w innych jednostkach, wspólnych ustaleniach umownych, jednostkach stowarzyszonych i/lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank oczekuje, że MSSF 12 nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

MSR 27 (2011) Jednostkowe sprawozdania finansowe

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2014 oraz później

Opis zmian:

MSR 27 (2011) pozostawia istniejące wymagania MSR 27 (2008) co do rachunkowości i ujawnień w jednostkowych sprawozdaniach finansowych wprowadzając jedynie kilka drobnych uściśleń.

Obowiązujące obecnie wymogi MSR 28 (2008) i MSR 31 w zakresie jednostkowych sprawozdań finansowych również zostały włączone do MSR 27 (2011). Standard nie zawiera już kwestii kontroli i wymagań dotyczących sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych, które zostały przeniesione do MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank nie oczekuje, aby powyższa zmiana miała znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe, ponieważ nie skutkuje to zmianą polityki rachunkowości jednostki.

MSR 28 (2011) Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2014 oraz później

Opis zmian:

W MSR 28 (2008) dokonano ograniczonych zmian:

- jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży. MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana jest stosowany do inwestycji, lub jej części, w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, które spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczone do sprzedaży. Do zatrzymanej części inwestycji, której nie zaklasyfikowano jako przeznaczona do sprzedaży, stosuje się metodę praw własności aż do momentu zbycia części przeznaczonej do sprzedaży. Po jej zbyciu zatrzymana część inwestycji ujmowana jest metodą praw własności, jeśli zatrzymana inwestycja nadal stanowi inwestycję w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie;
- zmiany w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach. Uprzednio zgodnie z MSR 28 (2008) i MSR 31, ustanie znaczącego wpływu lub współkontroli powodowało we wszystkich przypadkach konieczność ponownej wyceny zatrzymanych udziałów, nawet w przypadku, gdy znaczący wpływ zamieniał się we współkontrolę. MSR 28 (2011) wymaga, aby w takich sytuacjach zatrzymane inwestycje nie były ponownie wyceniane.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank nie oczekuje, aby zmieniony Standard miał znaczący wpływ sprawozdanie finansowe Banku.

STANDARDY I INTERPRETACJE OCZEKUJĄCE NA ZATWIERDZENIE PRZEZ UE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2012 R.**Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009-2011**

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2013 oraz później

Opis zmian:

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (2009-2011) zawierają 7 zmian do 5 standardów, oraz wynikające z nich zmiany do innych standardów i interpretacji. Główne zmiany dotyczą:

- powtórnego zastosowania MSSF 1 - jednostka stosująca powtórnie MSSF, która decyduje się nie stosować powtórnie MSSF 1 powinna zastosować MSSF retrospektywnie zgodnie z MSR 8, jak gdyby nie zaprzestała stosowania MSSF;
- doprecyzowania, iż jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy i korzystająca ze zwolnienia dotyczącego kosztów finansowania nie powinna przeliczać kosztów finansowania aktywów zgodnie z poprzednio stosowanymi zasadami rachunkowości oraz powinna ująć koszty finansowania poniesione na dzień przejścia na MSSF lub po tej dacie (lub na datę wcześniejszą, jak dopuszcza to MSR 23) zgodnie z MSR 23;
- doprecyzowania, iż jeden, bezpośrednio poprzedzający, okres porównawczy jest wymagany w pełnym sprawozdaniu finansowym; jednakże jeśli dodatkowe dane porównawcze są zaprezentowane, powinny być dołączone do nich odpowiednie informacje objaśniające i powinny być one zgodne z MSSF;
- doprecyzowania, iż sprawozdanie otwarcia z sytuacji finansowej jest wymagane jedynie w sytuacji, gdy zmiana polityki rachunkowości, retrospektywne przekształcenie lub reklasyfikacja mają istotny wpływ na informacje zawarte w tym sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz iż poza ujawnieniami wymaganymi przez MSR 8, inne informacje objaśniające dotyczące sprawozdania otwarcia z sytuacji finansowej nie są wymagane;

- doprecyzowania klasyfikacji i ujęcia księgowego części zamiennych, oraz urządzeń serwisowych;
- wyeliminowania niezgodności pomiędzy MSR 32 i MSR 12 w zakresie wypłaty zysków dla posiadaczy instrumentów kapitałowych oraz kosztów transakcyjnych związanych z instrumentami kapitałowymi, poprzez doprecyzowanie, że w zakresie podatku dochodowego związanego z tymi transakcjami zastosowanie ma MSR 12;
- dodanie wymogu ujawnienia wartości całkowitych aktywów i zobowiązań dla poszczególnych segmentów sprawozdawczych w śródrocznej informacji finansowej.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank jest w trakcie analizy wpływu nowych Standardów jednakże nie oczekuje się, aby wiele z powyższych zmian miało znaczący wpływ na sprawozdanie finansowe Banku.

Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12: Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe, Wspólne ustalenia umowne, Ujawnienia informacji na temat udziałów w innych jednostkach

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2013 oraz później

Opis zmian:

Zmiany:

- definiują datę początkowego zastosowania MSSF 10 jako początek rocznego okresu sprawozdawczego, w którym standard został zastosowany po raz pierwszy (tj. 1 stycznia 2013 r. jeśli nie został zastosowany wcześniej). Na ten dzień jednostka weryfikuje czy nastąpiła zmiana osądów w stosunku do konieczności konsolidacji posiadanych inwestycji w inne jednostki;
- ograniczają wymóg przekształcenia danych porównawczych do okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania, co ma zastosowanie do wszystkich omawianych standardów. Jednostki, które przedstawiają dobrowolnie dane porównawcze za więcej niż jeden okres, mogą pozostawić dodatkowe okresy porównawcze nieprzekształcone;
- wymagają ujawnień wpływu zmiany w polityce rachunkowości dla okresu bezpośrednio poprzedzającego dzień pierwszego zastosowania (tj. ujawnienie wpływu zmian na bieżący okres nie jest wymagane);
- usuwają wymóg przedstawienia danych porównawczych w odniesieniu do ujawnień dotyczących niekonsolidowanych ustrukturyzowanych jednostek, dla któregośkolwiek okresu poprzedzającego roczny okres, w którym MSSF 12 został zastosowany po raz pierwszy.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank jest w trakcie analizy wpływu nowych Standardów, jednakże nie spodziewa się, aby miały one istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Banku.

MSSF 9 Instrumenty Finansowe (2009)

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 oraz później

Opis zmian:

Nowy Standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące obecnie w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.

W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu, jeżeli spełnione są następujące dwa warunki:

- aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z kontraktu; oraz
- jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.

Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument kapitałowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość dokonania nieodwracalnej decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank jest w trakcie analizy wpływu nowego Standardu na sprawozdanie finansowe jednakże ze względu na kompleksowy charakter zmian jak i ciągle trwający proces modyfikacji Standardu proces szacowanie wpływu zmian na sprawozdanie finansowe Banku nie został zakończony.

Zmiany do MSSF 9 Instrumenty Finansowe (2010)

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 oraz później

Opis zmian:

Zmiany do MSSF 9 z 2010 roku zmieniają wskazówki zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena na temat klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych.

Standard zachowuje prawie wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów finansowych i zobowiązań finansowych.

Standard wymaga, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w ramach innych całkowitych dochodów. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu. W przypadku jednak, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wartości zaprezentowanych w innych całkowitych dochodach nie przeklasyfikowuje się w późniejszych okresach do zysku lub straty bieżącego okresu. Mogą one być jednak przeklasyfikowane w ramach kapitału własnego.

Zgodnie z MSSF 9 wycena pochodnych instrumentów finansowych, które związane są z nienotowanymi instrumentami kapitałowymi i które muszą być uregulowane poprzez dostarczenie nienotowanych instrumentów kapitałowych, których wartość nie może zostać wiarygodnie ustalona, powinna nastąpić według wartości godziwej.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank jest w trakcie analizy wpływu nowego Standardu na sprawozdanie finansowe jednakże ze względu na kompleksowy charakter zmian jak i ciągle trwający proces modyfikacji Standardu proces szacowanie wpływu zmian na sprawozdanie finansowe Banku nie został zakończony.

Zmiany do MSSF 9 Instrumenty finansowe i MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnienia

Data wejścia w życie: dla okresów rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 oraz później

Opis zmian:

Zmiany te zmieniają wymogi dotyczące ujawnień oraz przekształcania danych porównawczych dotyczących początkowego zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe (2009) oraz MSSF 9 Instrumenty finansowe (2010).

Zmiany do MSSF 7 wymagają ujawnienia szczegółów dotyczących skutków początkowego zastosowania MSSF 9, w sytuacji kiedy jednostka nie przekształca danych porównawczych zgodnie ze wymaganiami zmienionego MSSF 9.

Jeśli jednostka zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2013 r. lub później, wówczas nie jest wymagane przekształcenie danych porównawczych dla okresów przed datą początkowego zastosowania.

Jeśli jednostka dokona wcześniejszego zastosowania MSSF 9 w 2012 r., wówczas ma możliwość przekształcenia danych porównawczych bądź przedstawienia dodatkowych ujawnień, zgodnie z wymaganiami zmienionego MSSF 7.

Jeśli jednostka dokona wcześniejszego zastosowania MSSF 9 przed 2012 r., wówczas nie ma ona obowiązku przekształcania danych porównawczych ani przedstawiania dodatkowych ujawnień wymaganych przez zmieniony MSSF 7.

Ewentualny wpływ na sprawozdanie finansowe:

Bank jest w trakcie analizy wpływu nowego Standardu na sprawozdanie finansowe jednakże ze względu na kompleksowy charakter zmian jak i ciągle trwający proces modyfikacji Standardu proces szacowanie wpływu zmian na sprawozdanie finansowe Banku nie został zakończony.

3) PRZYJĘTE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Sprawozdanie zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Za wybór, stosowanie, rozwój i sprawdzenie trafności przyjętych estymacji odpowiada jednostka merytoryczna Banku, przyjęte założenia są następnie zatwierdzane przez kierownictwo Banku. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Zgodność rzeczywistych wyników i dokonanych szacunków i założeń jest weryfikowana na bieżąco. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Poniżej prezentowane zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Waluta funkcjonalna oraz waluta prezentacji

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe Banku prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji pieniężnych, zarówno tych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, jak i klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży lub utrzymywane do terminu zapadalności, są wykazywane w Rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy są wykazywane w Rachunku zysków i strat, natomiast różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych klasyfikowanych jako dostępnych do sprzedaży są wykazywane w kapitale z aktualizacji wyceny.

Zastosowanie szacunków w związku ze stosowanymi zasadami rachunkowości

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Bank pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie przez kierownictwo Banku, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary dla których Bank dokonuje oszacowań:

- Utrata wartości kredytów i pożyczek

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Bank ocenia czy istnieją dane/przesłanki wskazujące na możliwe do wiarygodnego zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego, zanim zmniejszenie to będzie można przyporządkować do konkretnego kredytu w celu oszacowania utraty wartości. Szacunki mogą uwzględniać możliwe do zaobserwowania dane wskazujące na wystąpienie niekorzystnej zmiany sytuacji płatniczej kredytobiorców należących do określonej grupy lub sytuacji gospodarczej w danym kraju lub jego części, co ma związek z problemami występującymi w tej grupie aktywów. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one nastąpią, są poddawane regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

- Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny zgodnie ze stosowaną przez Bank polityką rachunkowości. Dla instrumentów pochodnych o charakterze nieopcynym oraz dłużnych papierów wartościowych stosowane są modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Dla instrumentów pochodnych o charakterze opcynym stosuje się modele wyceny opcji. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają rzeczywisty poziom wartości godziwej wycenianych instrumentów. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku.

W przypadku braku pochodzących z aktywnego rynku parametrów wyceny, wartość godziwa jest określana w oparciu o zastosowanie technik wyceny wykorzystujących szacunkowe parametry wsadowe.

Bank wycenia instrumenty finansowe stosując poniższe metody wyceny w następującej hierarchicznie kolejności:

- Ceny kwotowane na aktywnym rynku identycznych instrumentów dla następujących instrumentów finansowych:
Dłużne papiery skarbowe stałokuponowe i zerokuponowe oraz zmiennoprocentowe;
- Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku dla następujących instrumentów finansowych:
Dłużne papiery skarbowe zmiennoprocentowe,
Instrumenty pochodne:
 - FRA, IRS, CIRS,
 - FX Swap, FX Forward,
 - Instrumenty pochodne wbudowane,*Bony emitowane przez Bank Centralny;*
- Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku:
Dłużne papiery wartościowe pozostałych emitentów (np. gminy),
Instrumenty pochodne:
 - Opcje walutowe nabyte przez Bank,
 - Opcje na indeksy nabyte/wystawione przez Bank.

Najważniejszym parametrem niepochodzącym z aktywnego rynku i wykorzystywanym przez Bank do wyceny instrumentów finansowych jest komponent ryzyka kredytowego z tytułu zawartych przez Bank transakcji w instrumentach pochodnych z klientami niebankowymi, w sytuacji, gdy niepewność, co do zdolności klienta do przyszłego rozliczenia transakcji naraża Bank na potencjalną stratę.

- Utrata wartości innych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości składników aktywów trwałych. W przypadku zidentyfikowania takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wiąże się, między innymi, z przyjęciem założeń w zakresie szacunków co do kwot, terminów przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Szacując wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży Bank opiera się na dostępnych danych rynkowych na ten temat lub wycenach sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców, które co do zasady również opierają się na szacunkach.

- Inne wartości szacunkowe

Rezerwa na odprawy emerytalne wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

W odniesieniu do niektórych krótkoterminowych świadczeń pracowniczych (premie dla wyższej kadry kierowniczej) Zarząd Banku dokonuje szacunków wysokości świadczeń na dzień bilansowy. Ostateczna kwota przedmiotowych świadczeń pracowniczych jest ustalana decyzją Komitetu Personalnego Zarządu Banku lub Komitetu Personalnego Rady Nadzorczej Banku.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Bank dokonuje podziału instrumentów finansowych objętych zakresem MSR 39 zgodnie z następującymi kategoriami: instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, pozostałe zobowiązania finansowe. O klasyfikacji aktywów finansowych decydują osoby odpowiedzialne merytorycznie w momencie ich początkowego ujęcia.

- Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

Do tej kategorii są zaliczane składniki aktywów lub zobowiązań finansowych, które są kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, (to znaczy te, które zostały nabyte lub zaciągnięte w celu odsprzedaży w krótkim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi Bank zarządza łącznie w celu generowania krótkoterminowych zysków lub stanowią instrumenty pochodne, poza instrumentami pochodnymi będącymi gwarancjami finansowymi oraz tymi, które zostały wyznaczone i spełniają definicję efektywnego instrumentu zabezpieczającego), lub przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat.

Wyznaczenie takie może mieć miejsce tylko wówczas gdy: (i) wyznaczony składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest instrumentem łącznym zawierającym jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych kwalifikujących się do odrębnego ich ujmowania, przy czym wbudowany instrument pochodny nie może zmieniać znacząco przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej lub wydzielenie instrumentu pochodnego jest zabronione; (ii) zastosowanie takiej kwalifikacji aktywa lub zobowiązania eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (tzw. niedopasowanie księgowo na skutek innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań lub odmiennego ujmowania związanych z nimi zysków lub strat); (iii) grupa aktywów lub zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną Banku.

- Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Są to aktywa finansowe, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, o ustalonych przepływach pieniężnych i terminie wymagalności, które Bank ma zamiar i możliwość utrzymywać do terminu zapadalności, inne niż 1) wyznaczone przy początkowym ujęciu przez Bank jako wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, 2) wyznaczone jako dostępne do sprzedaży, 3) spełniające definicję pożyczek i należności. Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności nie mogą być przeklasyfikowane do innych kategorii instrumentów finansowych lub sprzedawane. Bank nie może klasyfikować żadnych aktywów finansowych jako utrzymywane do terminu zapadalności przez okres 2 lat (a istniejące musi przenieść do grupy dostępne do sprzedaży) w przypadku, gdy zaistniała sprzedaż lub reklasyfikacja składnika portfela aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, jeżeli zdarzenie to dotyczyło więcej niż nieznaczącej części portfela. Nie dotyczy to sytuacji jeżeli zdarzenie sprzedaży lub reklasyfikacji, o którym mowa

powyżej, nastąpiło na tyle blisko terminu wymagalności (wykupu), że zmiany rynkowych stóp procentowych nie miałyby istotnego wpływu na wartość godziwą składnika aktywów finansowych, zdarzenie nastąpiło po odzyskaniu przez jednostkę zasadniczej części kwoty nominalu, lub zdarzenie nastąpiło w efekcie niemożliwego do przewidzenia przez Bank jednostkowego, niepowtarzalnego, nie poddającego się kontroli Banku zdarzenia.

- Pożyczki i należności

Do kategorii tej zalicza się aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż 1) aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, 2) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży, 3) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytowej.

- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategorię tą stanowią aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie zostały zaklasyfikowane jako: pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, oraz nie są inwestycjami kapitałowymi w podmiotach zależnych i stowarzyszonych.

- Pozostałe zobowiązania finansowe

Jako pozostałe zobowiązania finansowe Bank klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe nie zaliczone do kategorii instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, w tym w szczególności depozyty przyjęte oraz pożyczki otrzymane.

Ujmowanie instrumentów finansowych w bilansie

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w bilansie, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmowane są w dniu zawarcia transakcji.

Wszystkie instrumenty finansowe w momencie początkowego ujęcia są wyceniane do wartości godziwej skorygowanej, w przypadku instrumentów finansowych innych niż klasyfikowane jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być przypisane bezpośrednio do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Zaprzestanie uznawania instrumentów finansowych w bilansie

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany z bilansu Banku w momencie, kiedy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z nim związanych lub, kiedy Bank przenosi składnik aktywów finansowych na podmiot trzeci. Przeniesienie to ma miejsce wtedy, gdy Bank 1) przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub 2) zatrzymuje umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów, ale przyjmuje umowny obowiązek przekazania tych przepływów jednostce spoza Banku.

Przenosząc składnik aktywów finansowych Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu,
- jeżeli Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w bilansie,
- jeżeli Bank nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych to Bank ustala, czy zachował kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest ujmowany w bilansie w zakresie, w jakim Bank utrzymuje zaangażowanie.

Bank wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypłacony, umorzony lub wygaś.

Wycena instrumentów finansowych po ujęciu początkowym w bilansie

Po początkowym ujęciu instrumenty finansowe wyceniane są następująco:

- Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat

Instrumenty te są wyceniane do wartości godziwej a zmiany wartości odnoszone są bezpośrednio na Rachunek zysków i strat Banku.

- Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności oraz pożyczki i należności

Ta kategoria instrumentów finansowych wyceniana jest zgodnie z metodologią zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Utrata wartości odnoszona jest na wynik finansowy.

- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży Bank wycenia do wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym do momentu wyłączenia składnika aktywów z bilansu (kiedy to skumulowany zysk/strata są ujmowane w Rachunku zysków i strat).

Odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są ujmowane w przychodach odsetkowych.

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, iż nastąpiła utrata wartości tego składnika aktywów to Bank rozpoznaje odpis aktualizujący w sposób opisany w punkcie **Utrata wartości aktywów finansowych**.

- Pozostałe zobowiązania finansowe

Instrumenty finansowe stanowiące pozostałe zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Wycena do wartości godziwej opiera się w pierwszej kolejności na bieżących cenach kupna danego instrumentu na aktywnym rynku. W przypadku, gdy wyceniany instrument nie jest notowany na aktywnym rynku, Bank ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych na normalnych zasadach rynkowych transakcji, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Inwestycje kapitałowe w podmiotach zależnych i stowarzyszonych

Jednostki zależne

Jednostki zależne są to wszelkie podmioty (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia) kontrolowane przez Bank (jednostkę dominującą Grupy), co oznacza, iż Bank w sposób bezpośredni lub pośredni wpływa na politykę finansową i operacyjną danego podmiotu w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Przy dokonywaniu oceny czy Bank kontroluje daną jednostkę uwzględnia się między innymi istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

O sprawowaniu kontroli można mówić również wtedy, gdy jednostka dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce gospodarczej i jeżeli:

- dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki gospodarczej na mocy statutu lub umowy,
- posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką lub
- dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Bank wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Znaczący wpływ jest definiowany jako prawo do uczestnictwa w podejmowaniu decyzji na temat polityki operacyjnej i finansowej jednostki gospodarczej nie mające charakteru sprawowania kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone są ujmowane według kosztu nabycia (na mocy MSR 27) pomniejszonego o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości wyliczone zgodnie z MSR 36 i ujmowane w rachunku zysków i strat. Wypłata dywidendy nie ma odzwierciedlenia w bilansowej wartości inwestycji, wpływa wyłącznie na rachunek zysków i strat i ujmowana jest w pozycji „przychody z tytułu dywidend”.

Rachunkowość zabezpieczeń i instrumenty pochodne

Wycena do wartości godziwej

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji. Rynek jest uważany za aktywny, gdy kwotowane ceny instrumentów są regularnie dostępne i wynikają z rzeczywistych transakcji zawieranych na tym rynku oraz reprezentują poziom, po którym Bank mógłby zawrzeć takie transakcje. W przypadku, gdy rynek instrumentów nie jest aktywny, Bank określa wartość godziwą z wykorzystaniem technik wyceny, w tym modeli bazujących na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modeli wyceny opcji. Stosowane przez Bank techniki wyceny oparte są o maksymalne wykorzystanie danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe oraz zmienności implikowane. W przypadku braku danych wsadowych pochodzących z aktywnego rynku, Bank wykorzystuje w technikach wyceny własne szacunki parametrów wyceny w oparciu o swoją najlepszą wiedzę i doświadczenie.

Ujmowanie wbudowanych instrumentów pochodnych

Bank wydziela i ujmuje w bilansie wbudowane instrumenty pochodne będące składnikiem instrumentów hybrydowych. Instrument hybrydowy zawiera umowę zasadniczą (niebędącą instrumentem pochodnym) oraz wbudowany instrument pochodny, który w oparciu o określoną stopę procentową, cenę instrumentu finansowego, cenę towaru, kurs waluty, indeks cen lub stóp lub inną zmienną modyfikuje część lub całość przepływów pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej.

Spełniające określone niżej warunki, wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne. Instrumenty te są wyceniane według wartości godziwej, a ich zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat. Wbudowane instrumenty pochodne ujmuje się i wycenia odrębnie od umowy zasadniczej w przypadku łącznego zaistnienia następujących warunków:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego, oraz
- hybrydowy (łączny) instrument finansowy nie jest zaliczany do instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, od rodzaju zabezpieczenia oraz od rodzaju zabezpieczanej pozycji.

Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające - rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne wykorzystywane są m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykami stopy procentowej oraz kursu walutowego wynikającymi z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej. Niektóre instrumenty pochodne wyznaczają się jako zabezpieczenie:

- przepływów pieniężnych, które przypisać można ujętemu składnikowi aktywów lub zobowiązań, lub wysoce prawdopodobnej planowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych), lub
- wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej).

Kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39.

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających. Dokumentacja obejmuje identyfikację pozycji zabezpieczanej lub transakcji, pozycji zabezpieczającej i charakter zabezpieczanego ryzyka. Dokumentuje się również, w momencie ustanowienia zabezpieczenia i przez cały czas jego trwania, ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji lub przepływów pieniężnych wynikających z pozycji zabezpieczanej;
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych i zmian wartości godziwej, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego (prospektywny test efektywności);
- Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego (test wysokiego prawdopodobieństwa);
- Skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego;
- Zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania (retrospektywny test efektywności).

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które (i) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które (ii) może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym poprzez pozostały dochód całkowity, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w Rachunku zysków i strat.

Zyski i straty ujęte w kapitale własnym (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesionych na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie zyski i straty, odnoszone są do wyniku sukcesywnie, w okresach w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat bezpośrednio z kapitałów lub przenoszone są z kapitału do początkowego kosztu nabycia w bilansie i odnoszone do wyniku sukcesywnie w okresach, w których aktywo lub zobowiązanie niefinansowe ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmiany wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na Rachunek zysków i strat.

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w Rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza. To znaczy zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (dla pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w Rachunku zysków i strat, zaś zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu. W przypadku pozycji zabezpieczanej będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, zyski lub straty wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się w Rachunku zysków i strat. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

Zaprzestanie rachunkowości zabezpieczeń

W przypadku, gdy zabezpieczenie wartości godziwej przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w Rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Wycena zabezpieczanych składników aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, wynikająca z czynników innych niż zabezpieczane ryzyka, prezentowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia lub terminu zapadalności tego składnika aktywów.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przepływów pieniężnych przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, wycena instrumentu zabezpieczającego ujęta bezpośrednio w kapitale na dzień ostatniego efektywnego testu pozostaje w kapitałach do czasu realizacji przepływu wynikającego z transakcji zabezpieczanej. Przeniesienie niniejszej wyceny do Rachunku zysków i strat następuje w okresach, w których transakcja zabezpieczana ma wpływ na Rachunek zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych klasyfikowanych jako przeznaczone do obrotu są wykazywane w Rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany”, co opisano poniżej.

Bank stosuje następujące zasady ujmowania zysków i strat z wyceny instrumentów pochodnych:

- Transakcje walutowe forward (FX forward)

Transakcje forward są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej transakcji FX forward są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje FX forward jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje SWAP walutowy (FX SWAP)

Transakcje FX SWAP są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem krzywych stóp procentowych uwzględniających spread wynikający z aktualnych warunków rynkowych. Zmiany wartości godziwej transakcji FX SWAP są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje SWAP stopy procentowej (IRS)

Transakcje IRS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej transakcji IRS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje IRS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje Cross - Currency Swap (CCS)

Transakcje CCS są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodę dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem krzywych stóp procentowych skorygowanych o rynkowy spread z uwzględnieniem jego struktury terminowej. Zmiany wartości godziwej transakcji CCS są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Ponadto, Bank desygnował wybrane transakcje CCS jako instrumenty zabezpieczające. Sposób ujmowania i wyceny zabezpieczających instrumentów finansowych został opisany w części poświęconej rachunkowości zabezpieczeń.

- Transakcje typu IRS z wbudowanymi opcjami

Transakcje są wyceniane według wartości godziwej; komponent swapowy jest wyceniany przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych, natomiast komponent opcyjny wyceniany jest przy pomocy modeli wyceny opcji. Zmiany wartości godziwej wymienionych transakcji są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat. Komponent opcyjny stanowi zabezpieczenie opcji wbudowanych w papiery wartościowe lub depozyty oferowane przez Bank.

- Opcje walutowe

Transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji. W przypadku opcji wystawionych przez kontrahentów Banku, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego. Zmiany wartości godziwej opcji walutowych są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje Forward Rate Agreement (FRA)

Transakcje FRA są wyceniane do wartości godziwej przy zastosowaniu metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości godziwej transakcji FRA są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

- Transakcje terminowe na cenę surowca

Transakcje terminowe na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej w oparciu o metodologię dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych wykorzystując ceny referencyjne ustalane na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

- Opcje na cenę surowca

Transakcje opcyjne na cenę surowca są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli wyceny opcji i wykorzystaniem cen referencyjnych ustalanych na rynku referencyjnym LME (London Metal Exchange) przy czym Bank nie utrzymuje pozycji własnych na rynku surowców. Zmiany wartości godziwej są wykazywane w „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Utrata wartości składnika lub grupy aktywów finansowych (skutkująca poniesieniem straty) ma miejsce wyłącznie, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub zdarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych Bank zalicza informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie lub opóźnienie spłaty odsetek lub części kapitału;
- dokonanie przez Bank ustępstw lub udogodnień na rzecz dłużnika (ze względów ekonomicznych i prawnych wynikających z jego trudności finansowych), które w innych okolicznościach nie byłyby brane pod uwagę;
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej dłużnika;
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi;
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie,
 - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy,
 - inne zdarzenia powodujące stratę.

W pierwszej kolejności Bank ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości dla istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Podstawą tego procesu jest podział portfela kredytowego Banku na istotne ekspozycje kredytowe (kryterium wysokości zaangażowania) oraz pozostałe homogeniczne grupy kredytów. Jeżeli w wyniku oceny stwierdza się, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości, składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która następnie podlega kolektywnej ocenie pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną, nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

W przypadku, gdy istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub innych aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. W kalkulacji bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia się przepływy pieniężne wynikające z możliwości przejęcia zabezpieczenia lub innych źródeł zewnętrznych.

Dla celów kolektywnej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych kolektywnie pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka. Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie. W celu wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo wykorzystuje się, między innymi, prawdopodobieństwo wystąpienia straty (parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach. Podejście to w szczególności pozwala na wykrycie na dzień bilansowy strat kredytowych: 1) poniesionych i udokumentowanych, jak również 2) poniesionych lecz jeszcze nieudokumentowanych (tzw. odpis aktualizujący wartość należności „IBNR”).

Utrata wartości wykazywana jest jako zmniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów, zaś kwota straty (utworzonego w okresie odpisu aktualizującego) obciąża Rachunek zysków i strat okresu.

Nieściągalne ekspozycje kredytowe są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu przeprowadza się wymagane procedury i ustala kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanych kwot, odpisy z tytułu utraty wartości kredytów w Rachunku zysków i strat ulegają odpowiedniemu zmniejszeniu.

Jeżeli w kolejnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany. Kwota odwrócenia wykazywana jest w Rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, uwzględnia się znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia.

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było bezpośrednio w kapitale własnym i występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości tego składnika, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym usuwane są z kapitału własnego i ujmowane w Rachunku zysków i strat, mimo iż składnik aktywów finansowych nie został usunięty z bilansu.

Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w Rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w Rachunku zysków i strat.

Straty z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez Rachunek zysków i strat.

Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w Rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w Rachunku zysków i strat.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych dokonywane jest jedynie w przypadku gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i pasywów następuje jednocześnie.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży

Transakcje repo i sell-buy back oraz transakcje reverse-repo i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Bank prezentuje w bilansie aktywa finansowe odsprzedane z klauzulą przyrzeczenia odkupu (transakcje typu repo, sell-buy back) jednocześnie ujmując po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. Warunkiem stosowania takiego rozwiązania jest zachowanie przez Bank ryzyk i korzyści wynikających z danego aktywa pomimo jego transferu. W przypadku transakcji zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem sprzedaży (reverse repo, buy-sell back) posiadane aktywa finansowe prezentowane są jako należność wynikająca z klauzuli odkupu.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/sprzedaży są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, natomiast papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są usuwane z bilansu i podlegają wycenie wg zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/ przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Rozrachunki z tytułu umów leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwale przez uzgodniony okres.

W przypadku umów na mocy, których Bank przejmuje zasadniczo całe ryzyko i pożytki wynikające z posiadania aktywów będących przedmiotem umowy (leasing finansowy), przedmiot leasingu (w tym wypadku: inwestycje w obcych środkach trwałych, wyposażenie, meble oraz środki transportu) jest ujmowany w bilansie Banku, a rozliczenie ponoszonych opłat leasingowych w Rachunku zysków i strat Banku odbywa się według stopy efektywnej.

W przypadku zawartych przez Bank umów leasingu operacyjnego, gdy zasadniczo całe ryzyko i pożytki z leasingowanych środków pozostaje po stronie leasingodawcy (w tym wypadku głównie umowy najmu lub dzierżawy), opłaty leasingowe ujmowane są jako koszty w Rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Do rzeczowych składników aktywów trwałych zalicza się środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zalicza się składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wartości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i nie podlegają amortyzacji.

Bank ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych związanych ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w Rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają Rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Koszty finansowania zewnętrznego związane z nabyciem, budową czy wytworzeniem składnika aktywów, Bank ujmuje jako koszty okresu, w którym je poniesiono.

Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, który nie posiada postaci fizycznej, powodujący w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Banku.

Głównymi składnikami wartości niematerialnych są licencje na oprogramowanie komputerowe.

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są aktywowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i przygotowania do użytkowania, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Nakłady związane z ulepszaniem lub utrzymywaniem oprogramowania komputerowego są wykazywane jako koszty w momencie ich poniesienia.

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Bank, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne od wartości podlegającej amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dokonywane są metodą liniową zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Okres ekonomicznej użyteczności, stawki amortyzacji a także wartość końcowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji stanowią podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji rozpoznawanej prospektywnie od daty dostosowania.

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne. Nie dokonuje się także odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania są systematycznie testowane pod kątem trwałej utraty wartości na każdy dzień bilansowy.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oraz dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

Wybrane grupy środków trwałych:

budynki bankowe	2,5%
inwestycje w obiektach obcych	na czas trwania umowy najmu
zespoły komputerowe	30%
urządzenia sieciowe	30%
środki transportowe	20%/25%
urządzenia telekomunikacji	10%

Wartości niematerialne (oprogramowanie):

główne aplikacje (systemy)	10%
----------------------------	-----

dla innego oprogramowania komputerowego przyjmuje się stawkę nie większą niż 50%, w zależności od planowanego okresu użytkowania.

Wartość amortyzacji obciąża koszty operacyjne Rachunku zysków i strat.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe, w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów.

W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia w kwocie niższej z:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, i
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

Utrata wartości aktywów trwałych

Bank na każdy dzień bilansowy dokonuje weryfikacji wartości bilansowych aktywów trwałych pod kątem istnienia dowodów wskazujących na utratę wartości. W przypadku, gdy efekt analizy jest pozytywny Bank szacuje wartość odzyskiwalną składnika aktywów i ujmuje w Rachunku zysków i strat odpis aktualizacyjny, gdy wartość odzyskiwalna jest mniejsza od wartości bilansowej.

Odpis aktualizujący ujmowany jest w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a wartością odzyskiwalną składnika aktywów. Wartość odzyskiwalna odpowiada cenie sprzedaży netto składnika aktywów lub jego wartości użytkowej zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość użytkowa ustalana jest dla poszczególnych składników aktywów, w przypadku, gdy dany składnik aktywów generuje przepływy środków pieniężnych znacząco niezależne od tych generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. W przypadku,

gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależnie od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Jeśli zgodnie z par 21 MSR 36 brak jest przyczyny, by sądzić, że wartość użytkowa danego składnika aktywów istotnie przewyższa jego wartość godziwą pomniejszoną o koszty jego sprzedaży, za wartość odzyskiwaną przyjmuje się wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży. Dotyczy to w szczególności składników aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony poprzez wynik finansowy do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej danego składnika aktywów przy założeniu, iż nie dokonano odpisu aktualizującego, a amortyzacja była kontynuowana.

Koszty rozliczane w czasie oraz przychody przyszłych okresów

Koszty rozliczane w czasie (aktywa) dotyczą tych wydatków, których rozliczenie w ciężar Rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych. Koszty rozliczane w czasie (aktywa) są ujmowane w pozycji „Pozostałe aktywa” aktywów bilansu.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie (pasywa) są rezerwy na koszty wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku, które zostaną rozliczone w następnych okresach. Rezerwy te wykazuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń oraz niektóre rodzaje dochodów pobranych z góry, których rozliczenie do Rachunków zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych. Są one ujmowane w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy 1) na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i 2) prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków odzwierciedlających korzyści ekonomiczne, oraz 3) można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualne oceny rynkowe co do wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności, zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko wówczas, gdy Bank posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudził uzasadnione oczekiwanie u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność, lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodrzeczny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Banku (inne niż świadczenia z tytułu rozwiązania umowy o pracę w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy) obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenia społeczne.

Bank ujmuje przewidywaną nie zdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń pracowniczych jako koszty w okresie, w którym pracownicy świadczyli związaną z nimi pracę w korespondencji z pozostałymi zobowiązaniami bilansu.

Kwota krótkoterminowych świadczeń pracowniczych z tytułu niewykorzystanych dni urlopowych przysługujących pracownikom Banku jest wyliczana jako suma niewykorzystanych urlopów przysługujących poszczególnym pracownikom Banku.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Banku z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach, które nie są w całości należne w ciągu 12 miesięcy od wykonania pracy. Zgodnie z Regulaminem Wynagradzania Pracowników oraz Kodeksem Pracy, pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat i osiągnięciu wymaganego wieku, przysługuje prawo do otrzymania odprawy emerytalnej. Rezerwa na odprawę emerytalną wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarusza jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Banku wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawę emerytalną podlega aktualizacji na bazie rocznej.

Rezerwy z tytułu krótkoterminowych i długoterminowych świadczeń pracowniczych ujmuje się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” bilansu w korespondencji z kosztami wynagrodzeń w Rachunku zysków i strat.

Bank realizuje program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia zwany programem określonych składek. Na mocy tego programu Bank jest zobowiązany prawem do odprowadzania ustalonej kwoty składek do państwowego funduszu emerytalnego. Ze środków funduszu obejmujących również zwrot uzyskany z inwestowania składek wypłacane są pracownikowi świadczenia po okresie zatrudnienia. W rezultacie na Banku nie ciąży prawne ani zwyczajowo oczekiwane zobowiązanie do zapłacenia dodatkowych składek, jeżeli fundusz emerytalny nie będzie posiadał aktywów w wysokości wystarczającej do zapłaty należnych świadczeń.

Kapitał własny Banku

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał zakładowy, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, kapitał z aktualizacji wyceny oraz zyski zatrzymane. Wszystkie kwoty kapitałów i funduszy wykazywane są według wartości nominalnej.

Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego.

Jeżeli Bank nabywa własne instrumenty kapitałowe, to kwotę zapłaconą, łącznie z kosztami bezpośrednio się do tego odnoszącymi, ujmuje się jako zmianę w kapitale własnym. Nabyte akcje własne ujmuje się jako akcje własne i ujawnia się je jako zmniejszenie kapitału własnego do momentu ich anulowania.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na dzień bilansowy, ujawnia się w pozycji „Pozostałe zobowiązania” pasywów bilansu

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji pomniejszonej o bezpośrednie, poniesione koszty z nią związane.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz efekt wyceny zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych pomniejszone odpowiednio o odpisy z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tym związane. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa (pozostała część kapitału zapasowego, kapitał rezerwowy, w tym fundusz ogólnego ryzyka bankowego) lub stanowią zyski/straty z lat ubiegłych, lub także wynik finansowy netto bieżącego okresu.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku tworzony jest zgodnie z przepisami ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 z późniejszymi zmianami, z zysku po opodatkowaniu.

Wynik finansowy netto bieżącego okresu stanowi wynik z Rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Gwarancja finansowa

Gwarancja finansowa jest kontraktem, na mocy którego wystawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz beneficjanta określonych płatności w celu zrekompensowania poniesionych przez beneficjanta strat, spowodowanych zaniechaniem przez określonego dłużnika spłat wynikających z oryginalnych bądź zmodyfikowanych warunków umowy instrumentu dłużnego.

Udzielone gwarancje finansowe są wyceniane w kwocie wyższej z:

- kwoty będącej najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku wynikającego z gwarancji finansowej, przy uwzględnieniu prawdopodobieństwa jej realizacji;
- kwoty rozpoznanej w momencie początkowego ujęcia, skorygowanej o rozliczoną kwotę prowizji otrzymanej za udzielenie gwarancji.

Wynik z tytułu odsetek

Bank ujmuje w Rachunku zysków i strat wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Przychody/koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych zaklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu wykazywane są w pozycji „Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany” Rachunku zysków i strat. Przychody odsetkowe od dłużnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii są ujmowane w „Przychodach odsetkowych” Rachunku zysków i strat.

Wynik z tytułu odsetek obejmuje również przychody oraz koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych desygnowanych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w rachunkowości zabezpieczeń (szczegółowy opis istniejących relacji zabezpieczających zawiera **nota (17)**).

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek i niektórych prowizji (stanowiących integralną część stopy procentowej) do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe przepływy pieniężne (w okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego) do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne różnice z tytułu premii lub dyskonta.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje (otrzymane lub należne) ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej z tytułu: kredytów, lokat międzybankowych oraz papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży, wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat. W przychodach odsetkowych ujmowane są także koszty bezpośrednio związane z zawarciem umowy kredytowej ponoszone przez Bank (głównie prowizje płacone agentom zewnętrznym i własnym za zawarcie umowy kredytu hipotecznego oraz związane z tym typem umów koszty wyceny nieruchomości), które stanowią składową rachunku efektywnej stopy procentowej i podlegają rozliczeniu w czasie.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są w Rachunku zysków i strat, lecz wyliczane są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). W takim przypadku do wyliczenia przychodów odsetkowych stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu opłat i prowizji/ Koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji od obsługi rachunków bankowych, operacji z tytułu obsługi kart płatniczych, są zaliczane do wyniku w momencie wykonania usługi, zaś pozostałe prowizje i opłaty są rozliczane w czasie.

Jako podstawowe typy prowizji związanych z działalnością kredytową Bank wyróżnia między innymi opłaty i prowizje przygotowawcze oraz prowizje od niewykorzystanego zaangażowania.

Opłaty i prowizje (zarówno przychody jak i koszty) bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych posiadających określone harmonogramy spłat są ujmowane w Rachunku zysków i strat jako element efektywnej stopy procentowej i stanowią część przychodów odsetkowych. Inne integralnie związane z powstaniem aktywów bez określonych harmonogramów rozliczane są liniowo w okresie trwania kontraktu. Opłaty za zobowiązanie się do udzielenia pożyczek, które najprawdopodobniej będą zaciągnięte, są odraczane i z chwilą powstania aktywów finansowych są rozliczane jako element efektywnej stopy procentowej lub liniowo przy uwzględnieniu wyżej wymienionego kryterium. W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych prowizje rozliczane są w czasie przez okres ważności karty lub limitu kredytu w rachunku bieżącym metodą liniową, i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

W związku z dokonaniem istotnej czynności polegającej na pośrednictwie w sprzedaży polis ubezpieczeniowych Bank w momencie początkowego ujęcia należności kredytowych, ujmuje w Rachunku zysków i strat wartość godziwą świadczonej usługi sprzedaży polisy ubezpieczeniowej. Pozostałą część opłat z tytułu ubezpieczenia Bank rozlicza w czasie jako integralną część efektywnej stopy procentowej i ujmuje w Rachunku zysków i strat w pozycji przychodów odsetkowych.

Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak:

- usługi zarządzania aktywami;
- usługi zarządzania środkami pieniężnymi;
- przychody z tytułu partycypacyjnego systemu wynagradzania Banku za udział w ubezpieczaniu produktów bankowych (Bankowi jest wypłacana część zysków wypracowanych przez ubezpieczyciela przy współpracy z Bankiem) ,
- usługi maklerskie;
- opłaty za wypłatę środków przed terminem umownym lokaty;

są rozpoznawane w Rachunku zysków i strat na bazie kasowej.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w Rachunku zysków i strat Banku w dniu ustalenia praw udziałowców/akcjonariuszy do ich otrzymania.

Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych

Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży oraz pozostałe zyski i straty wynikające z działalności inwestycyjnej.

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów / zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz efekt ich wyceny do wartości godziwej, a także wynik z pozycji wymiany.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje: i) wynik zrealizowany oraz wynik z wyceny transakcji FX spot i FX Forward ii) dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i nie zrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych, po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z podstawową działalnością Banku. Są to w szczególności wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący oraz odroczony.

Bieżący podatek dochodowy jest obliczany według obowiązującej stawki podatkowej i jest kalkulowany w oparciu o zysk brutto ustalony na podstawie odpowiednich przepisów o rachunkowości, skorygowany o przychody nie podlegające opodatkowaniu i koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu. Ponadto, dla celów podatkowych, wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych, zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu np. z tytułu darowizn.

Podatek dochodowy odroczony w zależności od źródła pochodzenia różnic przejściowych ujmowany jest w Rachunku zysków i strat lub w kapitale.

Bank tworzy rezerwę na odroczony podatek dochodowy lub aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego z uwagi na przejściowe różnice z tytułu podatku dochodowego. Różnice te spowodowane są odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych i przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Rezerwę na odroczony podatek dochodowy wykazuje się w pasywach bilansu jako „Rezerwę na odroczony podatek dochodowy”. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w aktywach bilansu w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Bank kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy, gdy posiada tytułu prawny do przeprowadzenia takiej kompensaty oraz aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (nałożone przez tę samą władzę podatkową) dotyczą tego samego podatnika.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy jest tworzona metodą bilansową w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem sytuacji, gdy powstaje w wyniku amortyzacji wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych, która w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są również ujmowane w odniesieniu do niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i aktywowanych strat podatkowych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie są ujmowane, gdy dotyczą ujemnych różnic przejściowych powstających w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Wyliczenie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na odroczony podatek dochodowy bazuje na przewidywanym stopniu realizacji wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym.

VIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Zarządzanie ryzykiem finansowym jest jedną z podstawowych aktywności Zarządu składającą się na proces efektywnego zarządzania Bankiem. Określa ono ramy rozwoju, rentowności i stabilności działalności biznesowej, tworząc zasady zapewniające Bankowi zgodność z najlepszymi praktykami w zakresie kontroli wewnętrznej i wymogami prawnymi oraz zgodność strategii zarządzania wszystkimi ryzykami.

1) MISJA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU

Misją zarządzania ryzykiem w Banku jest zapewnienie, aby wszystkie rodzaje ryzyka były zarządzane, monitorowane i kontrolowane odpowiednio do przyjętego profilu ryzyka (apetytu na ryzyko) oraz charakteru i skali działania Banku. Zarządzanie ryzykiem uwzględnia konieczność osiągnięcia założonej rentowności oraz utrzymania odpowiedniej relacji ryzyko -kapitał, w kontekście posiadania odpowiedniego poziomu kapitału na pokrycie ryzyka.

Sprawne zarządzanie ryzykiem wymaga spójnego systemu zarządzania ryzykiem rozumianego jako zbiór zasad i mechanizmów regulujących całokształt działań obejmujących identyfikację, pomiar, ograniczanie, monitoring oraz raportowanie w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka. Zbiór tych zasad obejmuje także szeroki zakres metod - zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowane narzędzia matematyczno-statystyczne, wspomagane przez odpowiednie systemy informatyczne.

Wyniki pomiaru ryzyka są regularnie raportowane w ramach systemu informacji zarządczej.

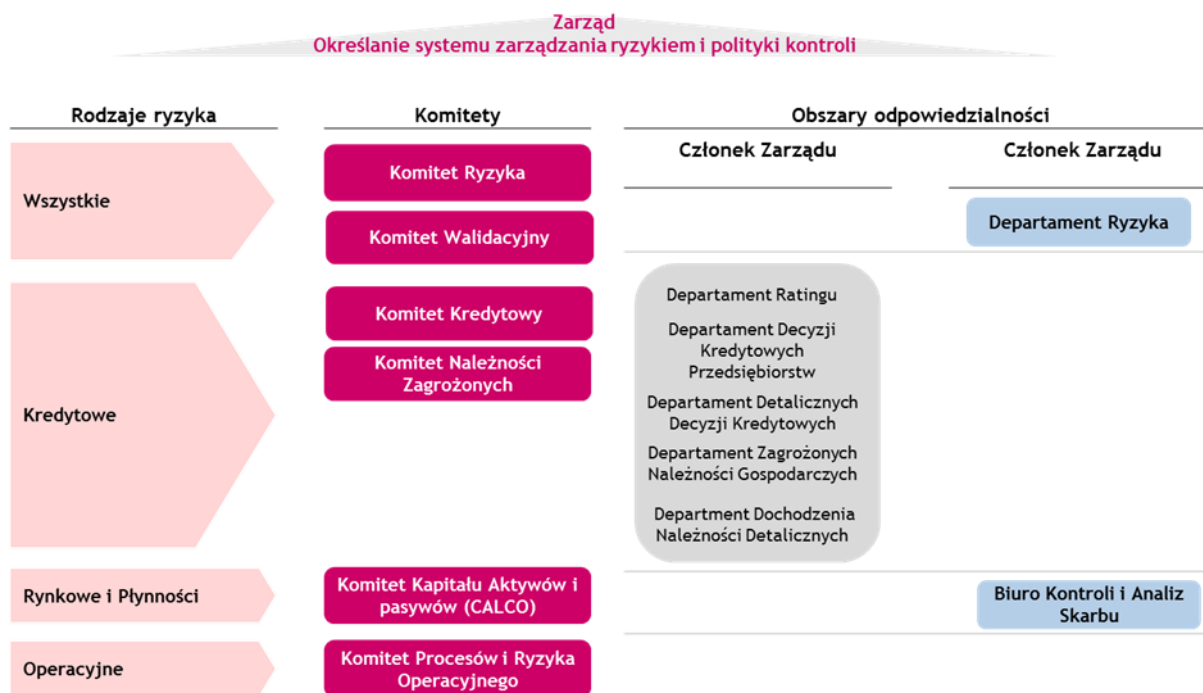
Ważną zasadą zarządzania ryzykiem jest optymalizacja relacji ryzyka i rentowności - w Banku zwraca się szczególną uwagę na to, aby podejmowane decyzje biznesowe brały pod uwagę (równoważyły) ryzyko i zysk.

Rozdzielenie obowiązków w zakresie powstania ryzyka, zarządzania ryzykiem i kontroli ryzyka jest kolejną istotną zasadą zarządzania ryzykiem w Banku.

Cele misji osiągane są poprzez realizację następujących działań:

- Opracowanie strategii zarządzania ryzykiem, polityki kredytowej, procesów i procedur określających zasady akceptacji dopuszczalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- Wdrażanie w coraz większym zakresie narzędzi informatycznych służących identyfikacji, kontroli i pomiarowi ryzyka,
- Zwiększania wśród pracowników Banku świadomości odpowiedzialności za właściwe zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie struktury organizacyjnej Banku.

Model zarządzania ryzykiem przedstawia poniższy rysunek.

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem przedstawia się następująco:

- Rada Nadzorcza jest odpowiedzialna za nadzorowanie zgodności polityki podejmowania ryzyka przez Bank ze strategią Banku oraz jego planem finansowym;
- Zarząd odpowiada za efektywność systemu zarządzania ryzykiem, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz systemu kontroli wewnętrznej;
- Komitet Kredytowy, Komitet Kapitałów, Aktywów i Pasywów oraz Komitet Należności Zagrożonych są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Ryzyka oraz Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego są odpowiedzialne za monitorowanie i kontrolowanie różnych rodzajów ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd;
- Komitet Walidacyjny odpowiedzialny jest za akceptację wyników walidacji modeli ryzyka oraz nadzór nad wdrażaniem zaleceń określonych przez Zespół Walidacji w Departamencie Ryzyka;
- Departament Ryzyka odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za identyfikację, pomiar, analizę, monitorowanie i raportowanie ryzyka w Banku. Departament Ryzyka przygotowuje również zasady zarządzania ryzykiem i odpowiednie procedury, a także przedstawia informacje i proponuje kierunki działania niezbędne do podejmowania decyzji przez Komitet Ryzyka i Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem;
- Departament Ratingu odpowiedzialny jest przede wszystkim za nadawanie ratingów ryzyka (ocena wiarygodności kredytowej) dla klientów korporacyjnych Banku oraz monitoring i ewentualną zmianę ratingów w okresie ich obowiązywania. Proces nadawania ratingów jest niezależny od procesu podejmowania decyzji kredytowej;
- Departament Decyzji Kredytowych Przedsiębiorstw i Departament Decyzji Kredytowych Detalicznych są odpowiedzialne, odpowiednio w ramach Segmentu Klientów Korporacyjnych i Segmentu Klientów Detalicznych, za proces podejmowania decyzji kredytowych, w tym analizowanie sytuacji finansowej klientów, sporządzanie projektów decyzji kredytowych dla poszczególnych szczebli decyzyjnych i podejmowanie decyzji kredytowych w ramach określonych limitów;
- Departament Dochodzenia Należności Detalicznych jest odpowiedzialny za monitorowanie spłat i proces dochodzenia należności przeterminowanych od osób fizycznych;
- Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych opracowuje określone strategie dla każdego klienta ze swojego portfela, w celu jak najszybszej maksymalizacji odzysku i ograniczenia ryzyka ponoszonego przez Bank. Podejście w poszczególnych sprawach jest stale aktualizowane przy wykorzystaniu bieżących informacji, najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie odzyskiwania należności;
- Biuro Kontroli i Analiz Skarbu jest odpowiedzialne za monitorowanie i wykorzystywanie niektórych limitów Banku, takich jak limity kontrahenta i limity typu stop-loss, monitorowanie pozycji walutowej Banku i wyników aktywnego „tradingu” oraz kontrolę operacji Departamentu Skarbu.

2) ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Fundusze własne regulacyjne

Zarządzanie kapitałem Banku oprócz uwzględniania potrzeb własnych jest podporządkowane bezwzględnemu przestrzeganiu regulacji ustawowych w tym zakresie (fundusze własne, normy ostrożnościowe, wymogi kapitałowe), ustanowionych przez ustawę Prawo Bankowe oraz uchwały Komisji Nadzoru Finansowego.

Adekwatność kapitałowa Banku jest regularnie i szczegółowo monitorowana z punktu widzenia funduszy własnych i zmiany trendów. W tym kontekście starannie monitorowane są czynniki ryzyka, które mogą doprowadzić do pogorszenia pozycji kapitałowej Banku, w tym zmiany kursu wymiany walut, ceny nieruchomości, wzrost ekspozycji zagrożonych. Wykonywane są testy warunków skrajnych, odzwierciedlające wzrost wyżej wymienionych czynników ryzyka i potencjalny tego wpływ na adekwatność kapitałową.

Pod koniec 2012 roku Banco de Portugal (będący nadzorcą konsolidującym) we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego udzielił zezwolenia na stosowanie, począwszy od dnia 31 grudnia 2012 roku, metody ratingów wewnętrznych (IRB) w celu obliczania minimalnych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego przez Bank Millennium S.A. w odniesieniu do następujących segmentów portfela: (i) ekspozycje detaliczne wobec klientów indywidualnych zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych (RRE), (ii) odnawialne ekspozycje detaliczne (QRRE)

Minimalne wymogi kapitałowe obliczone z wykorzystaniem metody IRB muszą być czasowo utrzymane na poziomie nie mniejszym niż 80% odpowiednich wymogów kapitałowych obliczonych metodą standardową. Organicznie to przestanie obowiązywać w momencie potwierdzenia przez Banco de Portugal i Komisję Nadzoru Finansowego spełnienia warunków określonych w decyzji nadzorców, ale nie wcześniej niż od dnia 30 czerwca 2014 roku.

Kapitał wewnętrzny

Bank przeprowadza proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej bazując na modelu kapitału ekonomicznego.

Obliczenie kapitału wewnętrznego obejmuje wszystkie istotne rodzaje ryzyka, na które Bank jest narażony oraz bazuje na zestawie parametrów zbudowanych w oparciu o specyfikę i realia rynku polskiego.

W procesie obliczania kapitału wewnętrznego, poszczególne rodzaje ryzyka oraz efekt dywersyfikacji poddawane są testom warunków skrajnych. Łączny zdywersyfikowany kapitał wewnętrzny porównywany jest ze zdolnością do przyjęcia ryzyka, tzn. z funduszami własnymi/dostępными zasobami finansowymi. W wyniku tego porównania oceniana jest wewnętrzna ekonomiczna adekwatność kapitałowa Banku.

W 2012 r. - podobnie jak w latach poprzednich. - zagregowane ryzyko Banku (kapitał wewnętrzny) było całkowicie pokryte funduszami, które mogą być użyte do jego zabezpieczenia. Kapitał wewnętrzny alokowany jest na poszczególne obszary biznesowe/grupy produktowe.

3) RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe jest jednym z najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażona jest Bank, w związku z czym, przykładą się szczególną wagę do zarządzania ekspozycjami na to ryzyko. Ryzyko kredytowe wiąże się z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi oraz z instrumentami pozabilansowymi, takimi jak udzielone i niewykorzystane linie kredytowe, gwarancje i akredytywy, jak również limity na transakcji związane z instrumentami finansowymi.

Polityka kredytowa, podlega okresowym przeglądom i weryfikacji uwzględniającym uwarunkowania rynkowe oraz zmiany w otoczeniu regulacyjnym Banku.

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z kilku systemów ratingowych w zależności od rodzaju ekspozycji i segmentu danego klienta. System ratingowy to zestaw metod (modeli), procesów, kontroli, procedur zbierania danych oraz systemów informatycznych identyfikujących i mierzących ryzyko kredytowe, klasyfikujących ekspozycje do określonych klas lub pul (nadawanie ratingu) oraz szacujących prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania i oczekiwaną wielkość straty z tego tytułu.

(3A) Pomiar ryzyka kredytowego**Kredyty i pożyczki**

Pomiar ryzyka kredytowego, na poziomie poszczególnych klientów i transakcji, z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów:

- (i) prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez klienta lub kontrahenta (ang. probability of default - PD);
- (ii) kwoty ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (ang. exposure at default - EAD) oraz
- (iii) współczynnika strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (ang. loss given default - LGD).

- (i) Bank ocenia prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) indywidualnych kontrahentów stosując wewnętrzne modele ratingowe dostosowane do różnych kategorii klientów i transakcji. Zostały one opracowane lokalnie, na poziomie Grupy BCP lub we współpracy z renomowanymi dostawcami zewnętrznymi i łączą analizę statystyczną z oceną specjalisty kredytowego. Dodatkowo Klienci Banku są klasyfikowani w ramach 15 klas ratingowych, które dla potrzeb tego raportu zostały przedstawione w sześciu głównych grupach. Jednolita skala ratingowa Banku (Master Ratings Scale), przedstawiona poniżej, zawiera także zakres prawdopodobieństw niewykonania zobowiązań określonych dla każdej klasy/grupy ratingowej. Modele ratingowe podlegają okresowym przeglądom i - w razie stwierdzenia takiej potrzeby - stosownym modyfikacjom. Modyfikacje modeli zatwierdzane są przez Komitet Walidacji.

Skala wewnętrznych ratingów Banku

WEWNĘTRZNY RATING BANKU	Opis oceny
1-3	Najwyższa jakość
4-6	Dobra jakość
7-9	Średnia jakość
10-12	Niska jakość
13-14	Pod obserwacją
15	Niewykonanie zobowiązania

- (ii) EAD - kwota ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (exposure at default) - dotyczy kwot, które według przewidywań Banku będą należnościami Banku w momencie niewykonania zobowiązań. Jako zobowiązanie, Bank rozumie każdą wypłaconą już kwotę plus dalsze kwoty, jakie mogą zostać wypłacone do momentu niewykonania zobowiązań, o ile do niego dojdzie.
- (iii) LGD - współczynnik strat z tytułu niewykonanego zobowiązania (loss given default) stanowi przewidywania Banku, co do strat wynikających z faktycznych przypadków niewykonania zobowiązań, z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych kosztów windykacji oraz efektu dyskonta.

Tabela* poniżej pokazuje udział pozycji bilansowych Grupy dotyczących kredytów i pożyczek oraz związanych z nimi odpisów na utratę wartości dla każdej z wewnętrznych klas ratingowych (opisanych w punkcie „Pomiar ryzyka kredytowego”).

Master Skala	Opis	31.12.2012		31.12.2011	
		Kredyty i pożyczki (%)	Odpisy na utratę wartości (impairment) (%)	Kredyty i pożyczki (%)	Odpisy na utratę wartości (impairment) (%)
1	Najwyższa jakość	43,80%	3,60%	29,67%	2,35%
2	Dobra jakość	16,13%	1,62%	30,17%	2,59%
3	Średnia jakość	17,36%	3,44%	15,20%	3,54%
4	Niska jakość	7,76%	1,89%	7,97%	1,92%
5	Pod obserwacją	1,62%	3,58%	1,72%	3,20%
6	Niewykonanie zobowiązania	5,47%	84,72%	4,73%	84,48%
bez ratingu**		7,86%	1,15%	10,54%	1,92%
Łącznie		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

* - W 2012 r. Master Skala została zaktualizowana i także na podstawie nowych zasad zostały zaktualizowane dane z 2011r. i 2012 r.

** - grupa klientów bez ratingu wewnętrznego zawiera między innymi ekspozycje związane z kredytami dla jednostek samorządu terytorialnego i projektami inwestycyjnymi.

Papiery dłużne

Portfel papierów dłużnych, innych niż emitowane przez Skarb Państwa lub Bank Centralny, jest nieistotny w związku z tym odstąpiono od jego szerszej prezentacji.

Instrumenty pochodne

Bank utrzymuje ścisłą kontrolę nad limitami otwartych pozycji netto na instrumentach pochodnych (tj. różnicą między transakcjami kupna i sprzedaży), zarówno ze względu na kwoty jak i terminy zapadalności transakcji. Ekspozycje na ryzyko kredytowe, wynikające z instrumentów pochodnych zawieranych z klientami są zarządzane jako część całkowitych limitów kredytowych wyznaczanych w oparciu o badanie naturalnej ekspozycji oraz o analizę sytuacji finansowej klienta, a także w ramach limitów kontrahentów.

Bank oferuje produkty skarbowe w celu zabezpieczania ryzyka kursu walutowego lub ryzyka stopy procentowej w ramach przyznaných klientom limitów skarbowych lub pod depozyt zabezpieczający.

Zdecydowana większość umów Banku zawiera możliwość wezwania klienta do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego lub złożenie innego zabezpieczenia uzgodnionego z Bankiem (jeżeli wycena otwartych pozycji klienta przekroczy poziom kwoty limitu skarbowego; tzw. *margin call*) i jeżeli klient nie uzupełni wymaganego zabezpieczenia Bank ma prawo do zamknięcia pozycji i wypowiedzenia umowy.

Zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym

Do zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem kredytowym zaliczamy gwarancje, akredytywy oraz przyznane linie kredytowe. Podstawowym celem tych instrumentów jest umożliwienie klientowi dysponowania w określony sposób przyznanymi przez Bank środkami finansowymi.

Gwarancje i akredytywy typu *standby* (zobowiązania typu gwarancyjnego) niosą przynajmniej takie samo ryzyko kredytowe jak kredyty (w przypadku gwarancji i akredytywy typu *stand-by* po wpływie ważnego roszczenia Bank musi dokonać wypłaty).

Akredytywy dokumentowe i handlowe - które są pisemnym, nieodwołalnym i ostatecznym zobowiązaniem Banku otwierającego do honorowania płatności w oparciu o zgodne dokumenty w terminach określonych w akredytywie i wiążą się z ryzykiem podobnym do gwarancji.

Dostępne saldo linii kredytowej jest to niewykorzystana część uprzednio zaakceptowanych kwot odnoszących się do zobowiązań o charakterze kredytowym, możliwych do wykorzystania w formie kredytów, gwarancji lub akredytyw. Biorąc pod uwagę ryzyko kredytowe zobowiązań do udzielenia kredytu, Bank jest potencjalnie narażona na stratę w wysokości równej sumie niewykorzystanych zobowiązań. Jednak, prawdopodobna kwota straty jest mniejsza niż łączna wartość niewykorzystanych zobowiązań, ponieważ większość zobowiązań do uruchomienia kredytu zależy od spełnienia przez klientów poszczególnych standardów kredytowych.

Bank monitoruje okres pozostały do terminu zapadalności pozabilansowych zobowiązań kredytowych, ponieważ długoterminowe zobowiązania wiążą się zazwyczaj z większym stopniem ryzyka kredytowego niż zobowiązania krótkoterminowe.

(3B) Polityka kontroli limitów i zmniejszenia ryzyka

Bank mierzy, monitoruje i kontroluje duże zaangażowania kredytowe oraz nadmierną koncentrację ryzyka kredytowego, wszędzie tam gdzie zostanie ona zidentyfikowana. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji dotyczy zarówno zaangażowań indywidualnych - występujących wobec pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców powiązanych (kapitałowo, organizacyjnie lub poprzez istnienie istotnych zależności ekonomicznych), jak i tzw. zaangażowań sektorowych - wobec branż/sektorów gospodarki, regionów geograficznych, krajów, portfela finansującego nieruchomości (w tym kredytów walutowych) i innych. Powyższe rodzaje zaangażowań sektorowych są objęte wewnętrznym systemem limitów. Informacje o wykorzystaniu limitów prezentowane są na Komitecie Ryzyka, który może podjąć decyzje o zmniejszeniu zaangażowania w określone podmioty bądź segmenty portfela lub innego rodzaju działania itp.

Limity w stosunku do pojedynczego kredytobiorcy lub grupy kredytobiorców wynikające z art. 71 Prawa Bankowego są monitorowane co miesiąc, a limity wewnętrzne (wymienione wyżej) monitorowane kwartalnie. Wysokość tych limitów poddawana jest rocznemu lub częstszemu przeglądowi, gdy zostanie to uznane za stosowne. Limity zatwierdza Komitet Kredytowy.

Zarządzanie ekspozycjami na ryzyko kredytowe odbywa się także poprzez regularne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i/lub historii współpracy z Bankiem z punktu widzenia terminowego regulowania ich zobowiązań z tytułu odsetek i kapitału.

Zabezpieczenia

Zabezpieczenia przyjmowane w Banku służą ograniczeniu ryzyka kredytowego i główną ich rolą jest minimalizacja straty na wypadek niedokonania przez klient spłaty transakcji kredytowej w umownej kwocie i terminie, poprzez zapewnienie alternatywnego źródła pokrycia wymagalnych należności. Przyjmowane one są zgodnie z zasadami polityki kredytowej ustalonymi dla poszczególnych segmentów klienta. Jako główną zasadę przyjęto, że zabezpieczenie transakcji kredytowej powinno być adekwatne do ryzyka kredytowego ponoszonego przez Bank przy uwzględnieniu specyfiki danej transakcji (tzn. jej typu, kwoty, okresu spłaty a także ratingu kredytowanego klienta).

Polityka kredytowa określa typy, rodzaje i formy prawne akceptowanych w Banku zabezpieczeń, jak również bardziej szczegółowe wymogi mające uprawdopodobnić zbywalność konkretnych rodzajów zabezpieczeń zgodnie z doświadczeniami windykacyjnymi Banku.

Bank przykłada szczególną wagę do prawidłowego określania wartości zabezpieczeń, określa zasady dokonywania i weryfikacji wycen i dokłada wszelkich starań, aby wyceny te były obiektywne, ostrożne i odzwierciedlały realną wartość zabezpieczenia. W celu zapewnienia skutecznego ustanowienia zabezpieczenia Bank opracował stosowne wzorce umów zabezpieczeń, wniosków, pełnomocnictw i oświadczeń.

W segmencie detalicznym na zabezpieczenie przyjmowane są głównie nieruchomości mieszkaniowe (kredyty hipoteczne) oraz aktywa finansowe. W przypadku segmentu korporacyjnego oprócz wszelkiego typu nieruchomości (mieszkaniowe, komercyjne, grunty) przyjmowane są głównie zabezpieczenia rzeczowe (pojazdy, sprzęt budowlany, specjalistyczny, maszyny), a także cesje wierzytelności z kontraktów.

Do czasu ustanowienia finalnego zabezpieczenia przyjmowane są zabezpieczenia przejściowe. W Banku wykorzystywane są również rozmaite formy instrumentów uzupełniających zabezpieczenia, mające na celu ułatwienie prowadzenia egzekucji lub uprawdopodobnienie skuteczności spłaty należności z danego zabezpieczenia między innymi takie jak: oświadczenie o poddaniu się egzekucji, weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku bankowego, cesja prawa z umowy ubezpieczenia, ubezpieczenia niskiego wkładu, ubezpieczenia pomostowe.

Bank monitoruje zabezpieczenia pod kątem spełnienia przez nie warunków umownych, w tym prawomocnego ustanowienia finalnego zabezpieczenia transakcji, jak również odnawiania scedowanych polis ubezpieczeniowych. Monitorowana jest również wartość zabezpieczenia w trakcie trwania transakcji kredytowej.

Zgodnie z przyjętą w Banku polityką kredytową, dopuszcza się także udzielenie transakcji bez zabezpieczenia, co odbywa się według ściśle określonych zasad zróżnicowanych w zależności od segmentu klienta. Jednak na wypadek pogorszenia się sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w podpisanych z klientem dokumentach Banku zapewnia sobie możliwość dobezpieczenia transakcji.

(3C) Polityka w odniesieniu do utraty wartości (impairmentu) i tworzenia odpisów aktualizacyjnych

W procesie szacowania utraty wartości (impairmentu) w pierwszej kolejności identyfikowane są przesłanki utraty wartości w przypadku aktywów finansowych indywidualnie istotnych (analiza indywidualna), a następnie pozostała część portfela jest poddawana analizie kolektywnej.

W analizie indywidualnej w pierwszej kolejności następuje identyfikacja obiektywnych i subiektywnych przesłanek impairmentu i jeżeli zostaną zidentyfikowane, w drugiej kolejności szacowane są przepływy w tym z zabezpieczeń i na tej podstawie określany jest poziom utraty wartości. W przypadku analizy kolektywnej, poziom odpisów aktualizujących szacowany jest przy wykorzystaniu parametrów statystycznych PI (prawdopodobieństwo utraty wartości) i LGI (strata w przypadku wystąpienia utraty wartości).

Analiza indywidualna utraty wartości dla należności kredytowych

Jeżeli w trakcie analizy zostaną zidentyfikowane przesłanki, wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości należności kredytowej, Bank określa wielkość tej utraty. Kwota utraty wartości (impairmentu kredytowego) stanowi różnicę pomiędzy bieżącą bilansową ekspozycją kredytową, a aktualną wartością oczekiwanych przyszłych strumieni pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową. Kalkulacja uwzględnia prawdopodobieństwo spłaty kredytu w dacie zapadalności i prawdopodobieństwo ewentualnego odzysku z zabezpieczenia, np. w związku z jego sprzedażą.

Cały proces składa się z następujących etapów:

- Identyfikacja przesłanek wskazujących na ryzyko utraty wartości;
- Oszacowanie prawdopodobieństwa odzyskania kapitału i odsetek;
- Wskazanie, czy kredyt ma być spłacony z własnych środków kredytobiorcy, czy też konieczne jest wykorzystanie zabezpieczenia, np. poprzez jego sprzedaż;
- Oszacowanie wartości godziwej zabezpieczenia, określenie oczekiwanej daty sprzedaży, oraz oszacowanie oczekiwanych wpływów ze sprzedaży z uwzględnieniem kosztów procesu windykacji.

Na koniec 2012 roku finansowy efekt ustanowionych zabezpieczeń wykorzystanych dla należności z rozpoznaną utratą wartości Banku w analizie indywidualnej (Case by Case) wyniósł 183 mln zł (w 2011 - 180 mln zł). Jest to kwota, o którą poziom wymaganych rezerw przypisanych do tego portfela byłby wyższy, gdyby przy szacowaniu odpisu nie zostały uwzględnione przepływy z zabezpieczeń.

Analiza kolektywna portfela kredytowego

Analizie kolektywnej podlegają następujące kredyty:

- należności nieistotne indywidualnie;
- należności istotne indywidualnie, w przypadku których nie została rozpoznana utrata wartości.

Portfel kredytów homogenicznych (jednorodnych) składa się z ekspozycji o podobnym profilu ryzyka kredytowego i tak np. homogeniczny portfel kredytów może zostać utworzony na podstawie segmentacji na linie biznesowe, typów produktów kredytowych, ilości dni opóźnienia, typu zabezpieczenia (leasing) itp.

Wszystkie kredyty, które podlegają analizie kolektywnej, podzielone są na dwie główne kategorie portfela:

- kredyty, gdzie wystąpiły straty, ale nie zostały jeszcze one zidentyfikowane na poziomie pojedynczej ekspozycji i odpisy tworzone są na ryzyko poniesione, ale jeszcze nie udokumentowane (portfel IBNR),
- kredyty, gdzie została zaraportowana strata impairmentowa, ale które nie zostały poddane analizie indywidualnej, przy czym w ramach tego portfela został wydzielony homogeniczny portfel transakcji podlegających restrukturyzacji.

W 2012 roku Bank skupił się na aktualizacji metody szacowania utraty wartości. W efekcie tych działań metodologię analizy kolektywnej uzupełniono między innymi o następujące elementy:

- wydłużenie okresu LIP (okres identyfikacji straty) dla kredytów hipotecznych,
- wprowadzono w portfelu kredytów hipotecznych dodatkowy subportfel ze względu na wartość LTV (tj. dla $LTV > 80\%$ i $LTV \leq 100\%$) z wyższym poziomem odpisów.

(3D) Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe, tj. bez uwzględnienia instrumentów ograniczających ryzyko

tys. PLN	Maksymalna ekspozycja	
	31.12.2012	31.12.2011
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi przedstawiają się następująco:	48 475 502	46 668 547
Kredyty i pożyczki dla banków	1 392 424	2 660 366
Kredyty i pożyczki dla klientów:	39 341 449	39 832 055
Kredyty dla klientów indywidualnych:	30 226 297	31 067 852
- Karty kredytowe	707 539	739 913
- Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla klientów indywidualnych	2 283 444	2 044 976
- Kredyty hipoteczne	27 235 314	28 282 963
Kredyty udzielone podmiotom korporacyjnym	8 282 963	7 853 472
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	832 189	910 731
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu:	46 791	316 250
- Papiery dłużne	46 791	316 250
- Akcje i jednostki udziałowe	0	0
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	617 891	412 779
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	0	0
Inwestycyjne aktywa finansowe	7 059 478	3 444 888
- Papiery dłużne	6 749 758	3 132 507
- Akcje i jednostki udziałowe	309 720	312 381
Należności z tytułu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	17 469	2 209
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi przedstawiają się następująco:	6 975 843	8 817 765
Gwarancje finansowe	1 365 076	2 126 403
Zobowiązania kredytowe i pozostałe zobowiązania związane z kredytami	5 610 767	6 691 362

Powyższa tabela przedstawia strukturę ekspozycji na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31 grudnia 2012 r. i 31 grudnia 2011 r., bez uwzględnienia instrumentów ograniczających ryzyko. Dla aktywów bilansowych ekspozycje prezentowane powyżej oparte są na kwotach netto przedstawionych w bilansie.

(3E) Kredyty i pożyczki

Struktura kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom oraz podstawowe wskaźniki portfela kredytowego przedstawiają się następująco:

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

	31.12.2012		31.12.2011	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	36 607 700	1 392 424	37 500 912	2 660 366
Przeterminowane, ale bez rozpoznanej utraty wartości	2 028 421	0	1 626 497	0
Z rozpoznaną utratą wartości	1 798 498	0	1 783 249	0
Brutto	40 434 619	1 392 424	40 910 658	2 660 366
Odpisy z tytułu utraty wartości łącznie z IBNR	(1 093 170)	0	(1 078 603)	0
Netto	39 341 449	1 392 424	39 832 055	2 660 366
Kredyty z rozpoznaną utratą wartości/kredyty ogółem	4,45%		4,36%	

Kredyty i pożyczki nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości

Jakość portfela kredytów i pożyczek, które nie były ani przeterminowane, ani nie wykazywały utraty wartości, może zostać oceniona poprzez odniesienie do systemu ratingów wewnętrznych przyjętego przez Bank.

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

Master Skala	Opis	31.12.2012 Kredyty i pożyczki	31.12.2011 Kredyty i pożyczki
1	Najwyższa jakość	17 653 975	12 113 562
2	Dobra jakość	6 273 616	12 124 776
3	Średnia jakość	6 438 289	5 871 360
4	Niska jakość	2 603 309	2 887 591
5	Pod obserwacją	138 793	152 941
6	Niewykonanie zobowiązania*	330 846	124 419
bez ratingu		3 168 872	4 226 263
RAZEM		36 607 700	37 500 912

* - Należności bez utraty wartości ze względu na uwzględnienie w przepływach wartości zabezpieczeń.

Wszystkie należności od Banków na 31.12.2012 były w kategorii „Najwyższa jakość (podobnie było na 31.12.2011).

Kredyty i pożyczki przeterminowane, ale bez rozpoznanej utraty wartości

Kredyty i pożyczki przeterminowane poniżej 90 dni nie są uważane za ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości, chyba, że zostaną zidentyfikowane inne przesłanki impairmentu. Kwota brutto kredytów i pożyczek z podziałem na segmenty klientów, przeterminowanych, ale bez rozpoznanej utraty wartości, przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

	31.12.2012				Suma
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Opóźnienia do 30 dni	230 865	1 253 551	238 357	0	1 722 773
Opóźnienia 30 - 60 dni	57 402	84 579	42 308	0	184 289
Opóźnienia 60 - 90 dni	30 223	28 781	17 414	0	76 418
Opóźnienia pow. 90 dni*	43 465	3	1 473	0	44 941
Suma	361 955	1 366 914	299 552	0	2 028 421

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

	31.12.2011				
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Opóźnienia do 30 dni	163 808	1 075 814	216 999	0	1 456 621
Opóźnienia 30 - 60 dni	16 253	52 427	35 943	0	104 623
Opóźnienia 60-90 dni	7 638	19 950	16 166	0	43 754
Opóźnienia pow. 90 dni*	19 899	6	1 594	0	21 499
Suma	207 598	1 148 197	270 702	0	1 626 497

* - należności opóźnione powyżej 90 dni i jednocześnie nie będące w portfelu z utratą wartości, posiadające przesłanki utraty wartości, ale nie wykazujące utraty wartości ze względu na szacowane przepływy pieniężne.

Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości

Kwota brutto kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości w podziale na segmenty klientów przedstawia się następująco:

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

	31.12.2012				
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	842 316	47 575	1 198	0	891 089
Analiza kolektywna	123 523	257 220	526 666	0	907 409
Suma	965 839	304 795	527 864	0	1 798 498

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

	31.12.2011				
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			Kredyty i pożyczki dla banków	Suma
	Przedsiębiorstwa	Kredyty hipoteczne	Pozostałe detaliczne		
Wg rodzaju analizy					
Analiza indywidualna	845 180	32 226	902	0	878 308
Analiza kolektywna	110 003	238 718	556 220	0	904 941
Suma	955 183	270 944	557 122	0	1 783 249

Kredyty i pożyczki objęte analizą indywidualną

Kwantyfikacja wartości portfela objętego analizą indywidualną oraz wartości utworzonych odpisów w podziale na należności (i odpowiednio odpisy) z rozpoznaną utratą wartości i portfel IBNR została przedstawiona w notach finansowych.

Tabele poniżej prezentują strukturę portfela objętego analizą indywidualną z rozpoznaną utratą wartości.

- wg produktów

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, zaangażowanie brutto

	31.12.2012			31.12.2011		
	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjnymi	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjnymi
Kredyty inwestycyjne	313 123	35,1%	18,6%	371 388	42,3%	28,1%
Kredyty obrotowe	74 360	8,3%	45,3%	126 575	14,4%	26,7%
Kredyty w rachunku bieżącym	160 843	18,1%	70,0%	60 437	6,9%	60,7%
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	34 540	3,9%	99,8%	800	0,1%	64,5%
Kredyty hipoteczne	47 984	5,4%	25,0%	32 226	3,7%	21,9%
Faktoring	79 708	8,9%	22,5%	15 804	1,8%	59,9%
Pozostałe*	180 531	20,3%	61,9%	271 078	30,8%	60,5%
RAZEM	891 089	100,0%	42,7%	878 308	100,0%	40,5%

* - w pozycji tej uwzględniono także wierzytelności związane z terminowymi operacjami finansowymi oraz kredyty związane z refinansowaniem

- wg walut

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, zaangażowanie brutto

	31.12.2012			31.12.2011		
	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjnymi	Kwota w tys. PLN	udział %	Pokrycie odpisami aktualizacyjnymi
PLN	633 774	71,1%	55,2%	560 988	63,9%	48,6%
CHF	5 424	0,6%	23,7%	20 822	2,4%	14,9%
EUR	1 339	0,2%	61,2%	532	0,0%	0,0%
USD	250 516	28,1%	11,5%	295 966	33,7%	27,0%
GBP	36	0,0%	100,0%	-	-	-
RAZEM	891 089	100,0%	42,7%	878 308	100,0%	40,5%

- wg stopnia pokrycia odpisami aktualizacyjnymi

Kredyty i pożyczki udzielone klientom, zaangażowanie brutto

	31.12.2012		31.12.2011	
	kwota w tys. PLN	udział %	Kwota w tys. PLN	udział %
do 20%	300 262	33,7%	149 526	17,0%
Powyżej 20% do 40%	177 365	19,9%	439 823	50,1%
Powyżej 40% do 60%	127 493	14,3%	92 445	10,5%
Powyżej 60% do 80%	38 089	4,3%	70 866	8,1%
Powyżej 80%	247 880	27,8%	125 648	14,3%
RAZEM	891 089	100,0%	878 308	100,0%

Kredyty i pożyczki restrukturyzowane

Restrukturyzacja należności jest prowadzona przez specjalnie do tego celu powołane jednostki (oddzielnie dla należności gospodarczych i detalicznych).

Restrukturyzacja zarówno należności gospodarczych jak i detalicznych ma na celu wykonanie efektywnych działań wobec klientów mających doprowadzić do minimalizacji strat i możliwie szybkiego ograniczenia ryzyk ponoszonych przez Bank w związku z zawartymi z klientem transakcjami, z których wynikają należności lub zobowiązania pozabilansowe Banku.

Restrukturyzacja prowadzona jest wobec należności włączonych na podstawie ustalonych w Banku zasad do portfeli restrukturyzacyjno-windykacyjnych i obejmuje ustalenie nowych, akceptowalnych przez Bank warunków transakcji (w tym w szczególności zasad ich spłaty i zabezpieczenia oraz ewentualnego uzyskania dodatkowych zabezpieczeń).

Dochodzenie należności detalicznych jest procesem w pełni scentralizowanym, realizowanym w dwóch etapach:

- postępowanie monitorujące - realizowany przez Departament Bankowości Bezpośredniej,
- postępowanie restrukturyzacyjno-egzekucyjne - realizowany przez Departament Dochodzenia Należności Detalicznych.

Proces wykonywany przez Departament Bankowości Bezpośredniej dotyczy działań polegających na bezpośrednim, telefonicznym kontakcie z klientem i uzyskaniem spłaty wymagalnych należności względem Banku. W sytuacji braku spłaty zadłużenia lub zgłoszenia przez klienta chęci restrukturyzacji zadłużenia dalsze prowadzenie sprawy odbywa się przez Departament Dochodzenia Należności Detalicznych i obejmuje wszelkie działania restrukturyzacyjne oraz windykacyjne.

Dochodzenie należności jest wspierane przez wyspecjalizowany system informatyczny działający na pełnym portfelu klienta, w pełni zautomatyzowany w fazie monitorowania portfela, jak i wspomagający czynności w późniejszej fazie restrukturyzacji i windykacji. Integralną częścią systemu jest behawioralny model scoringowy, wykorzystywany na etapie postępowania monitorującego. System ten jest wykorzystywany w zarządzaniu procesem dochodzenia należności detalicznych w stosunku do wszystkich segmentów klienta.

Model scoringowy bazuje w swoich wewnętrznych obliczeniach między innymi na: segmencie biznesowym klienta, rodzaju produktu obciążonego ryzykiem kredytowym (szczególnie dotyczy to produktów hipotecznych) oraz historii współpracy z klientem w ramach poprzednich działań restrukturyzacyjno-windykacyjnych. Opóźnione należności klientów detalicznych trafiają do systemu informatycznego automatycznie 4 dnia od daty powstania należności wymagalnej.

Proces restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych jest scentralizowany i realizowany przez Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych. Dochodzenie należności gospodarczych ma na celu maksymalizację odzysku w jak najkrótszym czasie i ograniczenie ryzyka ponoszonego przez Bank poprzez realizację przyjętej strategii działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych w stosunku do:

- klienta,
- należności gospodarczych,
- zabezpieczeń ich spłaty,

Działania realizowane w ramach ww. strategii obejmują m.in.: ustalanie warunków finansowania Klientów, warunków restrukturyzacji należności gospodarczych, w tym zasad ich spłaty oraz zabezpieczeń, uzyskiwanie nowych, wartościowych i płynnych zabezpieczeń, doprowadzania do spłaty polubownej, realizację windykacji (w tym komorniczej) należności wymagalnych, w tym z posiadanych zabezpieczeń, działania w procesach upadłościowych dłużników, prowadzenie wymaganych działań sądowych.

Dla zarządzania procesem restrukturyzacji i windykacji należności gospodarczych pochodzących z portfela korporacyjnego, Departament Zagrożonych Należności Gospodarczych stosuje aplikacje wspierające proces zarządzania i decyzyjny, które szybko dostarczają podstawowych informacji na temat należności, zabezpieczenia, zastosowanego podejścia oraz podstawowych działań i terminów.

Poniższa tabela pokazuje portfel kredytów z rozpoznaną utratą wartości zarządzany przez jednostki organizacyjne Banku zajmujące się restrukturyzacją należności.

Zaangażowanie brutto w tys. PLN

	31.12.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym	397 626	290 840
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym	324 430	466 818
Razem	722 056	757 658

Bankowe tytuły egzekucyjne

W 2012 r. odnośnie należności gospodarczych Bank wystawił 183 bankowe tytuły egzekucyjne (BTE) na łączną kwotę 262,6 mln PLN (w przeliczeniu wg średniego kursu NBP z dnia 31.12.2012 r.), w tym:

- 181 BTE w PLN na łączną kwotę 245,8 mln PLN,
- 2 BTE w EUR na łączną kwotę 4,1 mln EUR.

Ponadto w 2012 roku Bank wystawił 13 059 bankowych tytułów egzekucyjnych dotyczących należności detalicznych oraz małych firm, na łączną kwotę 191,4 mln PLN (w przeliczeniu według kursu z dnia 31.12.2012 roku). Dodatkowo w 2012 roku Bank skierował do sądów 7 262 pozwów o wydanie nakazu zapłaty na kwotę 47,8 mln PLN.

(3F) Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe

Poniższa tabela przedstawia strukturę papierów wartościowych znajdujących się w portfelu Banku na koniec grudnia 2012 r. (zaangażowanie brutto w tys. PLN):

Emitowane przez	Papiery dłużne przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Akcje	Razem
Skarb państwa	46 791	3 037 456	22	3 084 269
Bank Centralny	0	3 598 724	0	3 598 724
Pozostałe	0	113 578	328 784	442 362
- notowane	0	0	0	0
- nie notowane	0	113 578	328 784	442 362
Razem	46 791	6 749 758	328 806	7 125 355

Poniższa tabela przedstawia strukturę papierów wartościowych znajdujących się w portfelu Banku na koniec grudnia 2011 r. (zaangażowanie brutto w tys. PLN):

Emitowane przez	Papiery dłużne przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe	Akcje	Razem
Skarb państwa	316 250	1 927 780	24	2 244 054
Bank Centralny	0	1 099 887	0	1 099 887
Pozostałe	0	104 840	334 154	438 994
- notowane	0	0	0	0
- nie notowane	0	104 840	334 154	438 994
Razem	316 250	3 132 507	334 178	3 782 935

(3G) Przewłaszczone zabezpieczenia

W 2012 r. nie dokonywano istotnych bezpośrednich przejęć przez Bank i sprzedaży środków trwałych stanowiących zabezpieczenie kredytu. Powyższa sytuacja powodowana jest realizacją innych, bardziej efektywnych ścieżek zaspokajania z przewłaszczeń (czasowo i kwotowo przy ograniczeniu kosztów), tj. doprowadzania do sprzedaży przedmiotu przewłaszczenia bezpośrednio przez dawcę zabezpieczenia pod nadzorem Banku i z przeznaczeniem całości tak uzyskanych środków na spłatę. Odmianą takiego działania jest zawieranie porozumień z syndykami w upadłości na podstawie, których syndyk za uzgodnioną opłatą zabezpiecza i przechowuje przedmioty przewłaszczenia oraz w porozumieniu z Bankiem dokonuje ich oferowania i sprzedaży (w tym w ramach sprzedaży zorganizowanych części lub całego przedsiębiorstwa dłużnika).

Powyższe powoduje, że realizowany tryb zaspokajania nie jest ewidencjonowany w bilansie Banku w pozycji Aktywa trwałe do zbycia.

(3H) Polityka w zakresie spisywania należności

Ekspozycje kredytowe, dla których Bank nie oczekuje wystąpienia żadnych przepływów pieniężnych do odzyskania i dla których utworzony został odpis z tytułu utraty wartości lub korekta wartości dla wierzytelności pochodzących z terminowych operacji finansowych, które łącznie pokrywają w całości należność pozostałą do spłaty, są spisywane z bilansu w ciężar odpisu aktualizującego i przenoszone do ewidencji pozabilansowej. Przedmiotowa operacja nie powoduje umorzenia należności, tj. nie powoduje zwolnienia dłużnika z długu ani zaprzestania wymaganych prawem i uzasadnionych działań prawnych i windykacyjnych.

Najczęściej Bank spisyuje należności w ciężar rezerw na utratę wartości w przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, tj. między innymi:

- bezskutecznego postępowania egzekucyjnego;
- śmierci dłużnika;
- uzyskania potwierdzenia braku szans na zaspokojenie ze środków masy upadłościowej;
- wyczerpania możliwości prowadzenia egzekucji wobec dłużnika głównego i innych osób zobowiązanych (np. dawców zabezpieczeń).

(3I) Koncentracja ryzyk aktywów finansowych z ekspozycją na ryzyko kredytowe**Sektory przemysłu**

Poniższa tabela przedstawia podział głównych kategorii ekspozycji kredytowych Banku z rozbiciem na czynniki składowe, według kategorii klientów.

wg stanu na 31.12.2012	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne *	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	1 392 424	0	0	0	0	0	0	0	1 392 424
Kredyty i pożyczki dla klientów	350 430	3 545 996	2 095 349	996 848	590 585	27 392 947	3 411 458	2 051 006	40 434 619
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	46 791	0	0	0	46 791
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	863 287	14 832	1 020	10 187	0	0	0	6 377	895 703
Inwestycyjne papiery wartościowe	152 955	160 539	8 200	27	6 749 780	0	0	7 064	7 078 564
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności z tyt. papierów wartościowych z przysiężeniem odkupu	17 469	0	0	0	0	0	0	0	17 469
RAZEM	2 776 566	3 721 366	2 104 569	1 007 062	7 387 156	27 392 947	3 411 458	2 064 447	49 865 571

wg stanu na 31.12.2011	Pośrednictwo finansowe	Przemysł i Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i komunikacja	Sektor publiczny	Kredyty hipoteczne	Kredyty konsumpcyjne *	Pozostałe branże	Razem
Kredyty i pożyczki dla banków	2 660 366	0	0	0	0	0	0	0	2 660 366
Kredyty i pożyczki dla klientów	461 647	3 640 541	2 018 294	766 101	833 111	28 410 931	3 246 262	1 533 771	40 910 658
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	0	0	0	0	316 250	0	0	0	316 250
Finansowe instrumenty pochodne oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	513 012	17 029	2 324	250	0	0	0	10 800	543 415
Inwestycyjne papiery wartościowe	158 345	160 539	8 200	29	3 132 531	0	0	7 066	3 466 709
Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Należności z tyt. papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	2 209	0	0	0	0	0	0	0	2 209
RAZEM	3 795 579	3 818 109	2 028 818	766 380	4 281 892	28 410 931	3 246 262	1 551 637	47 899 607

* w tym: karty kredytowe, kredyty gotówkowe, kredyty samochodowe, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty na zakup akcji

4) RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe obejmuje obecne i przyszłe oddziaływania na zyski lub kapitał ze strony zmiany wartości portfela Banku wywołanej niekorzystnymi ruchami stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen obligacji, akcji lub towarów.

Miary oceny ryzyka rynkowego

Pomiar ryzyka rynkowego w Grupie pozwala na monitorowanie wszystkich możliwych typów ryzyka, to jest: ryzyka ogólnego (w tym ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji), ryzyka nieliniowego, ryzyka szczególnego, jak i cen towarów. W 2012 roku, ryzyko cen akcji, ryzyko nieliniowe oraz ryzyko cen towarów nie występowało w Grupie bądź było nieistotne.

Pomiar każdego z typów ryzyka odbywa się indywidualnie przy pomocy odpowiednich modeli, a następnie wyniki integrowane są w całkowite ryzyko rynkowe bez uwzględnienia efektu dywersyfikacji między czterema typami ryzyka (najgorszy scenariusz).

Główną miarą, stosowaną przez Bank w celu oceny ryzyk rynkowych (ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cen akcji) jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać w portfelu w określonym czasie (okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku.

Obliczenie VaR w Banku jest dokonywane na podstawie analitycznej aproksymacji, określonej w metodologii opracowanej przez firmę RiskMetrics (1996). Wartość narażona na ryzyko jest obliczana z założeniem 10-dniowego okresu utrzymania oraz 99% poziomu ufności (przedział jednostronny). Zgodnie z przyjętą metodologią zmienność związana z każdym czynnikiem ryzyka rynkowego uwzględnionym w modelu (jak i korelacje występującymi między nimi) estymuje się za pomocą metody EWMA (ang. exponentially weighted moving average) wykorzystując dane historyczne z ostatniego roku oraz parametr starzenia się informacji na poziomie 0.94. Metoda ta przypisuje większą wagę historycznym warunkom rynkowym obserwowanym w niedawnym okresie, tym samym zapewniając bardziej poprawne oddanie bieżących warunków rynkowych.

W celu monitorowania i limitowania pozycji w instrumentach, dla których nie jest możliwa należyta ocena ryzyk rynkowych z zastosowaniem modelu VaR (ryzyko nieliniowe, cen towarów i ryzyko szczególne) wprowadzono odpowiednie zasady pomiaru tych ryzyk. Ryzyko nieliniowe mierzone jest według wewnętrznej metodologii, która jest zgodna z metodologią VaR - przyjmuję się ten sam okres utrzymania jak i poziom ufności. Ryzyko szczególne i ryzyko cen towarów mierzone jest według metody standardowej, zgodnie z regulacjami nadzorczymi (Bazylea II) uwzględniając zmianę okresu utrzymania pozycji.

Pomiar ryzyka rynkowego odbywa się codziennie, zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami.

W celu zapewnienia adekwatności modelu VaR dla oceny ryzyk występujących na otwartych pozycjach, ustanowiono i przeprowadza się codziennie proces testowania wstecznego.

Wszystkie zgłoszone przekroczenia są udokumentowane, łącznie z wyjaśnieniem przyczyn ich powstania oraz zaliczeniem do jednej z trzech klas wyjaśnienia przekroczeń: adekwatność modelu, niewystarczająca dokładność modelu lub nieprzewidziane ruchy rynkowe.

Równoległe do metody VaR portfele handlowe są poddawane szeregowi scenariuszy warunków skrajnych w celu:

- oszacowania potencjalnej straty ekonomicznej, wynikającej ze skrajnych wahań czynników ryzyka rynkowego,
- identyfikacji ruchów ryzyka rynkowego, ewentualnie nie ujętych w VaR, na które portfele są bardziej wrażliwe,
- identyfikacji czynności, które mogą zostać podjęte w celu redukcji wpływu skrajnych zmian czynników ryzyka.

Stosuje się następujące rodzaje scenariuszy rynkowych:

- Równoległe przesunięcia krzywych dochodowości,
- Bardziej stromy lub spłaszczony przebieg krzywych dochodowości,
- Wahania zmienności stóp procentowych,
- Wahania kursów wymiany,
- Wahania marż na swapach walutowych oraz walutowo-procentowych,
- Niekorzystne scenariusze historyczne.

Proces kalkulacji VaR jest prowadzony z zastosowaniem oprogramowania opracowanego na bazie technologii sieci internetowej. Zapewnia to dostęp w trybie bieżącym do wartości zagrożonej ryzykiem w każdym obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym.

VaR stosuje się jako miarę w ocenie ryzyk poniesionych na pozycjach w Księdze Handlowej, jak i Bankowej. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (VaR) na tle obowiązujących limitów jest raportowana codziennie do wszystkich obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i nadzorowanie ryzykiem rynkowym w Banku. W czerwcu 2012 roku limity na ryzyko rynkowe podlegały rewizji (aktualizacja funduszy własnych Banku oraz kursu walutowego EUR/PLN).

Wskaźniki VaR ukazane w poniższej tabeli odzwierciedlają łączną ekspozycję na ryzyko rynkowe w Banku, to jest łącznie dla Księgi Handlowej i Księgi Bankowej, gdzie ekspozycja w 2012 r. kształtowała się średnio na poziomie ok. 21,52 mln zł. Efekt dywersyfikacji dotyczy ryzyka ogólnego i odzwierciedla korelacje między jego składnikami. Niski poziom efektu dywersyfikacji wynika z faktu, że ryzyko rynkowe w Banku stanowi przede wszystkim ryzyko stopy procentowej. Liczby w Tabeli zawierają także ekspozycje na ryzyko rynkowe generowane w podmiotach zależnych, jako że Bank zarządza ryzykiem rynkowym poziomie centralnym.

Miary VaR dla ryzyka rynkowego (tys. zł) :

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2011 roku do 31 grudnia 2012 roku)				
	Koniec grudnia 2011	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2012
Ryzyko całkowite	19 925	21 518	44 503	11 419	11 419
Ryzyko ogólne	16 912	18 742	41 833	8 399	8 399
VaR stopy procentowej	16 871	18 726	41 832	8 397	8 397
Ryzyko kursowe	94	274	2 367	11	18
Ryzyko cen akcji	0	3	280	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,3%				0,2%
Ryzyko nieliniowe	0	0	0	0	0
Ryzyko cen towarów	0	0	0	0	0
Ryzyko szczególne	2 790	2 774	3 121	2 641	3 020

Ekspozycje w 2011 roku wynosiły odpowiednio (tys. zł):

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku)				
	Koniec grudnia 2010	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2011
Ryzyko całkowite	11 979	15 826	25 980	8 495	19 925
Ryzyko ogólne	9 247	13 023	23 106	5 752	16 912
VaR stopy procentowej	9 264	13 041	23 774	5 764	16 871
Ryzyko kursowe	152	515	6 847	9	94
Ryzyko cen akcji	0	0	0	0	0
Efekt dywersyfikacji	2%				0,3%
Ryzyko nieliniowe	22	7	57	0	0
Ryzyko cen towarów	0	0	0	0	0
Ryzyko szczególne	2 710	2 796	2 982	2 680	2 790

Ekspozycje na ryzyko rynkowe w podziale na Księgę Handlową i Bankową oraz na typy ryzyka przedstawione są w tabelach poniżej (tys. zł):

Księga Bankowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2011 roku do 31 grudnia 2012 roku)				
	Koniec grudnia 2011	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2012
Ryzyko całkowite	18 464	19 399	38 608	11 764	11 764
Ryzyko ogólne	15 694	16 640	35 953	8 760	8 760
VaR stopy procentowej	15 665	16 640	35 953	8 760	8 760
Ryzyko kursowe	58	1	64	0	0
Efekt dywersyfikacji	0,2%				0,0%

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku)				
	Koniec grudnia 2010	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2011
Ryzyko całkowite	11 097	12 539	19 275	7 378	18 464
Ryzyko ogólne	8 389	9 763	16 385	4 672	15 694
VaR stopy procentowej	8 389	9 760	16 385	4 672	15 665
Ryzyko kursowe	0	10	88	0	58
Efekt dywersyfikacji	0,0%				0,2%

Księga Handlowa:

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2011 roku do 31 grudnia 2012 roku)				
	Koniec grudnia 2011	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2012
Ryzyko całkowite	2 371	4 331	8 593	1 563	2 676
Ryzyko ogólne	2 127	4 314	8 570	1 546	2 661
VaR stopy procentowej	2 121	4 296	8 631	1 504	2 665
Ryzyko kursowe	36	273	2 367	11	18
Efekt dywersyfikacji	1,4%				0,8%

Miary VaR dla ryzyka rynkowego	VaR (od 31 grudnia 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku)				
	Koniec grudnia 2010	Średnio	Maksimum	Minimum	Koniec grudnia 2011
Ryzyko całkowite	4 258	5 901	11 200	1 551	2 371
Ryzyko ogólne	4 235	5 874	11 190	1 536	2 127
VaR stopy procentowej	4 248	5 833	11 818	1 540	2 121
Ryzyko kursowe	152	510	6 847	9	36
Efekt dywersyfikacji	3,9%				1,4%

W 2012 roku nie odnotowano przekroczeń limitów na całkowite ryzyko rynkowe ani w Księdze Bankowej ani w Księdze Handlowej. W ciągu kilku dni grudnia 2012 roku łączna ekspozycja na ryzyko rynkowe w ujęciu VaR w obszarze ALM (Księga Bankowa) była utrzymywana powyżej limitu dla tego obszaru zarządzania ze względu na wzrost obserwowanej zmienności stóp rynkowych, wynikającej z obniżenia referencyjnej stopy procentowej NBP (dwie obniżki w IV kwartale 2012; obie o 25 bp), jak również zmiany strategii zabezpieczającej ryzyko stopy procentowej.

Wszystkie przekroczenia limitów na ryzyko rynkowe są raportowane i udokumentowane oraz ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

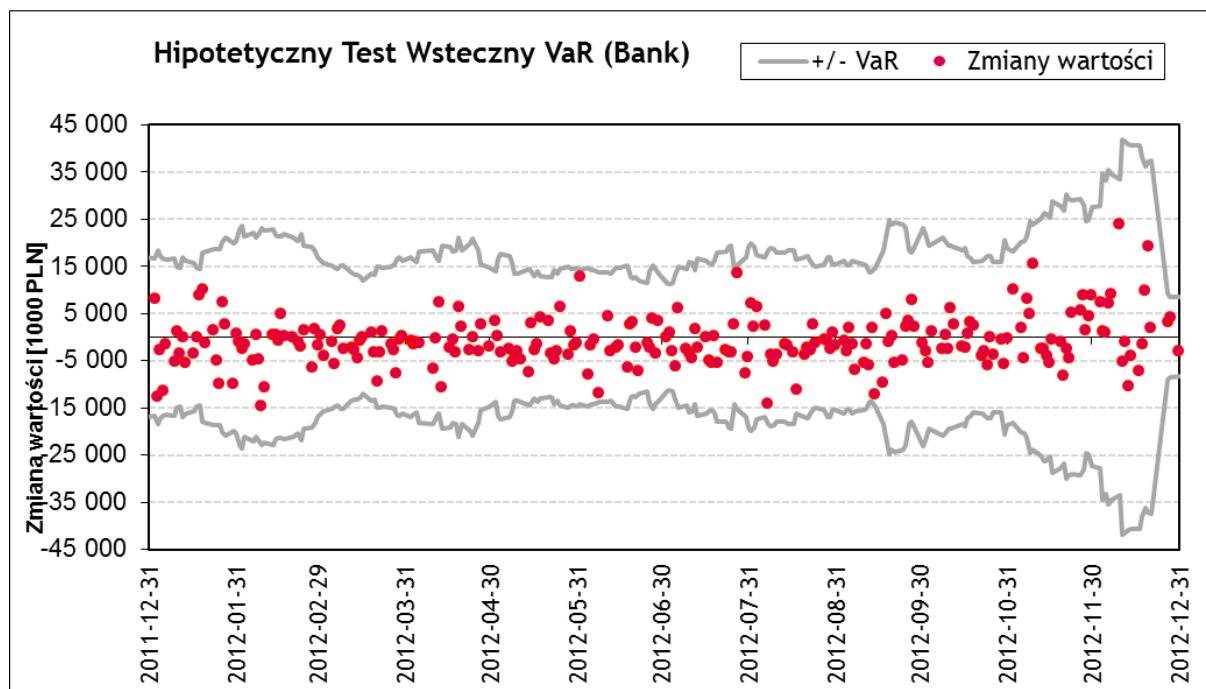
Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka walutowego. Ryzyko walutowe uwzględnia wszystkie pozycje wymiany walutowej Banku. Otwarte pozycje dozwolone są jedynie w Portfelach Handlowych.

Kształtowanie się całkowitej pozycji walutowej przedstawia poniższa tabela (w tys. PLN):

Pozycja całkowita	Średnia w okresie	Minimum w okresie	Maksimum w okresie	Koniec okresu
2012	25 890	2 246	65 228	9 155
2011	16 208	1 635	61 390	3 112

W procesie testowania wstecznego modelu VaR nie odnotowano żadnych przekroczeń w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy.

Ryzyko rynkowe - test wsteczny VaR

Ocenę VaR uzupełnia monitorowanie wrażliwości portfeli obciążonych ryzykiem rynkowym na ww. scenariusze (ujawnia się jedynie maksymalne, negatywne oddziaływanie).

Zgodnie z zasadami przyjętymi przez Bank indykatywne limity dla wyników testów warunków skrajnych są dwa razy wyższe od limitów dla dziennego zarządzania ryzykiem rynkowym.

W przypadku Księgi Bankowej, w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przeprowadzana jest analiza wrażliwości portfeli niehandlowych, natomiast w celu jego łagodzenia stosuje się strategie zabezpieczające. Bank przeprowadza comiesięczny transfer ryzyka z obszaru Komercyjnego z Księgi Bankowej do obszarów, w których ryzykiem zarządza się na poziomie operacyjnym (tzn. ALM oraz Finansowania). Transakcje takie mają charakter makrozabezpieczeń.

Bank stosuje strategie zabezpieczające przed ryzykiem stopy procentowej, które związane jest z portfelami kredytów na stałą stopę, a szczególnie z portfelem kredytów konsumpcyjnych i portfelem leasingowym. Do sierpnia 2012 roku, portfel kredytów gotówkowych był częściowo zabezpieczony amortyzowanymi transakcjami IRS i włączony do rachunkowości zabezpieczeń. Obecnie naturalne zabezpieczenie tego portfela stanowią rachunki bieżące oraz depozyty na stałą stopę

Na koniec grudnia 2012 roku wartość BPV dla Księgi Bankowej wynosiła ok. 22 mln PLN.

Wrażliwość Księgi Bankowej na zmiany stóp procentowych kształtowała się następująco (w tys. PLN):

BPV Księgi Bankowej	Średnia w okresie	Minimum w okresie	Maksimum w okresie	Koniec okresu
2012	(13 459)	(58 639)	23 421	21 683
2011	5 676	(16 698)	24 422	5 332

5) RYZYKO PŁYNNOŚCI

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia znacznych strat w wyniku pogorszenia warunków finansowania (ryzyko finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynku) w celu zaspokojenia zapotrzebowania na środki, wynikającego z zobowiązań Banku.

Głównym źródłem finansowania pozostają duże, zdywersyfikowane oraz stabilne środki pochodzące od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz od sektora publicznego. W 2012 roku baza depozytowa pozostawała w dodatnim trendzie i pod koniec 2012 była na poziomie ponad 41.4 mld zł, dzięki atrakcyjnej ofercie i skutecznej kampanii marketingowej.

Koncentracja bazy depozytowej, mierzona udziałem 5 i 20 największych deponentów, na koniec 2012 roku spadła w porównaniu do 2011 roku i wyniosła odpowiednio 3,4% oraz 9,6% (w grudniu 2011 roku odpowiednio 4,5% oraz 9,8%).

Płynność w walutach obcych Bank zapewnia dzięki denominowanym w walucie pożyczkom bilateralnym, jak również długowi podporządkowanemu oraz transakcjom swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Bank ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja PLN), Bank zobligowany jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja PLN) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahenta. Bank uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych w różnych analizowanych wariantach ryzyka płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

W 2012 r. Bank uruchomił ostatnią transzę pożyczki średnioterminowej na łączną kwotę 100 mln euro z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EIB) (dopełnienie uruchomionych w grudniu 2010 transz na kwotę 31.2 mln euro) oraz przedłużył o kolejny rok transakcję 200 mln euro kredytu stand-by ze spółką-matką, Millennium BCP. Dodatkowo, w grudniu 2012 r. nowa umowa kredytowa została zawarta z EBRD jako zwiększenie programu PolSEFF (projekty wykorzystania energii), Wyplata 60 mln zł nastąpiła w styczniu 2013 roku z ostatnią spłatą za 4 lata.

W 2012 roku, wzrost poziomu długoterminowych stabilnych źródeł finansowania miał miejsce również dzięki emisji obligacji własnych Banku. W 2012 roku Bank wyemitował nowe obligacje strukturyzowane (ok. 165 mln PLN), a w 4 kwartale 2012 r. Bank przeprowadził dwie prywatne emisje 3-letnich obligacji dla dużych polskich inwestorów instytucjonalnych na łączną kwotę 350 mln zł.

Miary oceny ryzyka płynności

Ocena ryzyka płynności Banku jest realizowana z zastosowaniem zarówno wskaźników określonych przez Organy Nadzoru, jak i inne wewnętrzne miary, dla których także zdefiniowano limity ekspozycji.

Kształtowanie się sytuacji płynnościowej Banku w krótkich horyzontach czasowych (do 3 miesięcy) jest sprawdzane codziennie na podstawie dwóch wskaźników zdefiniowanych wewnętrznie: płynność natychmiastowa oraz płynność kwartalna. Mierzą one maksymalne zapotrzebowanie na środki, które mogłoby powstać jednego dnia, z uwzględnieniem projekcji przepływów środków pieniężnych odpowiednio na datę spot lub okres 3-miesięczny.

Wyliczenie tych wskaźników polega na dodawaniu do pozycji płynnościowej analizowanego dnia szacowanych przyszłych przepływów środków pieniężnych dla każdego dnia z ustalonego horyzontu czasowego (data spot lub 3 miesiące) w zakresie transakcji, w których zawarciu pośredniczą obszary rynkowe. Dodawana jest także kwota aktywów z uznanego za wysoce płynny portfela papierów wartościowych Banku, co prowadzi do ustalenia luki płynności zakumulowanej na każdy dzień badanego okresu.

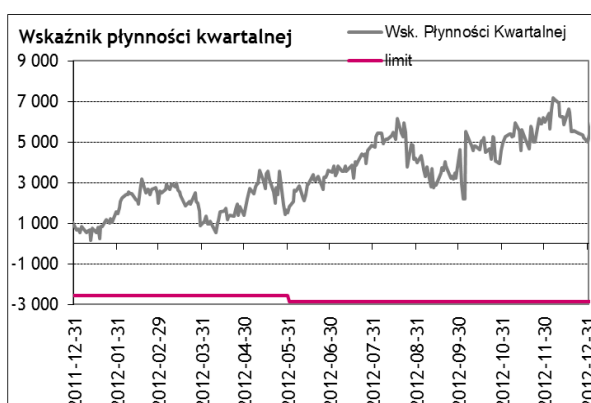
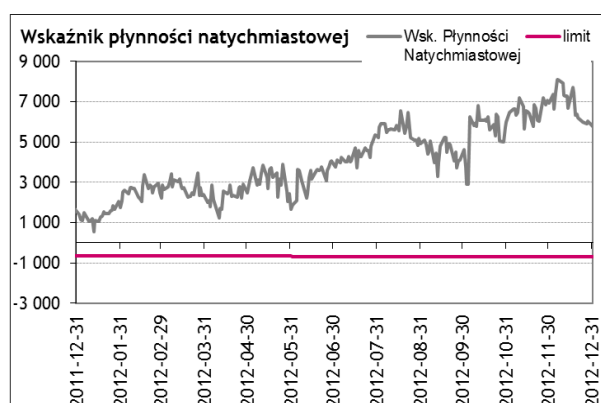
Dane te są raportowane codziennie do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie pozycją płynnościową i są porównywane z obowiązującymi limitami ekspozycji. W trakcie roku wskaźniki te były znacznie powyżej minimalnych limitów.

Bieżące wskaźniki płynności

mln PLN

31.12.2012				
	Wysokopłynne aktywa	Wskaźnik płynności natychmiastowej	Wskaźnik płynności kwartalnej	Aktywa płynne na pokrycie zmienności źródeł finansowania
Ekspozycja	5 543	5 796	5 006	5 883
Limit minimalny		(713)	(2 853)	2 000

31.12.2011				
	Wysokopłynne aktywa	Wskaźnik płynności natychmiastowej	Wskaźnik płynności kwartalnej	Aktywa płynne na pokrycie zmienności źródeł finansowania
Ekspozycja	933	1 677	1 041	3 698
Limit minimalny		(636)	(2 544)	2 000

Bank monitoruje płynność na bazie wewnętrznych miar płynności, uwzględniając również wpływ kursów walutowych na sytuację płynnościową.

Ponadto Bank stosuje analizę wewnętrznej płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). Bezpieczny poziom, przyjęty w Banku w zakresie relacji niedoboru płynności dla każdego przedziału czasowego poniżej 5-ciu lat, odpowiada 25% sumy bilansowej.

W 2012 r. wszystkie luki płynności były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających limity, zarówno w warunkach normalnych jak i dla scenariuszy testów warunków skrajnych.

Bank opracował narzędzie do zarządzania ryzykiem płynności, określające scenariusze warunków skrajnych, w których luki płynności są urealniane przy założeniu konserwatywnego podejścia do oceny prawdopodobieństwa wystąpienia przepływów środków pieniężnych (m.in. biorące pod uwagę wycofanie lokat, opóźnienia w spłatach kredytów, gorszą płynność rynku wtórnego papierów wartościowych, najwyższe koszty finansowania - założenie najgorszych zaobserwowanych w Banku marż na depozytach, równoległe przesunięcia krzywej dochodowości czy deprecjację złotego).

Urealniona luka płynności (mln PLN)	31.12.2012					Powyżej 5-ciu lat
	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lat	
Urealnione aktywa bilansowe	13 723	2 713	4 366	3 956	5 892	30 615
Urealnione pasywa bilansowe	6 747	1 024	770	714	1 444	47 033
Luka bilansowa	6 976	1 689	3 596	3 242	4 448	(16 418)
Skumulowana luka bilansowa	6 976	8 665	12 260	15 502	19 950	3 532
Urealnione aktywa pozabilansowe	339	286	260	214	287	297
Urealnione pasywa pozabilansowe	(885)	(219)	(273)	(157)	(277)	(319)
Luka pozabilansowa	(546)	67	(13)	57	10	(22)
Luka ogółem	6 429	1 756	3 583	3 299	4 458	(16 440)
Skumulowana luka ogółem	6 429	8 185	11 768	15 067	19 525	3 085

Urealniona luka płynności (mln PLN)	31.12.2011					Powyżej 5-ciu lat
	do 6 miesięcy	6 - 12 miesięcy	1 - 2 lata	2 - 3 lata	3 - 5 lat	
Urealnione aktywa bilansowe	12 350	2 795	3 728	3 915	6 456	35 172
Urealnione pasywa bilansowe	7 403	876	569	217	1 462	43 988
Luka bilansowa	4 947	1 919	3 159	3 698	4 994	(8 816)
Skumulowana luka bilansowa	4 947	6 867	10 026	13 724	18 718	9 901
Urealnione aktywa pozabilansowe	385	307	482	346	441	779
Urealnione pasywa pozabilansowe	(1 131)	(327)	(508)	(339)	(442)	(824)
Luka pozabilansowa	(746)	(19)	(26)	8	0	(45)
Luka ogółem	4 202	1 900	3 134	3 706	4 993	(8 861)
Skumulowana luka ogółem	4 202	6 102	9 235	12 941	17 934	9 073

Testy warunków skrajnych płynności są przeprowadzane co najmniej kwartalnie, aby ustalić profil ryzyka płynności Banku oraz zapewnić zdolność Banku do wywiązania się ze zobowiązań w przypadku kryzysu płynności i aby przyczynić się do rewizji awaryjnego planu płynności oraz decyzji zarządczych.

Wyniki testów warunków skrajnych pokazują, że nawet w sytuacji zrealizowania niekorzystnych scenariuszy wskaźniki płynności pozostaną powyżej ustalonych limitów.

Bank dysponuje procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności (plan awaryjny w przypadku pogorszenia się płynności finansowej Banku), aktualizowany kwartalnie. Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności.

Dla potrzeb zarządzania nadzorczymi ilościowymi miarami płynności Bank stosuje dedykowany model, który opiera się na koncepcji minimalnych buforów i umożliwia przeprowadzanie analiz symulacyjnych. W 2012 roku, nadzorcze miary płynności były utrzymywane znacznie powyżej minimalnych, nadzorczych limitów.

W celu stałego utrzymywania miar nadzorczych na bezpiecznych poziomach w maju 2012 roku Zarząd Banku podjął decyzję o wzmocnieniu pozycji płynnościowej Banku. W drugiej połowie 2012, dzięki uruchomieniu szeregu działań (w tym wzrost bazy depozytowej, emisja obligacji własnych, zaciągnięcie nowej transzy pożyczki bilateralnej), wewnętrznie określony minimalny bufor dla nadzorczych miar płynności został osiągnięty. Utrzymanie wskaźników powyżej minimalnego bufora gwarantuje bezpieczny poziom miar nawet w sytuacji silnej deprecjacji złotego.

6) RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne jest zdefiniowane jako ryzyko straty wynikające z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, działań ludzi lub systemów bądź też ze zdarzeń zewnętrznych. W tej definicji mieści się ryzyko prawne, natomiast ryzyko strategiczne oraz ryzyko utraty reputacji traktowane są jako oddzielne kategorie ryzyka. Ryzyko operacyjne objawia się w każdym aspekcie działalności organizacji i jest jej nieodłączną częścią.

Rok 2012 był kolejnym rokiem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w zakresie sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z najlepszymi praktykami przyjętymi w tym zakresie przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe. Przyjęta struktura zarządzania ryzykiem określa poszczególne szczeble zarządzania, zakresy ich obowiązków i odpowiedzialności. Kluczową rolę w codziennej działalności Grupy odgrywają właściciele zdefiniowanych procesów biznesowych i wspomagających. Na podstawie dogłębnej wiedzy o procesie właściciel procesu najtrafniej identyfikuje i ogranicza występujące zagrożenia.

Każdą decyzję, dotyczącą kroków mających na celu optymalizację ryzyka operacyjnego, poprzedza analiza związanych z tym kosztów i korzyści.

Wyższym szczeblem zarządzania ryzykiem jest Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego, którego obszar działania dotyczy zagrożeń zidentyfikowanych w więcej niż jednym procesie. Wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Ryzyka, Zarząd i Radę Nadzorczą.

Zgodnie z przyjętym modelem zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, ograniczania i raportowania poprzez:

- Gromadzenie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- Samoocenę ryzyka operacyjnego w poszczególnych procesach,
- Analizę i monitorowanie wskaźników ryzyka.

Zdarzenia ryzyka operacyjnego Bank gromadzi w narzędziu informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Zdarzenia te poddawane są analizie odnośnie przyczyn powstania i możliwości zmniejszenia skutków, oraz zastosowania działania prewencyjnego. W systemie informatycznym zdarzenia przypisywane są do konkretnej kategorii ryzyka i konkretnego procesu, co następnie jest m.in. elementem raportowania oraz walidacji samooceny ryzyka. Wewnętrzna baza zdarzeń ryzyka spełnia również wymogi jakościowe i ilościowe stosowania metod zaawansowanych wyliczenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Badanie samooceny ryzyka operacyjnego zostało przeprowadzone łącznie z przeglądem procesów, polegającym na ocenie skuteczności przyjętych rozwiązań do spełniania wymogów Klientów i partnerów biznesowych w zakresie jakości obsługi oraz optymalizacji kosztowej. Przyjęta metodologia odnośnie samooceny ryzyka i kontroli pozwoliła ocenić poziom ryzyka w danym procesie, przy uwzględnieniu istniejących kontroli, w oparciu o przyjęte scenariusze. Dla oceny poziomów ryzyka powyżej przyjętego progu tolerancji zostały zaproponowane, wdrożone i są monitorowane działania zapobiegawcze.

W trakcie badania samooceny ryzyka i kontroli poddane zostały analizie również wskaźniki wydajności, a w tym również wskaźniki ryzyka zdefiniowane dla każdego procesu. Kluczowe osoby odpowiedzialne za kształtowanie i realizację zadań w poszczególnych procesach tak zdefiniowały i dostosowały wskaźniki, aby były one najlepszymi predyktorami zbliżających się zagrożeń. Bieżące monitorowanie wskaźników służy zwiększeniu efektywności i wydajności przebiegu procesów oraz skutecznej kontroli ryzyka na poziomie poszczególnych działań w procesach.

Informacja na temat ryzyka operacyjnego jest włączona w sprawozdawczość zarządczą wysokiego szczebla konsolidującą informacje o działaniu poszczególnych procesów.

Biorąc pod uwagę stopień rozwoju zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz skalę i profil swojej działalności, Grupa wylicza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne przy zastosowaniu Metody Standardowej.

IX. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI**1) OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI**

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w roku 2012 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM LEASING,
- MILLENNIUM DOM MAKLESKI,
- MILLENNIUM TFI
- MB FINANCE AB,
- ORCHIS
- MILLENNIUM SERVICE,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- TBM

oraz kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym).

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązanymi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż warunki rynkowe.

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2012

	Z jednostkami zależnymi	Z grupą podmiotu dominującego
AKTYWA		
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	2 605
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 333 191	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	295 297	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	2 813	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0
Pozostałe aktywa	207 448	45
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania wobec banków	0	206 150
Zobowiązania wobec klientów	225 108	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	133 578
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	61	63
Zobowiązania podporządkowane	613 610	0
Pozostałe zobowiązania	97 113	165
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	70 864	0

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2011

	Z jednostkami zależnymi	Z grupą podmiotu dominującego
AKTYWA		
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	248 655
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 757 548	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	300 687	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	3 021	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0
Pozostałe aktywa	261 857	105
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania wobec banków	0	74 971
Zobowiązania wobec klientów	228 926	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	15 707	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	304 263
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	203	91
Zobowiązania podporządkowane	663 228	0
Pozostałe zobowiązania	118 599	469
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	72 469	0

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) za okres 1.01-31.12.2012

	Z jednostkami zależnymi	Z grupą podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:		
Odsetek	95 159	100 390
Prowizji	47 172	143
Instrumentów pochodnych netto	27	0
Dywidend	37 465	0
Pozostałe operacyjne netto	507	877
Koszty z tytułu:		
Odsetek	27 379	19 506
Prowizji	23	2 831
Instrumentów pochodnych netto	0	5 785
Działania	95 520	4 184

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) za okres 1.01-31.12.2011

	Z jednostkami zależnymi	Z grupą podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:		
Odsetek	78 769	105 633
Prowizji	48 387	0
Instrumentów pochodnych netto	232	3 463
Dywidend	11 000	0
Pozostałe operacyjne netto	3 083	1 999
Koszty z tytułu:		
Odsetek	51 364	43 665
Prowizji	27	5 710
Instrumentów pochodnych netto	0	0
Działania	76 178	4 181

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2012

	Z jednostkami zależnymi	Z grupą podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	67 947	933 638
- udzielone	66 664	105 448
- otrzymane	1 283	828 190
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	66 322	1 740 865

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2011

	Z jednostkami zależnymi	Z grupą podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	123 238	986 570
- udzielone	122 271	103 210
- otrzymane	967	883 360
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	154 177	5 361 126

2) TRANSAKcje Z OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI I NADZORUJĄCYMI BANK

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2012 r.:

w tys. PLN	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	788,0	145,0
- w tym limit niewykorzystany	731,7	121,6
Kredyty i pożyczki hipoteczne	3 116,0	-
Czynne gwarancje	-	-

Bank świadczy na rzecz członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej oraz ich osób bliskich standardowe usługi finansowe obejmujące m.in.: prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów czy sprzedaż instrumentów finansowych. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Dane o zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2012 r.:

Podmiot	Kwota (w tys. PLN)	Powiązanie
Klient nr 1	4 268	Personalne z Osobą Nadzorującą
Klient nr 2	423	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 1	89 063	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 2	2 656	Personalne z Osobą Nadzorującą

Dane o zaangażowaniu wykazywanym w stosunku do Osób Zarządzających i Nadzorujących Bank, wg stanu na dzień 31.12.2011 r.:

w tys. PLN	Osoby Zarządzające	Osoby Nadzorujące
Limity zadłużenia ogółem,	1 198,0	165,0
- w tym limit niewykorzystany	702,9	143,3
Kredyty i pożyczki hipoteczne	3 576,3	-
Czynne gwarancje	-	-

Dane o zaangażowaniu w podmioty powiązane personalnie, wg stanu na 31.12.2011 r.:

Podmiot	Kwota (w tys. PLN)	Powiązanie
Klient nr 1	5 868	Personalne z Osobą Nadzorującą
Klient nr 2	455	Personalne z Osobą Nadzorującą
Klient nr 3	1 382	Personalne z Osobą Nadzorującą
Grupa nr 1	170 611	Personalne z Osobą Nadzorującą

3) INFORMACJE O WYNAGRODZENIACH I KORZYŚCIACH OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH BANKIEM

Rachunek Zysków i Strat Banku został obciążony kosztami z tytułu wynagrodzeń (w tym utworzonych rezerw na wypłatę premii) i korzyści na rzecz osób zarządzających wg poniższego zestawienia (w tys. zł):

Rok	Wynagrodzenia i nagrody	Korzyści	RAZEM
2012	19 582,4	1 598,1	21 180,5
2011	18 773,9	1 589,6	20 363,5

Korzyści stanowią głównie koszty akomodacji zagranicznych Członków Zarządu. Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli należą do kategorii świadczeń krótkoterminowych.

W 2012 r. Członkowie Zarządu nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku (dane w tys. zł):

Rok	Krótkoterminowe wynagrodzenia i korzyści
2012	1 980,1
2011	1 669,2

W 2012 r. członkowie Rady Nadzorczej nie otrzymali wynagrodzenia ani żadnych świadczeń dodatkowych od Spółek Zależnych.

X. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa. W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych.

Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczane zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dawkę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Banku.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Banku są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków (umowa strukturyzowana)

Jest to transakcja, na którą składa się jednoczesne nabycie długoterminowej zero kuponowej obligacji oraz zaciągnięcie długoterminowej pożyczki stało procentowej od emitenta obligacji.

Wartość godziwa obu stron transakcji została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nią przepływów finansowych w terminie zapadalności/wymagalności przy zastosowaniu bieżącej stopy zero kuponowej oraz marży przeskalowanej w celu dostosowania do bieżącego poziomu stóp rynkowych.

Pozostałe należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez terminu zapadalności oraz o krótkich terminach zapadalności, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Banku w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o określonym długim terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo został uwzględniony, istotny w tym przypadku, efekt wcześniejszej spłaty.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności poniżej 3 miesięcy została uznana przez Bank za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności równym 3 lub więcej miesięcy została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych w terminach kontraktowych.

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych wyceniane są do wartości godziwej zgodnie z opracowanym przez Bank modelem. W modelu tym obliczana jest cena obligacji zerokuponowej, która następnie powiększana jest o cenę opcji stanowiącej podstawę strategii wbudowanej w daną obligację strukturyzowaną. W tabeli przedstawiono jedynie część związaną z ceną obligacji, bez uwzględnienia ceny opcji.

Zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz na dzień 31 grudnia 2012 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	1 392 424	1 446 903
Kredyty i pożyczki udzielone klientom *	18	39 341 449	37 793 877

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	26	2 253 000	2 310 389
Zobowiązania wobec klientów	29	41 552 183	41 564 101
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	767 586	778 277
Zobowiązania podporządkowane	35	613 610	607 159

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych w związku ze wzrostem kosztów refinansowania tych pozycji. Począwszy od 2008 roku polskie Banki podniosły marże dla nowo udzielonych kredytów, aby odpowiednio zrekompensować wzrost ryzyka wynikający z pogarszającej się zdolności kredytowej klientów. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nie notowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy Bank podnosi marże, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	15	2 660 366	2 700 024
Kredyty i pożyczki udzielone klientom *	18	39 832 055	38 835 199

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	26	1 522 406	1 562 356
Zobowiązania wobec klientów	29	37 549 802	37 546 663
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31	394 775	386 978
Zobowiązania podporządkowane	35	663 228	655 546

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł., stan na 31.12.2012

	nota	Kwotowania aktywnego ryнку	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	16			
- instrumenty pochodne			522 956	76 520
- papiery dłużne		46 791		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		277 812	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19			
- papiery dłużne		3 037 456	3 598 724	113 578
- akcje i udziały				1 072
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	27			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych			389 853	77 781
Instrumenty pochodne zabezpieczające	28		1 115 202	

Dane w tys. zł., stan na 31.12.2011

	nota	Kwotowania aktywnego ryнку	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	16			
- instrumenty pochodne			340 729	59 725
- papiery dłużne		316 250		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	17		130 636	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	19			
- papiery dłużne		1 927 780	1 099 887	104 840
- akcje i udziały				1 078
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	27			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych			518 415	56 003
Instrumenty pochodne zabezpieczające	28		2 298 099	

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w roku 2012 przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł.):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Opcje walutowe	Obligacje komunalne	Akcje i udziały
Stan na 1 stycznia 2012	46 778	(43 108)	52	104 840	1 078
Rozliczenie/sprzedaż/zakup	14 929	(20 105)	(52)	7 813	(2)
Zmiana wyceny ujęta w Rachunku zysków i strat (w tym naliczenie odsetek)	1 672	(1 427)	0	925	(4)
Stan na 31 grudnia 2012	63 379	(64 640)	0	113 578	1 072

XI. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., w których Bank występował w roli pozwanego lub powoda przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych wynosiła 448,6 mln zł. Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Bank występował w roli pozwanego wynosiła 288,1 mln zł, a łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Bank występował w roli powoda wynosiła 160,5 mln zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wielkość rezerw utworzonych przez Bank na roszczenia sporne wynosiła 18,2 miliona złotych.

Poniżej zaprezentowano opisy największych, zdaniem emitenta, spraw toczących się z udziałem Banku, w podziale na trzy kategorie, klasyfikacji dokonano w oparciu o charakter toczonych postępowań. Odrębną kategorię stanowi postępowanie związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostało opisane w Rozdziale XII punkt 12 „Podatek dochodowy”.

Postępowania związane z terminowymi operacjami finansowymi

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. Bank był stroną 42 postępowań sądowych związanych z terminowymi operacjami finansowymi, przy czym w 32 sprawach Bank występował jako pozwany, zaś w 10 jako powód. Zgodnie z najlepszą wiedzą Banku, łączna wartość przedmiotu sporu w tych sprawach wynosiła 379,4 mln zł. Najwyższa jednostkowa wartość przedmiotu sporu wynosiła 71,1 mln zł.

Największe postępowanie sądowe związane z terminowymi operacjami finansowymi, w którym Bank jest pozwany:

Powód: osoba prawna

Wartość przedmiotu sporu: 71 065 496 zł

Przedmiot: Roszczenie o zwrot kwot należnych z tytułu rozliczenia opcji walutowych oraz o odszkodowanie z tytułu strat i utraconych korzyści.

Stan sprawy: Bank otrzymał pozew w styczniu 2011 r. - odpowiedź na pozew została złożona w terminie. W sprawie odbyły się 3 rozprawy - przesłuchano świadków, zarówno ze strony Banku jak i powoda. Nastąpiła zmiana sędziego. Sprawa znajduje się na wstępnym etapie rozpoznania. Brak terminu rozprawy.

Rokowania sprawy: Bank pozytywnie ocenia szanse procesowe Banku na uzyskanie korzystnego rozstrzygnięcia.

Największe postępowanie sądowe, w których Bank jest pozwanym, oprócz postępowań związanych z terminowymi operacjami finansowymi oraz postępowań toczonych z udziałem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK):

Powód: spółka z o.o. (w upadłości)

Wartość przedmiotu sporu: 16 500 000 zł

Przedmiot: uznanie za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli (art. 527 k.c.) - ustanowienia hipoteki kaucyjnej łącznej.

Stan sprawy: W dniu 11 grudnia 2012 r. Bank otrzymał pozew. Sprawa na wstępnym etapie rozpoznania - przed pierwszą rozprawą.

Rokowania sprawy: prawdopodobieństwo wygrania sprawy szacowane jest jako wysokie.

Postępowania sądowe, toczne z udziałem Prezesa UOKiK:

Postępowanie dotyczące ustalania opłaty „interchange” w związku z transakcjami dokonywanymi kartami Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom - emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie to dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu do rynku przedsiębiorcom nienależącym do związków emitentów kart płatniczych, przeciw którym wszczęte zostało przedmiotowe postępowanie.

W dniu 29 grudnia 2006 r. Prezes UOKiK uznał praktyki polegające na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za ograniczające konkurencję oraz nakazał zaniechanie ich stosowania, jednocześnie nakładając m. in. na Bank karę pieniężną w wysokości 12 158 370 PLN. W dniu 19 stycznia 2007 r. Bank wniósł odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK do SOKiK. W dniu 25 sierpnia 2008 r. SOKiK wydał postanowienie, na mocy którego postanowił wstrzymać wykonanie zaskarżonej decyzji w punkcie dotyczącym nakazu zaniechania wspólnego ustalania wysokości stawek opłaty „interchange”.

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 r. SOKiK zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że nie stwierdził stosowania praktyki ograniczającej konkurencję polegającej na uczestniczeniu przez banki uczestników postępowania (w tym Banku) w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług outsourcingowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski, poprzez wspólne ustalanie wysokości stawek opłaty „interchange” pobieranej od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i MasterCard w Polsce. W dniu 12 stycznia 2009 r. Prezes UOKiK złożył apelację od tego wyroku. Odpowiedź na apelację została złożona przez Bank w dniu 13 lutego 2009 r.

Na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny uchylił korzystny dla banków wyrok SOKiK z listopada 2008 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez SOKiK. W dniu 9 lutego 2012 r., odbyło się posiedzenie na którym Sąd uwzględnił wniosek pełnomocnika Banku i odroczył termin kolejnej rozprawy na dzień 24 kwietnia 2012 r., a następnie na dzień 8 maja 2012 r. W dn. 8 maja 2012 r. Sąd wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania, na które w dn. 29 maja 2012 r. Bank wniósł zażalenie. Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 25 października 2012 r., wydał postanowienie mocą którego uwzględnił zażalenie. Brak terminu kolejnej rozprawy.

Postępowanie dotyczące postanowień zawartych w Ogólnych Warunkach Umowy (OWU) IKE

W dniu 28 grudnia 2012 r. Bank otrzymał Decyzję Prezesa UOKiK z dnia 28 grudnia 2012 r., w której stwierdzono naruszenie przez Bank zbiorowych interesów konsumentów, zakazano stosowania zarzucanych praktyk oraz nałożono na Bank kary pieniężne w łącznej wysokości 2 857 389 PLN. UOKiK zarzucił Bankowi:

- w okresie od 24 kwietnia 2011 r. do 1 września 2011 r. Bank stosował OWU IKE, który nie zawierał postanowień o przesłankach zmiany OWU IKE oraz w okresie od 1 kwietnia 2011 r. do 1 kwietnia 2012 r. Bank stosował OWU IKE, w których nie zamieszczono postanowień o odpowiedzialności za prawidłowe i terminowe przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych;
- Bank dokonał zmiany OWU IKE we wrześniu 2011 r. oraz w kwietniu 2012 r. tylko w stosunku do nowych klientów, nie zmieniając starych umów.

Bank w dniu 11 stycznia 2013 r. złożył odwołanie od Decyzji.

POZYCJE POZABILANSOWE

	31.12.2012	31.12.2011
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	7 889 885	10 159 265
Zobowiązania udzielone:	6 975 843	8 817 765
a) finansowe	5 610 767	6 691 362
b) gwarancyjne	1 365 076	2 126 403
Zobowiązania otrzymane:	914 042	1 341 499
a) finansowe	817 640	883 360
b) gwarancyjne	96 402	458 139

Na udzielone zobowiązania warunkowe ujęte w powyższej tabeli składają się zobowiązania do udzielenia kredytów (takie jak: niewykorzystane limity na kartach kredytowych, niewykorzystane limity zadłużenia w rachunku bieżącym, niewykorzystane transze kredytów inwestycyjnych) oraz wystawione gwarancje i akredytywy (stanowiące zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku z zobowiązań wobec podmiotów trzecich). Wartość zobowiązań gwarancyjnych prezentowanych powyżej przedstawia maksymalną wartość możliwej do poniesienia przez Bank straty w przypadku gdyby klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań. Bank tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe ujmowane w pozycji „rezerwy” w pasywach bilansu. Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy oszacowaną kwotą wykorzystanego zaangażowania warunkowego a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji kredytowej.

Strukturę podmiotową wszystkich zobowiązań gwarancyjnych netto, wykazanych w pozycjach pozabilansowych Banku przedstawia poniższa tabela:

Klient - sektor, kwoty w mln zł.	31.12.2012	31.12.2011
sektor finansowy	145,0	123,6
sektor niefinansowy (firmy)	1 206,2	1 976,3
sektor budżetowy	9,5	25,5
osoby fizyczne	4,4	1,0
Razem	1 365,1	2 126,4

Bank jako podmiot dominujący nie udzielił żadnych gwarancji poręczeń ani awałów pozostałym spółkom Grupy Kapitałowej, natomiast udzielał ich na zlecenie tych spółek zewnętrznym podmiotom. Wartość gwarancji poręczeń i awałów udzielonych przez Bank na zlecenie podmiotów wchodzących w skład Grupy przedstawia poniższa tabela:

Podmiot zależny, kwoty w mln zł.	31.12.2012	31.12.2011
Millennium Leasing Sp. z o.o.	49,9	54,0
Millennium Service Sp. z o.o.	16,7	18,1
TBM Sp. z o.o.	0,1	0,1
Razem	66,7	72,2

Gwarancje, poręczenia i awale udzielone Klientom

Zobowiązania udzielone - gwarancyjne, w mln zł	31.12.2012	31.12.2011
Czynne gwarancje, poręczenia i awale	963,5	1 289,8
Poręczenia kredytów udzielonych ze środków EFRWP*	1,7	2,8
Linie na gwarancje i poręczenia	416,4	849,8
Razem, brutto	1 381,6	2 142,4
Odpis z tytułu utraty wartości	(16,5)	(16,0)
Razem, netto	1 365,1	2 126,4

* - Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej

Strukturę zobowiązań udzielonych z tytułu gwarancji, poręczeń i awalów wg poszczególnych kryteriów przedstawiają poniższe zestawienia (w tys. zł.):

Według walut	31.12.2012	31.12.2011
PLN	802 528	1 161 312
Waluty obce	160 998	128 456
RAZEM	963 526	1 289 768

Według rodzaju zobowiązania	31.12.2012		31.12.2011	
	Ilość sztuk	Wartość	Ilość sztuk	Wartość
Awal	0	0	1	1 050
Gwarancja	2 848	942 213	2 811	1 269 368
Poręczenie	3	8 079	3	9 086
Regwarancja	38	13 233	8	10 264
RAZEM	2 889	963 526	2 823	1 289 768

Według przedmiotu zobowiązania	31.12.2012			31.12.2011		
	Ilość sztuk	Udział procentowy	Wartość	Ilość sztuk	Udział procentowy	Wartość
dobrego wykonania kontraktu	2 015	69,75%	620 564	1 945	68,90%	811 316
zapłaty czynszu	310	10,73%	52 397	300	10,63%	55 873
terminowej zapłaty za towar lub usługę	224	7,75%	140 328	231	8,18%	154 621
przetargowa	247	8,55%	68 602	223	7,90%	48 268
inne	24	0,83%	5 779	56	1,98%	10 250
zwrotu zaliczki	40	1,38%	60 619	49	1,74%	196 600
celna	23	0,80%	10 898	17	0,60%	11 665
spłaty kredytu bankowego lub pożyczki	6	0,21%	4 340	2	0,07%	1 175
RAZEM	2 889	100,00%	963 526	2 823	100,00%	1 289 768

XII. NOTY DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wartości prezentowane w notach do sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach zł.

1) PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Przychody odsetkowe i przychody o podobnym charakterze obejmujące:		
Środki w banku centralnym	61 429	52 367
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	10 181	20 046
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 897 417	1 692 209
Transakcje z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	12 008	11 067
Instrumenty pochodne zabezpieczające	684 714	589 218
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (dłużne papiery wartościowe)	17 557	21 561
Inwestycyjne papiery wartościowe	296 417	188 223
Razem:	2 979 723	2 574 691

W linii „Instrumenty pochodne zabezpieczające” Bank prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Bank relacji zabezpieczających został zamieszczony w **nocie (17)**.

Przychody odsetkowe za rok 2012 zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 88 206 tys. zł (odpowiednio dla danych porównywalnych za rok 2011 kwota tych odsetek wynosiła 98 131 tys. zł.).

2) KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Koszty odsetek i podobne koszty obejmujące:		
Depozyty bankowe	(17 216)	(8 737)
Kredyty i pożyczki od banków	(54 403)	(69 590)
Transakcje z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(58 748)	(57 911)
Zobowiązania wobec klientów	(1 773 743)	(1 375 400)
Zobowiązania podporządkowane	(17 880)	(31 593)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(18 296)	(7 486)
Inne	(1 045)	(1 513)
Razem:	(1 941 330)	(1 552 230)

3) PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI**3a. Przychody z tytułu opłat i prowizji**

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Prowizje za prowadzenie rachunków	93 023	111 458
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	57 288	54 399
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	39 650	42 832
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	210 597	187 456
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	62 472	60 827
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	95 403	84 576
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	17 425	19 069
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	6 065	7 652
Pozostałe prowizje	14 936	11 678
Razem:	596 859	579 946

3b. Koszty z tytułu opłat i prowizji

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Prowizje za prowadzenie rachunków	(1 825)	(1 679)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(4 359)	(6 760)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(1 437)	(3 178)
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(76 384)	(43 153)
Pozostałe prowizje	(5 509)	(9 506)
Razem:	(89 515)	(64 276)

4) PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów powiązanych	39 550	11 619
Przychody z tytułu dywidend od pozostałych podmiotów	1 917	1 926
Razem:	41 467	13 545

Przychody z tytułu dywidend od podmiotów zależnych objętych konsolidacją (eliminowane w sprawozdaniu skonsolidowanym) rozpoznane przez Bank w Rachunku zysków i strat w latach finansowych 2012 i 2011 wyniosły odpowiednio 37 466 tys. zł. oraz 11 000 tys. zł.

W roku 2012 jako przychody z dywidend od podmiotów powiązanych ujęto zysk z tytułu likwidacji spółki zależnej BBG Finance BV w kwocie 2 084 tys. zł.

5) WYNIK Z INWESTYCYJNYCH AKTYWÓW FINANSOWYCH

5a. Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Operacje instrumentami dłużnymi	25 361	2 489
Operacje instrumentami kapitałowymi	1	5 930
Razem:	25 362	8 419

5b. Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Operacje papierami wartościowymi	4 158	(11 605)
Operacje instrumentami pochodnymi	53 507	88 498
Wynik z rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, w tym:	(337)	(427)
- wynik z instrumentów zabezpieczających	(7 896)	(4 451)
- wynik z pozycji zabezpieczanej	7 559	4 024
Wynik z pozycji wymiany	158 299	111 244
Koszty operacji finansowych	(3 220)	(2 677)
Razem:	212 407	185 033

Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaliczonych do aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu oraz efekt ich wyceny do wartości godziwej.

Kategoria ta obejmuje instrumenty kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, w chwili obecnej Bank nie korzysta z możliwości wyznaczenia innych instrumentów finansowych jako wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu (tzw. fair value option).

6) POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Zysk ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	4 325	0
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	13 378	12 652
Przychody związane z działalnością windykacyjną	1 611	1 400
Pozostałe	12 759	15 220
Razem:	32 072	29 272

7) KOSZTY DZIAŁANIA

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Koszty pracownicze:	(521 350)	(500 066)
Wynagrodzenia (w tym premie)	(436 369)	(423 088)
Narzuty na wynagrodzenia	(68 568)	(58 986)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(16 413)	(17 992)
- rezerwy na odprawy emerytalne	(1 505)	(1 184)
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	(1 457)	(3 501)
- pozostałe	(13 451)	(13 307)
Koszty ogólnie - administracyjne	(487 014)	(497 361)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(39 752)	(49 929)
Koszty związane z konserwacją oprogramowania i usługami informatycznymi	(20 573)	(18 366)
Koszty wynajmu	(176 226)	(174 670)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(27 457)	(28 457)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(22 686)	(22 141)
Koszty łączności i informatyki	(54 980)	(62 900)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(14 206)	(13 625)
Podatki i opłaty różne	(18 560)	(18 016)
Koszty KIR	(3 362)	(2 999)
Koszty PFRON	(5 439)	(5 664)
Koszty BFG	(34 450)	(30 766)
Koszty Nadzoru Finansowego	(4 458)	(4 753)
Pozostałe	(64 865)	(65 074)
Razem:	(1 008 364)	(997 427)

8) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(208 416)	(140 895)
- Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(519 581)	(432 714)
- Odwrócenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	285 179	278 074
- Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	1 837	4 053
- Wynik ze sprzedaży wierzytelności	24 149	9 692
Z tytułu odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	0	0
- Utworzenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	0	0
Z tytułu odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	2 735	(1 384)
- Utworzenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	(3 084)
- Odwrócenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	2 735	1 700
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(238)	(7 998)
- Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(17 149)	(17 226)
- Odwrócenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	16 911	9 228
Razem:	(205 919)	(150 277)

9) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Majątku trwałego	0	0
Pozostałe aktywa	(219)	562
Razem:	(219)	562

10) AMORTYZACJA

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Rzeczowych aktywów trwałych	(44 262)	(53 699)
Wartości niematerialnych	(9 268)	(8 626)
Razem:	(53 530)	(62 325)

11) POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Strata ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych	0	(85)
Odszkodowania, kary i grzywny - zapłacone	(4 542)	(2 402)
Rezerwy utworzone na roszczenia sporne	(7 808)	(11 134)
Koszty związane ze sprzedażą pozostałych usług	(9 611)	(11 094)
Przekazane darowizny	(370)	(330)
Koszty związane z windykacją	(9 769)	(13 804)
Pozostałe	(42)	(2 146)
Razem:	(32 142)	(40 994)

12) PODATEK DOCHODOWY

12a. Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Bieżący podatek	(114 083)	(107 737)
Bieżący rok	(116 973)	(107 737)
Korekta lat ubiegłych	2 890	0
Podatek odroczony	7 355	(844)
- Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	7 355	(844)
- Powstanie / (Wykorzystanie) straty podatkowej	0	0
Należność / (Zobowiązanie) wynikające z art. 38a CIT	(2)	(16)
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(106 730)	(108 597)

12b. Efektywna stawka podatkowa

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Wynik finansowy brutto	556 871	523 939
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(105 805)	(99 548)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	(3 813)	(9 033)
- Przychody niepodlegające opodatkowaniu	7 900	3 445
Przychody z tytułu dywidend	7 478	2 561
Rozwiązanie pozostałych rezerw	413	0
Pozostałe	9	884
- Koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	(11 713)	(12 478)
Strata na zbyciu wierzytelności	(4 099)	(3 789)
Składka PFRON	(1 033)	(1 076)
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	(1 695)	(971)
Koszty postępowań sądowych	(1 330)	(2 116)
Pozostałe	(3 556)	(4 526)
Korekta zeznań CIT-8 za lata ubiegłe	2 890	0
Należność / (Zobowiązanie) wynikające z art. 38a CIT	(2)	(16)
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(106 730)	(108 597)

12c. Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitale własnym

	31.12.2012	31.12.2011
Wycena papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(8 097)	652
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	39 671	(24 077)
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	31 574	(23 425)

Począwszy od 1 stycznia 2011 r. Bank utworzył łącznie z jednostką zależną - spółką Millennium Services Sp. z o.o., Podatkową Grupę Kapitałową (PGK).

PGK jest instytucją prawa podatkowego przewidzianą przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Jej istotą jest skupienie dwóch lub więcej podmiotów powiązanych kapitałowo pod postacią jednego podatnika podatku dochodowego od osób prawnych. Utworzenie PGK nie prowadzi do powstania nowego podmiotu, a konsolidacja dokonuje się wyłącznie na poziomie rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych.

Zawiązanie PGK ma na celu zwiększenie efektywności zarządzania w obszarze podatkowym w ramach Grupy Kapitałowej Banku oraz ograniczenie ryzyk wynikających z obowiązków w zakresie rozliczeń w podatku dochodowym od osób prawnych, poprzez centralizację kompetencji wynikającą z przeniesienia na jeden podmiot obowiązków w zakresie obliczania i wpłacania podatku.

Postępowanie kontrolne w Banku Millennium S.A.

W następstwie kontroli skarbowej przeprowadzonej w Banku w roku 2011 Urząd Kontroli Skarbowej zakwestionował prawidłowość rozliczenia podatku dochodowego za rok 2005, mającego swe konsekwencje dla kolejnych lat podatkowych. Bank stojąc na stanowisku uznającym prawidłowość dokonanej przez siebie rozliczenia podatku, uznał jednak za celowe podjęcie kroków proceduralnych polegających na: (i) korekcie rozliczeń za lata 2005-2010, (ii) uiszczeniu (w listopadzie 2011 r.) kwestionowanej należności 69 mln zł (celem uniknięcia ryzyka obciążenia odsetkowego) i (iii) wystąpieniu o zwrot ww. kwoty do organu skarbowego. W rezultacie tych działań, Bank uzyskał w dniu 30 stycznia 2012 r. zwrot istotnej części wpłaconej kwoty (66 mln zł). Jednocześnie organ skarbowy podtrzymał negatywne dla Banku stanowisko w sprawie. Wskutek rozbieżnych stanowisk Banku i władz skarbowych, toczą się obecnie w szczególności wyliczone poniżej postępowania odwoławcze, mające swe źródło w opisanym wyżej stanie faktycznym:

1/ postępowanie przed Izłą Skarbową wywołane odwołaniem Banku od decyzji wydanej przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej (I instancja) określającej stratę podatkową Banku w CIT za 2005 r.,

2/ postępowanie odwoławcze Banku od decyzji Naczelnika II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego wymiarowej w zakresie podatku CIT za rok 2006,

3/ postępowanie odwoławcze Banku od decyzji Naczelnika II Mazowieckiego Urzędu Skarbowego określających zobowiązania podatkowe za rok 2007 i 2008 oraz odmowy stwierdzenia nadpłaty za rok 2007 i 2008.

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Zarząd całkowicie podtrzymuje prawidłowość dokonanej rozliczenia podatkowego. W ocenie Banku ustalenia postępowania kontrolnego UKS są bezzasadne i należy się spodziewać pozytywnego dla Banku rozstrzygnięcia opisaną kwestii. Pozytywną dla Banku projekcję co do ostatecznego rozstrzygnięcia potwierdza doradzający Bankowi zewnętrzny doradca podatkowy.

W konsekwencji, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. nie utworzono rezerwy dotyczącej kwestionowanej kwoty rozliczenia podatkowego. Ostateczne rozstrzygnięcie opisaną kwestii zależne jest od dalszych decyzji organów podatkowych oraz wyniku postępowań sądowych.

13) ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

Zgodnie z wymogami MSR 33, Bank wylicza zysk na jedną akcję na podstawie danych skonsolidowanych i prezentuje go odpowiednio w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

14) KASA, ŚRODKI W BANKU CENTRALNYM

14a. Kasa, środki w Banku Centralnym

	31.12.2012	31.12.2011
Gotówka	664 891	631 372
Środki pieniężne na rachunkach w Banku Centralnym	1 800 709	1 386 138
Inne środki pieniężne	40	40
Razem:	2 465 640	2 017 550

Bank był zobowiązany do utrzymywania w okresie od 31 grudnia 2012 r. do 30 stycznia 2013 r. w NBP na rachunku bieżącym Banku średniego salda o wartości 1 540 107 tys. zł (średnia arytmetyczna stanów środków na rachunku bieżącym w NBP ze wszystkich dni okresu rezerwowego). Oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej stanowi 0,9 stopy redyskonta i w powyższym okresie wyniosło 4,05 % (do 9 stycznia 2013) oraz 3,825 % (od 10 stycznia 2013).

14b. Kasa, środki w Banku Centralnym - wg struktury walutowej

	31.12.2012	31.12.2011
W walucie polskiej	1 991 065	1 764 358
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	474 575	253 192
- waluta: USD	39 006	38 319
- waluta: EUR	327 074	117 961
- waluta: CHF	26 390	34 155
- waluta: GBP	34 239	26 410
- pozostałe waluty	47 866	36 347
Razem:	2 465 640	2 017 550

15) LOKATY W INNYCH BANKACH ORAZ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE INNYM BANKOM

15a. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom

	31.12.2012	31.12.2011
Rachunki bieżące	211 004	141 926
Lokaty w innych bankach	741 452	2 112 219
Kredyty i pożyczki udzielone	435 657	402 152
Odsetki	4 311	4 069
Razem należności brutto	1 392 424	2 660 366
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	0	0
Należności od banków netto	1 392 424	2 660 366

15b. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg terminów zapadalności

	31.12.2012	31.12.2011
rachunki bieżące	211 004	141 926
do 1 miesiąca	741 452	2 112 219
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	0	0
powyżej 1 roku do 5 lat	435 657	402 152
powyżej 5 lat	0	0
dla których termin zapadalności upłynął	0	0
odsetki	4 311	4 069
Razem należności brutto	1 392 424	2 660 366

15c. Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom wg struktury walutowej

	31.12.2012	31.12.2011
W walucie polskiej	452 182	671 362
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	940 242	1 989 004
- waluta: USD	115 776	35 920
- waluta: EUR	739 760	1 848 010
- waluta: CHF	22 828	19 534
- waluta: JPY	20 657	14 973
- waluta: GBP	16 187	21 120
pozostałe waluty	25 034	49 448
Razem należności brutto	1 392 424	2 660 366

15d. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków

	31.12.2012	31.12.2011
Stan na początek okresu	0	0
Zmiana w okresie	0	0
Stan na koniec okresu	0	0

16) AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (PRZEZNACZONE DO OBROTU) ORAZ KOREKTA Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ WARTOŚCI GODZIWEJ

16a. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej

	31.12.2012	31.12.2011
Dłużne papiery wartościowe	46 791	316 250
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	46 791	316 250
a) bony	436	0
b) obligacje	46 355	316 250
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	18 414	12 325
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	599 477	400 454
Razem	664 682	729 029

16b. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)

	31.12.2012	31.12.2011
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	646 268	716 704
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	18 414	12 325
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przy początkowym ujęciu	0	0
Razem	664 682	729 029

Informacja na temat aktywów finansowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań została przedstawiona w Rozdziale XIII.3).

16c. Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat wg wartości bilansowej

	31.12.2012	31.12.2011
o stałej stopie procentowej	37 227	288 423
o zmiennej stopie procentowej	9 564	27 827
Razem	46 791	316 250

16d. Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) według terminów zapadalności

	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	3 893	46 723
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 265	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	4 970	156 812
powyżej 1 roku do 5 lat	25 648	103 939
powyżej 5 lat	11 016	8 776
Razem	46 791	316 250

16e. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych i instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	316 250	980 360
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	46 074 611	142 597 458
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(46 344 520)	(143 262 503)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	450	935
Stan na koniec okresu	46 791	316 250

Nota 16 f / Nota 27 Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wg stanu na 31.12.2012

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	5 253 878	14 901 040	10 722 974	88 369	442 071	353 702
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 800 000	3 800 000	0	(1 733)	4 101	5 834
Swapy na stopę procentową (IRS)	3 424 475	11 062 984	10 615 990	91 732	436 937	345 205
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcja, volatility swap, swap z opcją walutową	29 403	38 056	106 984	(1 630)	1 033	2 663
2. Walutowe instrumenty pochodne*	8 409 129	8 401 420	467 352	44 735	80 886	36 151
Kontrakty walutowe	939 718	437 792	185 403	3 547	13 192	9 645
Swapy walutowe	6 360 172	10 804	136 404	21 645	40 551	18 906
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	1 109 239	7 952 825	145 546	19 543	27 143	7 600
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	288 498	1 178 541	272 117	(64 640)	0	64 640
Opcje wbudowane w depozyty	235 798	1 021 048	62 346	(38 725)	0	38 725
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	52 700	157 493	209 771	(25 915)	0	25 915
4. Opcje na indeksy	301 325	1 308 071	337 510	63 379	76 520	13 141
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	14 252 830	25 789 072	11 799 954	131 843	599 477	467 634
Wycena pozycji bilansowych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej					18 414	
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych						0

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

Nota 16 g / Nota 27 Wycena pochodnych instrumentów finansowych i korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej oraz Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych wg stanu na 31.12.2011

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Wartości godziwe		
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	5 828 492	8 225 406	8 751 242	4 770	259 122	254 352
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 600 000	700 000	0	658	780	122
Swapy na stopę procentową (IRS)	4 228 492	7 495 069	8 675 590	10 457	257 861	247 404
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcja, volatility swap, swap z opcją walutową	0	30 337	75 652	(6 345)	481	6 826
2. Walutowe instrumenty pochodne*	13 432 245	730 658	1 460 995	(173 153)	81 659	254 813
Kontrakty walutowe	1 760 954	351 370	134 005	(1 368)	12 012	13 380
Swapy walutowe	11 249 427	372 357	0	(151 867)	65 462	217 329
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	421 865	0	1 326 990	(19 919)	4 133	24 052
Opcje walutowe	0	6 931	0	0	52	52
3. Instrumenty wbudowane	227 928	649 041	583 712	(43 108)	0	43 108
Opcje wbudowane w depozyty	219 720	590 841	242 265	(24 163)	0	24 163
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	8 208	58 200	341 447	(18 945)	0	18 945
4. Opcje na indeksy	276 853	697 991	586 012	46 778	59 673	12 895
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	19 765 518	10 303 096	11 381 961	(164 714)	400 454	565 168
Wycena pozycji bilansowych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej					12 325	
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych						9 250

* Wartość nominalna dla instrumentów pochodnych dwuwalutowych prezentowana jest w kwocie stanowiącej sumę obydwu stron transakcji wyrażonych w PLN.

17) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIEZAJĄCE

Bank stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

1. Zabezpieczenie wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych;
2. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych kredytów hipotecznych;
3. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych;
4. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych wpływów i wydatków denominowanych w walutach obcych.

Począwszy od 1 stycznia 2006 Bank ustanowił pierwsze formalne powiązanie zabezpieczające przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych. Należy zaznaczyć, iż od momentu wdrożenia MSSF, zgodnie z MSR 39, efekt wyceny wszelkich instrumentów pochodnych nie zaklasyfikowanych i nie będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi, prezentowany jest w wyniku z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat. Stosowanie takiej metodologii skutkowało brakiem spójności w sposobie prezentacji instrumentów finansowych w Rachunku zysków i strat. Wynik odsetkowy na transakcjach instrumentami pochodnymi zawierającymi w celu zabezpieczenia płynności w walutach obcych z ekonomicznego punktu widzenia stanowi składnik marży odsetkowej (pozwala dopasować przychód odsetkowy z tytułu udzielenia kredytów walutowych z kosztem finansowania wynikającym z portfela depozytów złotych). Wdrożenie formalnej rachunkowości zabezpieczeń umożliwiło prezentację części przedmiotowych transakcji w Rachunku zysków i strat zgodnie z ich ekonomicznym sensem.

Bank na koniec każdego miesiąca dokonuje oceny efektywności stosowanego zabezpieczenia analizując zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego i instrumentu zabezpieczającego.

W roku 2012 Bank zastosował rachunkowość zabezpieczeń do poniższych relacji:

	1. Zabezpieczenie wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych	2. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych kredytów hipotecznych
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych wynikającego ze zmiany komponentu stóp procentowych (marży).	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złote kredyty hipoteczne. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.
Pozycje zabezpieczane	Portfel stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfel zmiennoprocentowych należności walutowych.	Przepływy pieniężne wynikające z portfela złotych kredytów hipotecznych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje CIRS	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Korekta do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych oraz wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w Rachunku zysków i strat jako Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany; odsetki od pozycji zabezpieczanych oraz instrumentów zabezpieczających ujmowane są w wyniku odsetkowym.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Pozostałe rodzaje rachunkowości zabezpieczeń stosowane przez Bank:

	3. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych	4. Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych wpływów i wydatków denominowanych w walutach obcych
Opis relacji zabezpieczającej	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez depozyty złote stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.	Bank zabezpiecza ryzyko zmienności przyszłych wpływów i wydatków walutowych z tytułu zmian kursu walutowego poprzez ich zamianę na przepływy złote.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych.	Przepływy pieniężne z tytułu przyszłych wpływów i wydatków walutowych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje CIRS	Transakcje FX Forward
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym; wycena instrumentów zabezpieczających oraz zabezpieczanych z tytułu różnic kursowych ujmowana jest jako Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany.	Efektywna część rewaluacji spot instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny.

W roku 2012 Bank zaprzestał stosowania dwóch relacji zabezpieczających:

- zabezpieczenia wartości godziwej portfela długoterminowych pożyczek konsumpcyjnych,
- zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel zmiennoprocentowych walutowych kredytów hipotecznych.

17a / 28. Rachunkowość zabezpieczeń

Wg stanu na 31.12.2012	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Wartości godziwe			Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych pozycji z tytułu zabezpieczanego ryzyka(*)
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku	Razem	Aktywa	Pasywa	
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej							
Kontrakty CIRS	0	0	895 673	(84 986)	0	84 986	6 034
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym							
Kontrakty CIRS	7 074 348	5 680 740	27 999 009	(725 856)	271 840	997 696	x
Kontrakty IRS	0	270 000	0	2 157	2 157	0	x
Kontrakty Forward	62 678	188 651	346 507	(28 705)	3 815	32 520	x
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	7 137 026	6 139 391	29 241 188	(837 390)	277 812	1 115 202	x

(*) Korekta prezentowana jest dla czynnych relacji zabezpieczających.

Wg stanu na 31.12.2011	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji			Wartości godziwe			Korekta do wartości godziwej zabezpieczanych pozycji z tytułu zabezpieczanego ryzyka
	poniżej 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku	Razem	Aktywa	Pasywa	
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej z tytułu ryzyka stopy procentowej							
Kontrakty IRS	1 047	242 361	1 157 080	(19 841)	195	20 036	12 325
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym							
Kontrakty CIRS	2 985 885	6 458 508	26 826 634	(1 986 978)	89 392	2 076 369	x
Kontrakty FX SWAP	6 210 676	5 321 754	0	(88 359)	41 050	129 409	x
Kontrakty forward	65 212	196 209	625 364	(72 285)	0	72 285	x
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	9 262 820	12 218 832	28 609 078	(2 167 463)	130 636	2 298 099	x

17b. Rachunkowość zabezpieczeń z tytułu przepływów środków pieniężnych

Relacja zabezpieczająca	Maksymalny termin wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana
Zabezpieczenie wartości godziwej portfela stałoprocentowych zobowiązań walutowych i portfela zmiennoprocentowych należności walutowych	24.03.2020
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych kredytów hipotecznych	06.11.2013
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych	06.06.2022
Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych wpływów i wydatków denominowanych w walutach obcych	15.06.2015

Nieefektywna część zmian wyceny instrumentów zabezpieczających ujęta w Rachunku zysków i strat w 2012 roku wyniosła -24,7 miliona złotych (w 2011 roku było to odpowiednio -4,6 miliona zł.).

18) KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

18a. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone	36 843 029	37 984 890
- podmiotom gospodarczym	6 159 587	6 438 670
- klientom indywidualnym	29 869 616	30 699 165
- jednostkom budżetowym	813 826	847 055
Należności z tytułu kart płatniczych	777 919	822 652
- od podmiotów gospodarczych	38 110	29 066
- od klientów indywidualnych	739 809	793 586
Skupione wierzytelności	2 480 877	1 828 853
- podmiotów gospodarczych	2 464 618	1 766 232
- jednostek budżetowych	16 259	62 621
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	35 005	234
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	13 235	17 573
Inne	137	177
Odsetki	284 417	256 279
Razem brutto	40 434 619	40 910 658
Odpisy aktualizujące wartość należności	(1 093 170)	(1 078 603)
Razem netto	39 341 449	39 832 055

18b. Jakość portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom

	31.12.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	40 434 619	40 910 658
- z rozpoznaną utratą wartości	1 798 498	1 783 249
- bez utraty wartości	38 636 121	39 127 409
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 093 170)	(1 078 603)
- na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(919 874)	(911 531)
- na poniesione, ale jeszcze niezareportowane straty (IBNR)	(173 296)	(167 072)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	39 341 449	39 832 055

18c. Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według metody szacunku utraty wartości

	31.12.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	40 434 619	40 910 658
- wyceniane indywidualnie	891 089	878 308
- wyceniane portfelowo	39 543 530	40 032 350
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 093 170)	(1 078 603)
- utworzony na bazie analizy indywidualnej	(380 565)	(355 939)
- utworzony na bazie analizy kolektywnej	(712 605)	(722 664)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	39 341 449	39 832 055

18d. Podział portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom według rodzaju klientów

	31.12.2012	31.12.2011
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	40 434 619	40 910 658
- korporacyjnym	9 630 214	9 253 465
- indywidualnym	30 804 405	31 657 193
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1 093 170)	(1 078 603)
- utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(515 062)	(489 262)
- utworzony na należności od klientów indywidualnych	(578 108)	(589 341)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	39 341 449	39 832 055

18e. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg terminów zapadalności

	31.12.2012	31.12.2011
rachunki bieżące	2 385 892	2 399 217
do 1 miesiąca	138 211	179 755
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 011 607	782 823
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 756 195	2 718 663
powyżej 1 roku do 5 lat	9 719 499	9 664 532
powyżej 5 lat	23 261 954	24 113 917
dla których termin zapadalności upłynął	876 843	795 471
odsetki	284 417	256 279
Razem brutto	40 434 619	40 910 658

18f. Kredyty i pożyczki udzielone klientom wg struktury walutowej

	31.12.2012	31.12.2011
W walucie polskiej	20 006 402	17 760 864
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	20 428 216	23 149 793
- waluta: USD	318 315	386 996
- waluta: EUR	817 896	782 770
- waluta: CHF	19 254 776	21 822 969
- waluta: JPY	36 957	156 867
pozostałe waluty	271	191
Razem brutto	40 434 619	40 910 658

18g. Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	1 078 603	1 028 761
Zmiana w wartości rezerw:	14 567	49 842
Odpisy dokonane w okresie	519 581	432 714
Wartości spisane w ciężar odpisów	(137 237)	(65 910)
Odwrocenie odpisów w okresie	(285 179)	(278 074)
Zmniejszenie odpisów w związku ze sprzedażą wierzytelności	(70 545)	(61 657)
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(12 842)	22 563
Inne	789	206
Stan na koniec okresu	1 093 170	1 078 603

19) INWESTYCYJNE AKTYWA FINANSOWE

19a. Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2012	31.12.2011
Dłużne papiery wartościowe	6 749 758	3 132 507
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	3 037 456	1 927 780
a) bony	0	0
b) obligacje	3 037 456	1 927 780
Papiery wartościowe banku centralnego	3 598 724	1 099 887
a) bony	3 598 724	1 099 887
b) obligacje	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	113 578	104 840
a) notowane	0	0
b) nienotowane	113 578	104 840
Udziały i akcje w innych jednostkach	1 072	1 078
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	6 750 830	3 133 585
Instrumenty dostępne do sprzedaży notowane na giełdzie	3 037 476	1 927 780
Instrumenty dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie	3 713 354	1 205 805

19b. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2012	31.12.2011
o stałej stopie procentowej	4 982 515	2 297 202
o zmiennej stopie procentowej	1 767 243	835 305
Razem	6 749 758	3 132 507

19c. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży według terminów zapadalności

	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	3 598 725	1 118 739
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	0
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	10 641	884 046
powyżej 1 roku do 5 lat	2 186 724	1 084 371
powyżej 5 lat	953 669	45 351
Razem	6 749 758	3 132 507

19d. Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	3 133 585	4 507 847
Zwiększenia (zakup i naliczenie odsetek i dyskonta)	181 255 403	80 717 859
Zmniejszenia (sprzedaż i umorzenie)	(177 684 199)	(82 076 341)
Różnice z wyceny do wartości godziwej	46 046	(15 781)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0
Inne	(5)	0
Stan na koniec okresu	6 750 830	3 133 585

19e. Inwestycje w jednostki podporządkowane

	31.12.2012	31.12.2011
Inwestycje w jednostki podporządkowane	308 648	311 303

19f. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2012

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Banku w kapitałach własnych	% udziału Banku w głosach na WZA
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	usługi maklerskie	Warszawa	100	100
MB FINANCE AB	finansowanie spółek grupy	Sztokholm	100	100
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	budownictwo ogólne, inżynieria lądowa	Warszawa	100	100
TBM Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	45	45
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	98	98
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50	50
BG LEASING	usługi leasingowe	Gdańsk	74	74
PHCRS	prowadzenie rynku hurtowego	Gdańsk	38,39	42,92

W wyniku przeprowadzonego procesu likwidacji spółki w dniu 29 czerwca 2012 roku, Chamber of Commerce w Rotterdamie wyrejestrowała z rejestru handlowego („Commercial Register”) spółkę BBG Finance BV. Do momentu likwidacji spółka BBG Finance BV wchodziła w skład Grupy i w sprawozdaniu skonsolidowanym była objęta konsolidacją pełną.

19f. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2012 - c.d.

Nazwa	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał zakładowy	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	63 942	0	70 001	3 442 185	2 899 898	48 195	163 077	46 554	zależna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	16 500	0	0	171 195	107 080	16 500	23 434	5 843	zależna
MB FINANCE AB	237	0	0	615 553	614 815	237	254	48	zależna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	1 000	0	143 000	361 478	0	1 000	104 645	1 767	zależna
TBM Sp. z o.o.	225	0	0	661	0	500	209	(3)	stowarzyszona
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.*	6 700	(265)	0	19 264	3 228	13 400	31 557	(1 189)	zależna
PHCRS S.A.*	8 200	(1 284)	0	82 939	61 323	21 357	18 930	7 782	stowarzyszona
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	98	0	294	870	0	100	1 290	279	zależna
BG LEASING S.A. w upadłości	900	(900)	0	spółka w upadłości					zależna
RAZEM	97 802	(2 449)	213 295						

* - dane wg stanu na 30.11.2012 r.; Pomimo posiadania większościowego pakietu akcji Lubuskie Fabryki Mebli S.A. z uwagi na przyjętą politykę inwestycyjną Bank faktycznie nie wywiera wpływu na politykę finansową i operacyjną spółki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. W efekcie wspomnianego braku sprawowania kontroli Bank uznaje na mocy zapisów MSR 28 tę inwestycję za podmiot stowarzyszony.

Millennium Dom Maklerski S.A., spółka zależna od Banku jest właścicielem 100% pakietu akcji Millennium TFI S.A. Powyższa tabela nie obejmuje Orchis Sp. z o.o. - jednostki specjalnego przeznaczenia (SPV) nad którą, mimo braku zaangażowania kapitałowego, w wyniku transakcji sekurytyzacji, kontrolę sprawuje Millennium Leasing Sp. z o.o..

19g. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2011

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Banku w kapitałach własnych	% udziału Banku w głosach na WZA
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	usługi maklerskie	Warszawa	100	100
BBG FINANCE BV	finansowanie spółek grupy	Rotterdam	100	100
MB FINANCE AB	finansowanie spółek grupy	Sztokholm	100	100
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	budownictwo ogólne, inżynieria lądowa	Warszawa	100	100
TBM Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	45	45
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	98	98
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50	50
BG LEASING	usługi leasingowe	Gdańsk	74	74
PHCRS	prowadzenie rynku hurtowego	Gdańsk	38,39	42,92

19g. Jednostki podporządkowane wg stanu na 31.12.2011 - c.d.

Nazwa	Wartość brutto udziałów / akcji	Wartość odpisów aktualizujących	Dopłaty do kapitału	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał zakładowy	Przychody	Zysk / (Strata)	Powiązanie
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	63 942	0	70 001	3 518 742	2 963 698	48 195	154 346	49 075	zależna
MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.	16 500	0	0	217 009	107 045	16 500	35 009	13 531	zależna
BBG FINANCE BV	5 380	0	0	7 711	0	80	1 144	259	zależna
MB FINANCE AB	247	0	0	663 864	663 145	247	259	60	zależna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	1 000	0	143 000	418 832	0	1 000	82 099	1 649	zależna
TBM Sp. z o.o.	225	0	0	668	0	500	455	80	stowarzyszona
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A.*	6 700	0	0	19 335	3 086	13 400	31 490	(461)	zależna
PHCRS S.A.*	8 200	(4 284)	0	72 033	60 372	21 357	11 231	443	stowarzyszona
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	98	0	294	599	0	100	826	108	zależna
BG LEASING S.A. w upadłości	900	(900)	0	spółka w upadłości					zależna
RAZEM	103 192	(5 184)	213 295						

19h. Zmiana stanu inwestycji w jednostki podporządkowane

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	311 303	312 105
Likwidacja spółki	(5 380)	0
Zmiana odpisów z tytułu utraty wartości w okresie	2 735	(1 384)
Różnice z wyceny udziałów wyrażonych w walutach obcych	(10)	582
Stan na koniec okresu	308 648	311 303

20) NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU ZAKUPIONYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

	31.12.2012	31.12.2011
a) od banków	0	0
b) od klientów	17 460	2 208
c) odsetki	9	1
Razem	17 469	2 209

21) RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE**21a. Rzeczowe aktywa trwałe**

	31.12.2012	31.12.2011
Środki trwałe:		
- grunty	1 286	1 271
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	92 359	106 903
- urządzenia techniczne i maszyny	46 393	48 823
- środki transportu	19 169	18 643
- inne środki trwałe	7 573	13 704
Środki trwałe w budowie	13 062	17 181
Razem	179 842	206 525

21b. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2012 - 31.12.2012

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwale	środki trwałe w budowie i zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 271	338 691	200 342	26 016	85 130	17 181	668 631
b) zwiększenia (z tytułu)	15	4 639	12 038	5 905	2 714	15 107	40 418
- zakup	0	0	0	0	0	7 627	7 627
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	15	4 639	11 806	0	2 714	0	19 174
- przyjęcie w ramach leasingu finansowego	0	0	0	5 905	0	1 590	7 495
- utworzenie rezerw	0	0	0	0	0	5 844	5 844
- inne	0	0	232	0	0	46	278
c) zmniejszenia (z tytułu)	0	11 178	38 701	7 320	666	19 226	77 091
- sprzedaż	0	8 985	112	510	16	0	9 623
- likwidacja	0	1 365	37 738	0	578	0	39 681
- rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	19 219	19 219
- rozliczenie umów leasingu finansowego	0	530	797	6 810	71	0	8 208
- inne	0	298	54	0	1	7	360
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 286	332 152	173 679	24 601	87 178	13 062	631 958
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	208 314	151 519	7 373	70 051	0	437 257
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	12 330	(24 233)	(1 941)	8 179	0	(5 665)
- odpis bieżący (RZiS)	0	18 410	14 305	2 726	8 820	0	44 261
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	(4 329)	(111)	(510)	(17)	0	(4 967)
- zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(1 259)	(37 615)	0	(560)	0	(39 434)
- rozliczenie umów leasingu finansowego	0	(246)	(760)	(4 157)	(64)	0	(5 227)
- inne	0	(246)	(52)	0	0	0	(298)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	220 644	127 286	5 432	78 230	0	431 592
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	23 474	0	0	1 375	0	24 849
- zwiększenie	0	0	0	0	0	0	0
- zmniejszenie	0	4 325	0	0	0	0	4 325
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	19 149	0	0	1 375	0	20 524
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 286	92 359	46 393	19 169	7 573	13 062	179 842
w tym: rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego	0	46 629	26 326	19 169	4 087	45	96 256

21c. Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2011 - 31.12.2011

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	środki trwałe w budowie i zaliczki	RAZEM
a) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu	1 856	340 213	252 476	26 300	94 679	5 364	720 888
b) zwiększenia (z tytułu)	0	3 374	5 503	8 726	529	21 280	39 412
- zakup	0	0	0	0	0	11 349	11 349
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0	3 374	5 503	0	529	0	9 406
- przyjęcie w ramach leasingu finansowego	0	0	0	8 726	0	6 444	15 170
- utworzenie rezerw	0	0	0	0	0	3 487	3 487
c) zmniejszenia (z tytułu)	585	4 896	57 637	9 010	10 078	9 463	91 669
- sprzedaż	66	0	1 915	409	1	0	2 391
- likwidacja	0	117	48 722	0	2 751	0	51 590
- rozliczenie środków trwałych w budowie	0	0	0	0	0	9 406	9 406
- rozliczenie umów leasingu finansowego	0	553	108	8 425	210	0	9 296
- rozliczenie inwentaryzacji	519	3 233	6 665	176	6 985	0	17 578
- inne	0	993	227	0	131	57	1 408
d) wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 271	338 691	200 342	26 016	85 130	17 181	668 631
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0	192 689	190 261	10 763	68 248	0	461 961
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	0	15 625	(38 742)	(3 390)	1 803	0	(24 704)
- odpis bieżący (RZiS)		20 092	18 334	3 454	11 819	0	53 699
- zmniejszenia z tytułu sprzedaży	0	0	(1 883)	(409)	(1)	0	(2 293)
- zmniejszenia z tytułu likwidacji	0	(117)	(48 447)	0	(2 737)	0	(51 301)
- rozliczenie umów leasingu finansowego	0	(472)	(98)	(6 259)	(197)	0	(7 026)
- rozliczenie inwentaryzacji	0	(3 065)	(6 460)	(176)	(6 967)	0	(16 668)
- inne	0	(813)	(188)	0	(114)	0	(1 115)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0	208 314	151 519	7 373	70 051	0	437 257
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	500	23 885	0	0	1 375	0	25 760
- zwiększenie	0	0	0	0	0	0	0
- zmniejszenie	500	411		0	0	0	911
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	23 474	0	0	1 375	0	24 849
j) wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu	1 271	106 903	48 823	18 643	13 704	17 181	206 525
w tym: rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego	0	55 203	31 314	18 643	9 265	1 541	115 965

22) WARTOŚCI NIEMATERIALNE**22a. Wartości niematerialne**

	31.12.2012	31.12.2011
- koncesje, patenty, licencje, know how i podobne wartości, w tym:	41 375	31 895
- oprogramowanie komputerowe	41 375	31 895
Wartości niematerialne, razem	41 375	31 895

22b. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2012 - 31.12.2012

	koncesje, patenty, licencje, know how i podobne wartości, w tym:		RAZEM
		oprogramowanie komputerowe	
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	399 083	188 939	399 083
b) zwiększenia (z tytułu)	19 052	19 052	19 052
- nakłady na wartości niematerialne	9 846	9 846	9 846
- rezerwa	9 160	9 160	9 160
- inne	46	46	46
c) zmniejszenia (z tytułu)	310	310	310
- likwidacja	6	6	6
- inne	304	304	304
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	417 825	207 681	417 825
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	367 188	157 044	367 188
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	9 262	9 262	9 262
- odpis bieżący (RZiS)	9 268	9 268	9 268
- likwidacja	(6)	(6)	(6)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	376 450	166 306	376 450
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	41 375	41 375	41 375

22c. Zmiana stanu wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) za okres 01.01.2011 - 31.12.2011

	koncesje, patenty, licencje, know how i podobne wartości, w tym:		RAZEM
		oprogramowanie komputerowe	
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	401 612	191 468	401 612
b) zwiększenia (z tytułu)	10 723	10 723	10 723
- nakłady na wartości niematerialne	6 673	6 673	6 673
- inne (rezerwa)	4 050	4 050	4 050
c) zmniejszenia (z tytułu)	13 252	13 252	13 252
- likwidacja	13 252	13 252	13 252
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	399 083	188 939	399 083
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	371 814	161 670	371 814
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	(4 626)	(4 626)	(4 626)
- odpis bieżący (RZiS)	8 626	8 626	8 626
- likwidacja	(13 252)	(13 252)	(13 252)
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	367 188	157 044	367 188
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	0	0	0
i) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0	0
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	31 895	31 895	31 895

23) AKTYWA TRWAŁE DO ZBYCIA

Według stanu na dzień 31.12.2012 oraz 31.12.2011 Bank nie klasyfikował żadnych składników majątku do kategorii Aktywa trwałe do zbycia.

24) AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO**24a. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego**

	31.12.2012			31.12.2011		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	5 861	0	5 861	7 243	0	7 243
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	352 013	(354 906)	(2 893)	668 692	(674 712)	(6 020)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	87 170	(117 650)	(30 480)	86 083	(112 753)	(26 670)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	64 192	(78 879)	(14 687)	52 288	(78 615)	(26 327)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(24 030)	(24 030)	0	(19 975)	(19 975)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	2 034	(245)	1 789	5 510	(4 224)	1 286
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	105 026	0	105 026	131 992	0	131 992
Świadczenia pracownicze	11 760	0	11 760	10 507	0	10 507
Rezerwy na koszty	16 702	0	16 702	14 261	0	14 261
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	39 671	(8 097)	31 574	652	(24 077)	(23 425)
Pozostałe	5 108	(1 161)	3 947	5 005	(1 127)	3 878
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	689 537	(584 968)	104 569	982 233	(915 483)	66 750

24b. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2011	Korekta za lata ubiegłe	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2012
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	7 243		(1 382)		5 861
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(6 020)		3 127		(2 893)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(26 670)		(3 810)		(30 480)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(26 327)		11 640		(14 687)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(19 975)		(4 055)		(24 030)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	1 286		503		1 789
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	131 992		(26 966)		105 026
Świadczenia pracownicze	10 507		1 253		11 760
Rezerwy na przyszłe koszty	14 261		2 441		16 702
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	(23 425)			54 999	31 574
Pozostałe	3 878	(24 536)	24 605	0	3 947
Razem	66 750	(24 536)	7 355	54 999	104 569

* - rekasyfikacja pomiędzy odroczonym a bieżącym podatkiem dochodowym

24c. Zmiany z tytułu różnic przejściowych

	31.12.2010	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitały	31.12.2011
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	7 688	(445)		7 243
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(3 104)	(2 916)		(6 020)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(14 586)	(12 084)		(26 670)
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	(35 799)	9 472		(26 327)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(17 130)	(2 845)		(19 975)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	(179)	1 465		1 286
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	135 004	(3 012)		131 992
Świadczenia pracownicze	9 650	857		10 507
Rezerwy na przyszłe koszty	6 323	7 938		14 261
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	11 788		(35 213)	(23 425)
Pozostałe	3 152	726		3 878
Razem	102 807	(844)	(35 213)	66 750

24d. Zmiany podatku odroczonego

	1.01.2012 - 31.12.2012	1.01.2011 - 31.12.2011
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(1 382)	(445)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	3 127	(2 916)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(3 810)	(12 084)
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	11 640	9 472
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	(4 055)	(2 845)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	503	1 465
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	(26 966)	(3 012)
Świadczenia pracownicze	1 253	857
Rezerwy na przyszłe koszty	2 441	7 938
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	0	0
Pozostałe	24 605	726
Zmiany z tytułu podatku odroczonego odniesione na wynik	7 355	(844)
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	54 999	(35 213)

24e. Kwota ujemnych różnic przejściowych, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Rok wygaśnięcia różnic przejściowych	31.12.2012	31.12.2011
Bezterminowo	9 612	9 612
Razem	9 612	9 612

Bazując na zapisach MSR 12 Bank dokonał kompensaty aktywa z tytułu podatku odroczonego z rezerwami z tytułu podatku odroczonego.

	31.12.2012	31.12.2011
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	104 569	66 750
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Razem	104 569	66 750

25) POZOSTAŁE AKTYWA

	31.12.2012	31.12.2011
Koszty do rozliczenia w czasie	221 705	276 355
Dochody do otrzymania	12 625	8 404
Rozliczenia międzybankowe	28 726	13 750
Rozliczenia z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	63 772	25 865
Należności od dłużników różnych	236 180	88 431
Rozrachunki publiczno-prawne	3 544	1 330
Razem pozostałe aktywa, brutto	566 552	414 135
Rezerwy	(6 894)	(9 103)
Razem pozostałe aktywa, netto	559 658	405 032

26) ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW

26a. Zobowiązania wobec banków

	31.12.2012	31.12.2011
W rachunku bieżącym	210 646	146 393
Depozyty terminowe	709 999	163 486
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 329 248	1 210 840
Odsetki	3 107	1 687
Razem	2 253 000	1 522 406

26b. Zobowiązania wobec banków wg terminów zapadalności

	31.12.2012	31.12.2011
rachunki bieżące	210 646	146 393
do 1 miesiąca	403 906	162 827
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	305 851	599
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	242	41
powyżej 1 roku do 5 lat	1 001 374	1 073 038
powyżej 5 lat	327 874	137 822
odsetki	3 107	1 687
Razem	2 253 000	1 522 406

Saldo zobowiązań wobec banków o terminie zapadalności powyżej 5 lat wynika z zawartych przez Bank długoterminowych umów pożyczek z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.

26c. Zobowiązania wobec banków wg struktury walutowej

	31.12.2012	31.12.2011
W walucie polskiej	950 951	608 509
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	1 302 049	913 897
- waluta: USD	30 045	25 150
- waluta: EUR	1 132 930	888 747
- waluta: CHF	136 298	0
pozostałe waluty	2 776	0
Razem	2 253 000	1 522 406

Wzrost zobowiązań wobec banków wyrażonych w CHF według stanu na koniec grudnia 2012 wynikał z przyjętych lokat międzybankowych.

27) ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE DO WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	31.12.2012	31.12.2012
Ujemna wycena pochodnych instrumentów finansowych	467 634	565 168
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	0	9 250
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	467 634	574 418

Podział ujemnej wyceny instrumentów pochodnych na poszczególne typy instrumentów został zaprezentowany w **nocie (16)**.

28) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE

Informacje zamieszczono w **nocie (17) INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE**.

29) ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW**29a. Zobowiązania wobec klientów wg struktury rodzajowej**

	31.12.2012	31.12.2011
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	25 910 983	22 906 106
Rachunki bieżące	9 803 466	7 234 168
Depozyty terminowe	15 747 647	15 354 993
Inne	116 399	124 686
Naliczone odsetki	243 471	192 259
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	13 415 067	13 121 962
Rachunki bieżące	3 597 973	3 218 802
Depozyty terminowe	9 515 604	9 628 032
Inne	245 799	215 654
Naliczone odsetki	55 691	59 474
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	2 226 133	1 521 734
Rachunki bieżące	851 060	714 705
Depozyty terminowe	1 322 798	770 357
Inne	45 858	34 093
Naliczone odsetki	6 417	2 579
Razem	41 552 183	37 549 802

29b. Zobowiązania wobec klientów wg terminów zapadalności

	31.12.2012	31.12.2011
rachunki bieżące	14 252 499	11 167 675
do 1 miesiąca	12 048 018	10 558 239
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	7 973 691	10 312 554
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	6 107 792	4 375 830
powyżej 1 roku do 5 lat	864 052	867 044
powyżej 5 lat	552	14 148
odsetki	305 579	254 312
Razem	41 552 183	37 549 802

29c. Zobowiązania wobec klientów wg struktury walutowej

	31.12.2012	31.12.2011
W walucie polskiej	38 783 577	35 501 552
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	2 768 607	2 048 250
- waluta: USD	954 244	647 214
- waluta: EUR	1 645 086	1 284 442
- waluta: GBP	117 067	84 179
- waluta: CHF	36 874	26 195
pozostałe waluty	15 336	6 219
Razem	41 552 183	37 549 802

30) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SPRZEDANYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRYZRZECZENIEM ODKUPU

	31.12.2012	31.12.2011
a) wobec Banku Centralnego	0	0
b) wobec pozostałych banków	0	1 099 422
c) wobec klientów	174 370	516 711
d) odsetki	418	6 202
Razem	174 788	1 622 335

31) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**31a. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych**

	31.12.2012	31.12.2011
Wyemitowane obligacje i bony dłużne	418 966	153 862
Wyemitowane bankowe papiery wartościowe	344 374	240 913
Odsetki	4 246	0
Razem	767 586	394 775

31b. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2012	31.12.2011
do 1 miesiąca	0	7 973
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	49 344	8 187
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	143 027	56 644
powyżej 1 roku do 5 lat	570 969	321 971
powyżej 5 lat	0	0
Odsetki	4 246	0
Razem	767 586	394 775

31c. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	394 775	384 537
Zwiększenia, z tytułu:	511 082	203 084
- emisja obligacji	350 000	6 738
- emisja bankowych papierów wartościowych	156 836	196 346
- naliczenie odsetek	4 246	0
Zmniejszenia, z tytułu:	(138 271)	(192 846)
- wykup obligacji	(84 897)	(149 299)
- wykup bankowych papierów wartościowych	(53 375)	(43 547)
Stan na koniec okresu	767 586	394 775

31d. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Wg stanu na 31.12.2012	Wartość bilansowa	Termin wykupu (maksymalne umowne terminy wymagalności)	Rynek notowań
BM_2013/02,A	12 533	2013-02-07,08	-
BM_2013/03,A,B,C,D	14 058	2013-03-04,5,6,7,8	-
BM_2013/04,A,B	4 736	2013-04-03,4,8	-
BM_2013/05,A,B,C	14 017	2013-05-08,9,10	-
BM_2013/06,A,B	10 379	2013-06-03,6,7	-
BM_2013/10,A	1 119	2013-10-07,8	-
BM_2014/01,A	6 215	2014-01-06,7	-
BM_2014/04	5 910	2014-04-04	-
BPW_2013/02	10 559	2013-02-04	-
BPW_2013/03	12 195	2013-03-04	-
BPW_2013/07,A,B	15 386	2013-07-08,9,31	-
BPW_2013/08	9 453	2013-08-02	-
BPW_2013/09,A	9 807	2013-09-09,30	-
BPW_2013/10,A	24 020	2013-10-04,31	-
BPW_2013/11,A,B	31 980	2013-11-04,29	-
BPW_2013/12,A	22 131	2013-12-02,31	-
BPW_2014/01,A	15 589	2014-01-03,31	-
BPW_2014/04,A	13 593	2014-04-02,30	-
BPW_2014/05	6 209	2014-05-02	-
BPW_2014/06	12 614	2014-06-02	-
BPW_2014/07,A,B	36 450	2014-07-03,30,31	-
BPW_2014/09,A,B,C	26 866	2014-09-03	-
BPW_2015/01,A	6 170	2015-01-05,30	-
BPW_2015/03	6 875	2015-03-04	-
BPW_2015/04,A,B,C	34 629	2015-04-01,29	-
BPW_2015/06,A	11 079	2015-06-03	-
BPW_2015/07	16 563	2015-07-01	-
BPW_2015/09,A	10 406	2015-09-30	-
BPW_2015/11	6 744	2015-11-30	-
BPW_2015/12,A	5 058	2015-12-31	-
BKMO_051015B	254 183	2015-10-05	-
BKMO_281215A	100 063	2015-12-28	-
RAZEM	767 586		

W przypadku obligacji (BM) i bankowych papierów wartościowych (BPW) wyemitowanych przez Bank formuła naliczania odsetek zakłada ich kalkulację w oparciu o stany indeksów bazowych w dacie zapadalności. Dla pozostałych obligacji (BKMO) odsetki są naliczane od wartości obligacji i płatne w okresach półrocznych. Na dzień 31.12.2012 r. ich saldo wyniosło 4 246 tys. PLN.

31e. Dłużne papiery wartościowe wg rodzaju

Wg stanu na 31.12.2011	Wartość bilansowa	Termin wykupu (maksymalne umowne terminy wymagalności)	Rynek notowań
BM_2012/01,A,B,C	7 973	2012-01-03,04,10,12	-
BM_2012/02,A,B	8 187	2012-02-01,02	-
BM_2012/04,A,B,C	12 159	2012-04-10,11,12	-
BM_2012/05	347	2012-05-09	-
BM_2012/06	4 226	2012-06-11	-
BM_2012/07,A	6 131	2012-07-06,09	-
BM_2012/08,A	6 922	2012-08-08	-
BM_2012/09,A,B,C,D,E	13 710	2012-09-06,07,10,11,12	-
BM_2012/11,A,B,C	13 148	2012-11-02,05,06,07	-
BM_2013/02,A	13 073	2013-02-07,08	-
BM_2013/03,A,B,C,D	14 802	2013-03-04,05,06,07,08	-
BM_2013/04,A,B	9 203	2013-04-03,04,08	-
BM_2013/05,A,B,C	14 080	2013-05-08,09,10	-
BM_2013/06,A,B	15 485	2013-06-03,06,07	-
BM_2013/10,A	2 100	2013-10-07,08	-
BM_2014/01,A	6 198	2014-01-06,07	-
BM_2014/04	6 119	2014-04-04	-
BPW_2013/02	10 864	2013-02-04	-
BPW_2013/03	13 014	2013-03-04	-
BPW_2013/07,A,B	17 731	2013-07-08,09,31	-
BPW_2013/08	12 634	2013-08-02	-
BPW_2013/09,A	14 488	2013-09-09,30	-
BPW_2013/10,A	28 298	2013-10-04,31	-
BPW_2013/11,A,B	40 416	2013-11-04,29	-
BPW_2013/12,A	28 013	2013-12-02,31	-
BPW_2014/01	9 067	2014-01-03	-
BPW_2014/04	9 148	2014-04-02	-
BPW_2014/05	7 625	2014-05-02	-
BPW_2014/06	13 186	2014-06-02	-
BPW_2014/07	16 432	2014-07-03	-
BPW_2014/09	15 846	2014-09-03	-
BPW_2015/01	4 150	2015-01-05	-
RAZEM	394 775		

W przypadku obligacji własnych wyemitowanych przez Bank formuła naliczania odsetek zakłada ich kalkulację w oparciu o stany indeksów bazowych w dacie zapadalności.

32) REZERWY

32a. Rezerwy

	31.12.2012	31.12.2011
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	22 463	22 271
Rezerwa na roszczenia sporne	18 242	12 699
Razem	40 705	34 970

32b. Zmiana stanu rezerw

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
<i>Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe</i>		
Stan na początek okresu	22 271	14 273
Utworzenie rezerw	17 149	17 226
Rozwiązanie rezerw	(16 911)	(9 228)
Różnice kursowe	(46)	0
Stan na koniec okresu	22 463	22 271
<i>Rezerwy na roszczenia sporne</i>		
Stan na początek okresu	12 699	6 230
Utworzenie rezerw	7 808	11 134
Rozwiązanie rezerw	(2 177)	(4 138)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(88)	(527)
Stan na koniec okresu	18 242	12 699

33) REZERWA NA ODROZCZONY PODATEK DOCHODOWY

	31.12.2012	31.12.2011
Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	0	0

34) POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

34a. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2012	31.12.2011
Krótkoterminowe	570 693	598 561
Koszty do zapłacenia - premie, wynagrodzenia	43 701	42 799
Koszty do zapłacenia - pozostałe	102 688	85 339
Rozliczenia międzybankowe	173 211	223 208
Wierzyciele różni	114 577	102 332
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	15 721	12 348
Zobowiązania wobec budżetu	18 119	10 325
Przychody przyszłych okresów	72 809	70 193
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	8 792	7 629
Rezerwy na odprawy emerytalne	1 043	927
Pozostałe	20 032	43 461
Długoterminowe	82 118	94 487
Rezerwy na odprawy emerytalne	8 189	7 208
Przychody przyszłych okresów	14 997	23 628
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	58 760	63 651
Koszty do zapłacenia	172	0
Razem	652 811	693 048

Bank jest leasingobiorcą w umowach leasingu finansowego dotyczącego floty samochodów oraz powierzchni biurowej i wyposażenia, zawartych z podmiotami zależnymi Banku - Millennium Leasing Sp. z o.o. oraz Millennium Service Sp. z o.o. Bank rozpoznaje środki z tytułu leasingu finansowego jako aktywa trwałe.

34b. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2012	31.12.2011
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego	85 620	88 969
Niezrealizowane koszty finansowe	(11 139)	(12 970)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych	74 481	75 999
Zobowiązania (brutto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności		
do 1 roku	18 604	14 821
powyżej 1 roku do 5 lat	48 684	47 180
powyżej 5 lat	18 332	26 968
Razem	85 620	88 969
Zobowiązania (netto) z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności		
do 1 roku	15 720	12 348
powyżej 1 roku do 5 lat	41 077	38 429
powyżej 5 lat	17 684	25 222
Razem	74 481	75 999

34c. Zmiana stanu rezerw na niewykorzystane urlopy

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	7 629	4 513
Utworzenie/Odwrócenie rezerw	1 457	3 501
Wykorzystanie rezerw	(294)	(385)
Stan na koniec okresu	8 792	7 629

34d. Zmiana stanu rezerw na odprawy emerytalne

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	8 135	7 165
Utworzenie/Odwrócenie rezerw	1 505	1 184
Wykorzystanie rezerw	(408)	(214)
Stan na koniec okresu	9 232	8 135

35) ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE**35a. Zobowiązania podporządkowane**

	31.12.2012	31.12.2011
Nazwa jednostki	MB FINANCE A.B.	MB FINANCE A.B.
Waluta pożyczki	EUR	EUR
Wartość pożyczki w walucie	150 000	150 000
Wartość pożyczki w PLN	613 230	662 520
Warunki oprocentowania	2,358%	3,207%
Termin wymagalności	20.12.2017 r.	20.12.2017 r.
Odsetki	379,8	708
Stan bilansowy zobowiązań podporządkowanych	613 610	663 228

35b. Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	01.01.2012 - 31.12.2012	01.01.2011 - 31.12.2011
Stan na początek okresu	663 228	911 988
Zwiększenia, z tytułu:	17 880	145 284
- różnice kursowe	0	113 691
- naliczenie odsetek	17 880	31 593
Zmniejszenia, z tytułu:	(67 498)	(394 044)
- spłata odsetek	(18 208)	(32 004)
- różnice kursowe	(49 290)	0
- spłata zobowiązania	0	(362 040)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	613 610	663 228

W latach 2012 i 2011 Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

W grudniu 2011 r. Bank dokonał w terminie wymagalności spłaty wszystkich zobowiązań podporządkowanych w stosunku do spółki BBG FINANCE B.V. w kwocie 80 milionów EURO.

36) KAPITAŁ WŁASNY

36a. Kapitał Zakładowy

Kapitał podstawowy Banku Millennium S.A. wynosi 1 213 116 777 zł i dzieli się na 1 213 116 777 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, co prezentuje poniższa tabela.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Wartość nominalna jednej akcji = 1 zł.

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii / emisji	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
A	imienne założycielskie	x2 co do głosu	106 850	106 850	gotówka	30.06.1989	30.06.1989
B1	imienne zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.06.1990	01.01.1990
B2	imienne zwykłe		150 000	150 000	gotówka	13.12.1990	01.01.1990
C	na okaziciela zwykłe		4 693 150	4 693 150	gotówka	17.05.1991	01.01.1991
D1	na okaziciela zwykłe		1 700 002	1 700 002	gotówka	31.12.1991	01.01.1992
D2	na okaziciela zwykłe		2 611 366	2 611 366	gotówka	31.01.1992	01.01.1992
D3	na okaziciela zwykłe		1 001 500	1 001 500	gotówka	10.03.1992	01.01.1992
E	na okaziciela zwykłe		6 000 000	6 000 000	gotówka	28.05.1993	01.01.1992
F	na okaziciela zwykłe		9 372 721	9 372 721	gotówka	10.12.1993	01.01.1993
G	na okaziciela zwykłe		8 000 000	8 000 000	gotówka	30.05.1994	01.10.1993
H	na okaziciela zwykłe		7 082 129	7 082 129	gotówka	24.10.1994	01.10.1994
Podwyższenie wart. nominalnej akcji z 1 do 4 PLN				122 603 154	kapitał zapasowy	24.11.1994	
Split akcji w stosunku 1:4			122 603 154			5.12.1994	
I	na okaziciela zwykłe		65 000 000	65 000 000	gotówka	12.08.1997	01.10.1996
J	na okaziciela zwykłe		196 120 000	196 120 000	kapitały Banku Gdańskiego S.A.	12.09.1997	01.10.1996
K	na okaziciela zwykłe		424 590 872	424 590 872	gotówka	31.12.2001	01.01.2001
L	na okaziciela zwykłe		363 935 033	363 935 033	gotówka	26.02.2010	01.01.2009
Liczba akcji razem			1 213 116 777				
Kapitał akcyjny razem				1 213 116 777			

W okresie sprawozdawczym nie były dokonywane konwersje akcji z imiennych na okaziciela. W wyniku wcześniejszych konwersji liczba akcji imiennych zmniejszyła się i wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 109 316, z czego 62 200 akcji to akcje założycielskie, uprzywilejowane w ten sposób, że jedna akcja daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Z uwagi na fakt, że Bank jest spółką publiczną, której akcje znajdują się w obrocie na rynku podstawowym GPW, Bank nie posiada szczegółowych informacji na temat struktury akcjonariatu aktualnej na 31 grudnia 2012 roku. Informacja na temat akcjonariusza - Banco Comercial Portugues S.A., zawarta w poniższej tabeli, podana została na podstawie danych zebranych w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu Banku zwołanym w dniach 31 marca 2011 roku oraz 20 kwietnia 2012 roku. Natomiast w zakresie dotyczącym ING OFE ilość akcji i ich udział w kapitale zakładowym Banku został obliczony na podstawie rocznej struktury aktywów ING OFE opublikowanej według stanu na dzień 30 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2012 roku. Dla dokonania wymienionej kalkulacji założono średnią cenę akcji Banku w tych dniach w wysokości 3,71 PLN dla 2011 roku oraz 4,41 PLN dla 2012 roku.

Najwięksi akcjonariusze Banku (powyżej 5% udział w głosach WZA) przedstawiali się następująco:

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2012 r.

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Ilość akcji</i>	<i>% udział w kapitale zakładowym</i>	<i>Ilość głosów</i>	<i>% udział w głosach na WZA</i>
Banco Comercial Portugues S.A.	794 751 136	65,51	794 751 136	65,51
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	112 824 664	9,30	112 824 664	9,30

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2011 r.

<i>Akcjonariusz</i>	<i>Ilość akcji</i>	<i>% udział w kapitale zakładowym</i>	<i>Ilość głosów</i>	<i>% udział w głosach na WZA</i>
Banco Comercial Portugues S.A.	794 751 136	65,51	794 751 136	65,51
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	61 645 799	5,08	61 645 799	5,08

36b. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny Banku powstaje w rezultacie rozpoznania:

- efektu wyceny (według wartości godziwej) aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. Wysięgowanie niniejszych wartości z kapitału z aktualizacji wyceny następuje w momencie wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części wycenianych aktywów lub w momencie rozpoznania utraty wartości (efekt wyceny jest wtedy odnoszony do rachunku zysków i strat),
- efektu wyceny (według wartości godziwej) instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych w kwocie netto, to jest po uwzględnieniu podatku odroczonego. W kapitale z aktualizacji wyceny, ujmowana jest część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym przepływy pieniężne, która stanowi efektywne zabezpieczenie natomiast nieefektywna część zysków lub strat związanych z tym instrumentem zabezpieczającym ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Kapitał z aktualizacji wyceny

	31.12.2012	31.12.2011
Efekt wyceny (brutto)	(166 178)	123 291
Podatek odroczonego	31 574	(23 425)
Efekt wyceny netto	(134 604)	99 865

Źródła zmian kapitału z aktualizacji wyceny przedstawiają się następująco (dane w tys. zł):

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży 1.01.2012 - 31.12.2012

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(3 429)	651	(2 778)
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	(25 361)	4 819	(20 542)
Zmiana kapitałów w związku z zapadalnością papierów wartościowych	(1 221)	232	(989)
Zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	72 629	(13 799)	58 829
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	42 617	(8 097)	34 520

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży 1.01.2011 - 31.12.2011

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	12 352	(2 347)	10 005
Przeniesienie do rachunku zysków i strat okresu w efekcie sprzedaży	(5 021)	954	(4 067)
Zmiana kapitałów w związku z zapadalnością papierów wartościowych	(3 819)	726	(3 093)
Zyski/straty z rewaluacji aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesione na kapitał własny	(6 941)	1 319	(5 623)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(3 429)	651	(2 778)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2012 - 31.12.2012

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	126 720	(24 077)	102 643
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie w okresie sprawozdawczym	(25 148)	4 778	(20 370)
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie przed okresem sprawozdawczym	(310 367)	58 970	(251 397)
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	(208 795)	39 671	(169 124)

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne 1.01.2011 - 31.12.2011

	Wartość brutto	Podatek odroczony	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	(74 395)	14 135	(60 260)
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie w okresie sprawozdawczym	59 536	(11 312)	48 224
Zyski/straty z wyceny instrumentu zabezpieczającego odniesione do kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego - dla instrumentów desygnowanych jako zabezpieczenie przed okresem sprawozdawczym	141 579	(26 900)	114 679
Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	126 720	(24 077)	102 643

36c. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2012	374 957	780 772	228 902	415 342	1 799 973
- podział zysku, w tym:	0	415 342	0	(415 342)	0
- przeniesienie na kapitał rezerwowy	0	415 342	0	(415 342)	0
- wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	450 141	450 141
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2012	374 957	1 196 114	228 902	450 141	2 250 114

36d. Zyski zatrzymane

	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	fundusz ogólnego ryzyka bankowego	niepodzielony wynik	RAZEM
Zyski zatrzymane na początek okresu 01.01.2011	374 957	581 042	228 902	321 042	1 505 943
- podział zysku, w tym:	0	199 730	0	(321 042)	(121 312)
- przeniesienie na kapitał rezerwowy	0	199 730	0	(199 730)	0
- wypłata dywidendy za rok 2010	0	0	0	(121 312)	(121 312)
- wynik netto bieżącego okresu	0	0	0	415 342	415 342
Zyski zatrzymane na koniec bieżącego okresu 31.12.2011	374 957	780 772	228 902	415 342	1 799 973

37) ŁUKA PŁYNNOŚCI WG TERMINÓW WYMAGALNOŚCI

Wg stanu na 31.12. 2012

AKTYWA	poniżej 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe	RAZEM
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 465 640	0	0	0	0		2 465 640
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	956 767	0	0	435 657	0		1 392 424
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	3 893	1 265	4 970	25 648	11 016		46 791
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	41 219	86 455	204 066	255 132	31 019		617 891
Instrumenty pochodne zabezpieczające	23 932	51 355	131 198	33 287	38 040		277 812
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 845 432	994 477	2 698 021	9 643 968	23 159 549		39 341 449
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	3 598 725	0	10 641	2 186 724	953 669		6 749 758
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	17 469	0	0	0	0		17 469
Akcje i udziały						309 720	309 720
Pozostałe aktywa niefinansowe						894 433	894 433
RAZEM	9 953 077	1 133 552	3 048 896	12 580 416	24 193 293	1 204 153	52 113 387
PASYWA							
Zobowiązania wobec banków	615 782	307 011	960	1 001 374	327 874		2 253 000
Zobowiązania wobec klientów	26 424 835	8 059 691	6 178 703	888 399	554		41 552 183
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	27 431	43 839	118 853	252 317	25 194		467 634
Instrumenty pochodne zabezpieczające	102 558	38 184	10 583	272 768	691 109		1 115 202
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	154 715	20 073	0	0	0		174 788
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, wg maksymalnych umownych terminów wymagalności	0	49 344	147 273	570 969	0		767 586
Zobowiązania podporządkowane	0	0	380	613 230	0		613 610
Pozostałe pasywa niefinansowe						693 516	693 516
Kapitał własny						4 475 868	4 475 868
RAZEM	27 325 321	8 518 142	6 456 752	3 599 057	1 044 731	5 169 384	52 113 387
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE							
Zobowiązania z tytułu otwartych linii kredytowych	5 505 827						5 505 827
Zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji	965 768						965 768
Luka bilansowa	(17 372 244)	(7 384 590)	(3 407 856)	8 981 359	23 148 561	(3 965 231)	(0)
Luka ogółem	(23 843 839)	(7 384 590)	(3 407 856)	8 981 359	23 148 561	(3 965 231)	(6 471 595)

Zgodnie z przeprowadzoną analizą statystyczną otwartych linii kredytowych oraz zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji wykazanych w powyższej tabeli, rzeczywiste poziomy ich wykorzystania wynoszą odpowiednio 10% i 5% prezentowanego nominalu.

Wg stanu na 31.12. 2011

AKTYWA	poniżej 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Pozostałe	RAZEM
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 017 550	0	0	0	0		2 017 550
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	2 247 222	0	10 992	402 152	0		2 660 366
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	46 723	0	156 812	103 939	8 776		316 250
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	34 514	72 790	99 217	161 573	44 685		412 779
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	32 536	28 899	46 094	23 107		130 636
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	2 882 979	774 329	2 677 458	9 540 665	23 956 625		39 832 055
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	1 118 738	0	884 046	1 084 371	45 351		3 132 507
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	2 209	0	0	0	0		2 209
Akcje i udziały						312 381	312 381
Pozostałe aktywa niefinansowe						796 544	796 544
RAZEM	8 349 935	879 655	3 857 423	11 338 795	24 078 544	1 108 925	49 613 277
PASYWA							
Zobowiązania wobec banków	309 298	617	42	1 074 615	137 835		1 522 406
Zobowiązania wobec klientów	21 807 503	10 406 542	4 444 112	877 495	14 150		37 549 802
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	38 986	244 902	94 630	154 119	41 781		574 418
Instrumenty pochodne zabezpieczające	178 083	207 110	482 732	631 004	799 170		2 298 099
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	1 137 517	484 818	0	0	0		1 622 335
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, wg maksymalnych umownych terminów wymagalności	7 973	8 187	56 643	321 972	0		394 775
Zobowiązania podporządkowane	0	0	708	0	662 520		663 228
Pozostałe pasywa niefinansowe						728 018	728 018
Kapitał własny						4 260 196	4 260 196
RAZEM	23 479 359	11 352 177	5 078 867	3 059 204	1 655 456	4 988 214	49 613 277
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE							
Zobowiązania z tytułu otwartych linii kredytowych	5 758 206						5 758 206
Zobowiązania z tytułu poręczeń i gwarancji	1 289 768						1 289 768
Luka bilansowa	(15 129 424)	(10 472 522)	(1 221 444)	8 279 591	22 423 088	(3 879 289)	0
Luka ogółem	(22 177 398)	(10 472 522)	(1 221 444)	8 279 591	22 423 088	(3 879 289)	(7 047 974)

XIII. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE**1) DYWIDENDA ZA ROK 2012**

Zarząd Banku zamierza wystąpić z wnioskiem do Rady Nadzorczej i Zgromadzenia Akcjonariuszy o zatrzymanie całego zysku z roku 2012 w kapitale Banku.

2) REKLASYFIKACJA PAPIERÓW DŁUŻNYCH

W roku 2008 Bank dokonał reklasyfikacji z portfela „przeznaczone do obrotu” do portfela „dostępne do sprzedaży” siedmioletnich obligacji skarbowych o oprocentowaniu zmiennym i symbolu WZ0911. Dokonanie niniejszej zmiany klasyfikacji możliwe było w oparciu o nowelizację MSR 39 i MSSF 7, wdrożoną w życie Rozporządzeniem Komisji Wspólnoty Europejskiej nr 1004/2008 z dnia 15 października 2008 r. Zgodnie z przywołanym standardem reklasyfikacja została dokonana według wartości godziwej - straty z wyceny rozpoznane w Rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji nie były odwracane a wartość godziwa instrumentu w dniu reklasyfikacji stanowiła nowy koszt nabycia. Przestanką uzasadniającą dokonanie powyższej reklasyfikacji (wynikającą z zapisów MSR 39.50B) była zmiana intencji utrzymywania tych papierów w portfelu Banku; realizacja krótkoterminowych zysków z inwestycji przestała być możliwa z uwagi na zmiany w sytuacji rynkowej.

Wypełnienie wymogów informacyjnych w stosunku do powyższej transakcji, wynikających z zapisów MSSF 7 stanowią dane prezentowane w poniższych tabelach:

Nazwa papieru	WZ0911
Wartość nominalna w dniu reklasyfikacji	120 000 000 PLN
Wartość bilansowa w dniu reklasyfikacji	119 132 400 PLN
Stopa procentowa w dniu reklasyfikacji	6,64%

<i>dane w tys. zł</i>	Wycena rozpoznana w Rachunku zysków i strat (z uwzględnieniem efektu podatkowego)	Wycena rozpoznana w kapitale z aktualizacji wyceny na koniec okresu (z uwzględnieniem efektu podatkowego)	Łączny efekt rozpoznany w kapitałach własnych
Rok 2007			
Przed reklasyfikacją w portfelu „przeznaczone do obrotu”	(3)	-	(3)
Rok 2008			
Przed reklasyfikacją w portfelu „przeznaczone do obrotu”	(1 016)	-	(1 016)
Po reklasyfikacji w portfelu „dostępne do sprzedaży”		(2 509)	(2 509)
RAZEM ROK 2008	(1 016)	(2 509)	(3 525)
Rok 2009			
Po reklasyfikacji w portfelu „dostępne do sprzedaży”	-	(461)	(1 477)
Rok 2010			
Po reklasyfikacji w portfelu „dostępne do sprzedaży”	-	274	(742)
Maj 2011			
Po reklasyfikacji w portfelu „dostępne do sprzedaży”	-	119	(897)
Maj 2011 (proforma)			
Gdyby reklasyfikacja nie nastąpiła	(155)	-	(897)

W dniu 3 czerwca 2011 Bank dokonał sprzedaży niniejszych papierów wartościowych realizując na tej transakcji zysk w wysokości 133 tys. zł.

3) DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Na dzień 31.12.2012 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	133 548
2.	Obligacje skarbowe OK0114	dostępne do sprzedaży	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	484
3.	Obligacje skarbowe WZ0115	dostępne do sprzedaży	umowa pożyczki	182 000	187 094
4.	Obligacje skarbowe WZ0117	dostępne do sprzedaży	umowa pożyczki	400 000	411 336
5.	Obligacje skarbowe WZ0117	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	55 000	56 559
6.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	195 000	200 322
7.	Środki pieniężne		wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	100	100
8.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	741 092	741 092
RAZEM				1 703 692	1 730 534

Na dzień 31.12.2011 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0115	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	280 000	284 301
2.	Obligacje skarbowe OK0114	dostępne do sprzedaży	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	453
3.	Obligacje skarbowe WZ0115	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	37 545	38 122
4.	Obligacje skarbowe OK1012	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	16 374	15 788
5.	Obligacje skarbowe PS0416	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	25 548	26 204
6.	Obligacje skarbowe OK0114	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	133 000	120 624
7.	Środki pieniężne		wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	100	100
8.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	1 801 044	1 801 044
9.	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	kredyty	umowa pożyczki	127 009	125 793
RAZEM				2 421 120	2 412 429

4) PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKЦИИ Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Na dzień 31.12.2012 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Banku) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB):

Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	171 072	175 622
RAZEM	171 072	175 622

Na dzień 31.12.2011 r. następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Banku) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB):

Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	1 651 329	1 621 794
RAZEM	1 651 329	1 621 794

5) DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe:

<i>dane w tys. zł</i>	31.12.2012	31.12.2011
Gotówka w kasie i środki na rachunkach w Banku Centralnym	2 465 640	2 017 550
Należności z tytułu lokat międzybankowych (*)	224 599	459 741
Dłużne papiery wyemitowane przez Skarb Państwa (*)	3 603 882	1 165 461
w tym: dostępne do sprzedaży	3 598 725	1 118 738
w tym: przeznaczone do obrotu	5 157	46 722
Razem	6 294 121	3 642 752

(*) aktywa finansowe z terminem zapadalności poniżej 3 miesięcy

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

1. działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową,
2. działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych.
3. działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

W ramach „pozostałych pozycji” przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej za rok 2012 ujęto korektę w wysokości 18 mln zł. (odpowiednio 32 mln zł. za rok 2011) z tytułu naliczenia odsetek od pożyczek podporządkowanych, wypływ tych środków został zaprezentowany odpowiednio w części dotyczącej przepływów środków pieniężnych z działalności finansowej. Dodatkowo w pozycji „pozostałe wypływy” działalności finansowej ujęto spłatę odsetek od zaciągniętych kredytów w kwocie 21 milionów złotych (odpowiednio 34 miliony złotych za rok 2011).

6) INFORMACJE O PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI POWIERNICZEJ

Na dzień 31.12.2012 r. Departament Powierniczy prowadził 11 048 rachunków co stanowi wzrost o 11,48 % w stosunku do roku 2011. Na rachunkach prowadzonych w ramach Departamentu Powierniczego na dzień 31.12.2012 roku zdeponowane były aktywa o łącznej wartości 29,9 mld PLN. Przychody netto na działalności powierniczej za rok 2012 wyniosły 6,2 mln zł. Departament Powierniczy pełni funkcję Banku Depozytariusza dla 57 funduszy inwestycyjnych z czego 10 z grupy Millennium TFI S.A.

7) LEASING OPERACYJNY

Bank posiada umowy najmu powierzchni biurowej, które w myśl zapisów MSR 17 ujmowane są jako leasing operacyjny. Standardowe umowy najmu lokali użytkowych zawierane są w Banku z reguły na czas określony wynoszący od 5 do 10 lat. Znaczna część tych umów jest zawierana na okres 5 lat z klauzulą określającą prawo najemcy do przedłużenia okresu najmu na kolejne 5 lat na mocy złożonego oświadczenia. Pozostałe umowy są zawierane na czas nieokreślony i mogą być wypowiedziane z zachowaniem okresu wypowiedzenia, który wynosi najczęściej od 3 do 6 miesięcy.

Całkowite zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego kształtują się następująco (dane w tys. zł.):

Wartość wg stanu na dzień:	31.12.2012	31.12.2011
- do 1 roku	62 472	40 148
- od 1 roku do 5 lat	159 671	120 950
- powyżej 5 lat	58 246	94 462
RAZEM	280 388	255 560

8) PŁATNOŚCI NA BAZIE AKCJI

W 2012 roku Bank wdrożył Politykę Zmiennych Składników Wynagrodzeń dla Osób Zajmujących Stanowiska Kierownicze w Banku Millennium S.A. zgodnie z wymogami opisanymi w Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego nr 258/2011.

Zgodnie z ww. Polityką, pracownicy Banku nią objęci, mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku, będą otrzymywali zmienne wynagrodzenia na podstawie osiąganych wyników indywidualnych oraz na poziomie jednostki / pionu oraz całego Banku. Część zmiennych wynagrodzeń pracowników Banku, wypłacana będzie w formie akcji fantomowych Banku. Płatności te spełniają definicję rozliczanych w gotówce płatności w formie akcji własnych.

Zmienne wynagrodzenia za rok 2012 - Akcje Fantomowe	
Rodzaj transakcji w świetle MSSF 2	Transakcje płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych
Data rozpoczęcia okresu oceny	Za rok 2012: 1 stycznia 2012
Data ogłoszenia programu	Za rok 2012: 30 lipca 2012
Data przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2	Data Komitetu Personalnego następującego po Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok 2012
Liczba instrumentów przyznanych	Zostanie ustalona w dacie przyznania programu zgodnie z definicją MSSF 2
Data zapadalności	3 lata od daty przyznania programu
Data nabycia uprawnień	31 grudnia 2012
Warunki nabycia uprawnień	Spełnienie warunków dotyczących zatrudnienia w Banku w roku 2012, wyników Banku oraz indywidualnych wyników pracy.
Rozliczenie programu	W dniu rozliczenia uczestnikowi zostanie wypłacona kwota środków pieniężnych stanowiąca iloczyn posiadanych przez uczestnika akcji fantomowych oraz średniej arytmetycznej ceny akcji Banku na GPW na zamknięcie 10 kolejnych sesji poprzedzających dzień rozliczenia.

Na 31 grudnia 2012 Bank dokonał wyceny programu przyznania akcji fantomowych dla pracowników objętych programem niebędących członkami Zarządu Banku, przy założeniu, że przyznanie nastąpiło w dniu 31 grudnia 2012.

Ponieważ jest to program rozliczany w środkach pieniężnych, jego wartość godziwa będzie korygowana na każdą datę bilansową aż do momentu rozliczenia programu.

Na 31 grudnia 2012 roku wartość godziwa praw do objęcia akcji fantomowych przyznanych w okresie do 31 grudnia 2012 roku pracownikom niebędącym członkami Zarządu Banku, na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosi 568 tys. złotych i kwota ta została uwzględniona w rachunku wyników roku 2012 jako koszt wynagrodzeń.

W przypadku objętych programem członków Zarządu Banku, wycena programu będzie możliwa po ustaleniu wysokości premii przez Komitet Personalny Rady Nadzorczej, którego decyzja zostanie podjęta po Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

9) ISTOTNE WYDARZENIA POMIĘDZY DATA, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO RAPORT FINANSOWY A DATA JEGO PUBLIKACJI

Pomiędzy datą, na którą sporządzono niniejszy raport a datą jego publikacji, nie wystąpiły zdarzenia mogące znacząco wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Banku.

PODPISY:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
27.02.2013	Bogusław Kott	Prezes Zarządu
27.02.2013	Joao Bras Jorge	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
27.02.2013	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu
27.02.2013	Artur Klimczak	Wiceprezes Zarządu
27.02.2013	Julianna Boniuk-Gorzelańczyk	Członek Zarządu
27.02.2013	Wojciech Haase	Członek Zarządu
27.02.2013	Andrzej Gliński	Członek Zarządu
27.02.2013	Maria Jose Campos	Członek Zarządu